

LAKS-monitor 2014

Het tevredenheidsonderzoek onder scholieren in het voortgezet onderwijs

Colofon

LAKS-monitor is een onderzoek van het Landelijk Actie Komitee Scholieren (LAKS) onder scholieren in het voortgezet onderwijs. Uitgegeven in mei 2014.

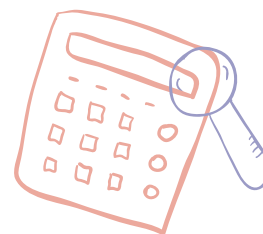
Onderzoek

ResearchNed, Nijmegen

Joyce Bendig-Jacobs

Froukje Wartenbergh-Cras

Danny Brukx

Algemene projectcoördinatie

LAKS, Amsterdam

Tamim Karim

Jettie Lensen

Vormgeving en fotografie

de Staat van Creatie, Leeuwarden

Tarek Laarif

Jetze Paulusma

Druk

Postfly, Amsterdam

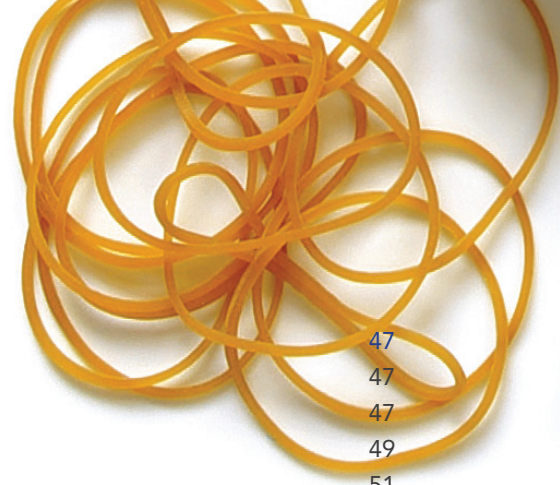
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

© 2014 ResearchNed Nijmegen in opdracht van het LAKS. Alle rechten voorbehouden. Het is niet geoorloofd gegevens uit dit rapport te gebruiken in publicaties zonder nauwkeurige bronvermelding. ResearchNed werkt conform de kwaliteitsnormen NEN-EN-ISO 9001:2008 voor kwaliteitsmanagementsystemen en NEN-ISO 20252:2012 voor markt-, opinie- en maatschappelijk onderzoek.

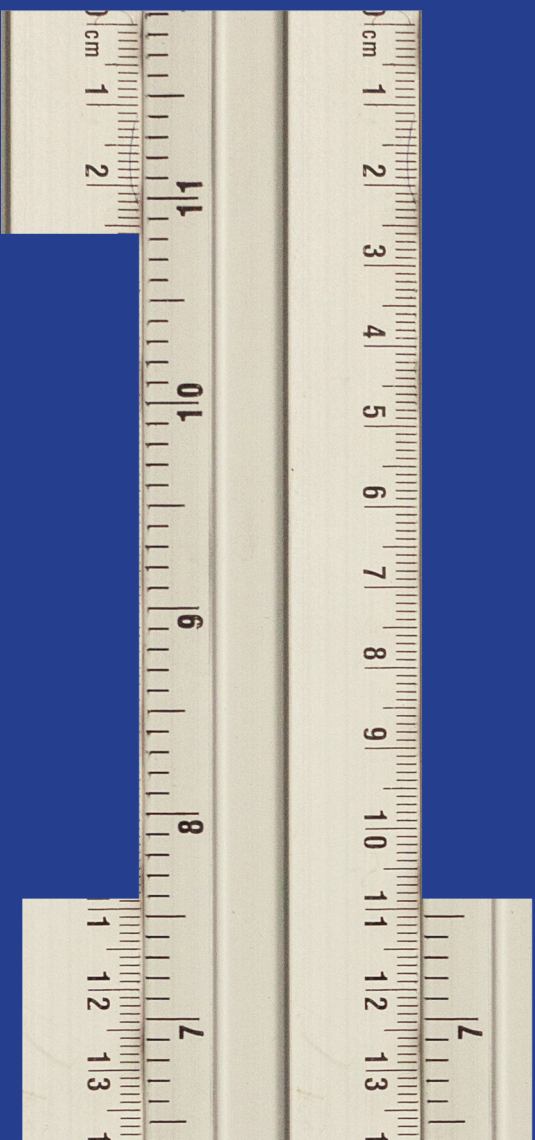
www.laks.nl

Inhoudsopgave

1	Voorwoord	7
2	Inleiding	9
2.1	Waarom de LAKS-monitor?	9
2.2	Onderzoeksopzet	10
2.3	Respons en cleaning	10
2.4	Indeling vragen in thema's	11
2.5	Uitleg van de figuren	12
2.6	Verder in dit rapport	12
3	LAKS over de resultaten	15
4	Leerlingenparticipatie	19
4.1	Bekendheid leerlingenraad en medezeggenschapsraad/ouderraad	19
4.1.1	Veranderingen ten opzichte van eerdere jaren	19
4.1.2	Verschillen tussen scholieren	20
4.2	Inspraak	22
4.2.1	Veranderingen ten opzichte van eerdere jaren	22
4.2.2	Verschillen tussen scholieren	23
4.3	Behoeftte aan inspraak	25
4.3.1	Veranderingen ten opzichte van eerdere jaren	25
4.3.2	Verschillen tussen scholieren	25
4.4	Regels en klachten	26
4.4.1	Veranderingen ten opzichte van eerdere jaren	26
4.4.2	Verschillen tussen scholieren	28
4.5	Samenvatting	29
5	Lessen en toetsen	31
5.1	Lesmateriaal	31
5.1.1	Veranderingen ten opzichte van eerdere jaren	31
5.1.2	Verschillen tussen scholieren	32
5.2	Ict-gebruik in de klas	34
5.2.1	Veranderingen ten opzichte van eerdere jaren	34
5.2.2	Verschillen tussen scholieren	36
5.3	Lesrooster	37
5.3.1	Veranderingen ten opzichte van eerdere jaren	37
5.3.2	Verschillen tussen scholieren	39
5.4	Toetsen	40
5.4.1	Veranderingen ten opzichte van eerdere jaren	41
5.4.2	Verschillen tussen scholieren	43
5.5	Samenvatting	45

6	Docenten en begeleiding	47
6.1	Docenten	47
6.1.1	Veranderingen ten opzichte van eerdere jaren	47
6.1.2	Verschillen tussen scholieren	49
6.2	Manier van lesgeven	51
6.2.1	Veranderingen ten opzichte van eerdere jaren	51
6.2.2	Verschillen tussen scholieren	53
6.3	Beroepsstage vmbo	55
6.3.1	Veranderingen ten opzichte van eerdere jaren	55
6.3.2	Verschillen tussen scholieren	57
6.4	Begeleiding bij keuzes	58
6.4.1	Veranderingen ten opzichte van eerdere jaren	58
6.5	Samenvatting	61
7	Schoolorganisatie	63
7.1	Onderwijsvoorzieningen	63
7.1.1	Veranderingen ten opzichte van eerdere jaren	63
7.1.2	Verschillen tussen scholieren	65
7.2	Leefbaarheid en sfeer	66
7.2.1	Veranderingen ten opzichte van eerdere jaren	66
7.2.2	Verschillen tussen scholieren	68
7.3	Faciliteiten en voorzieningen op school	70
7.3.1	Veranderingen ten opzichte van eerdere jaren	70
7.3.2	Verschillen tussen scholieren	72
7.4	Op school met een beperking	74
7.4.1	Beschrijving van de groep scholieren met een beperking	74
7.4.2	Verschillen in tevredenheid tussen scholieren met en zonder beperking	77
7.5	Samenvatting	77
8	Algemene tevredenheid	79
8.1	Algemene tevredenheid over de schoolkeuze	79
8.1.1	Veranderingen ten opzichte van eerdere jaren	79
8.1.2	Verschillen tussen scholieren	80
8.2	Rapportcijfer voor de school	81
8.2.1	Veranderingen ten opzichte van eerdere jaren	81
8.2.2	Verschillen tussen scholieren	82
8.3	Welke aspecten zijn het meest bepalend voor de tevredenheid?	83
8.4	Samenvatting	84
Bijlage A	Respons naar achtergrondkenmerken	87
Bijlage B	Indeling in clusters	91
Bijlage C	Vragenlijst	94
Bijlage D	Gebruikte afkortingen	101
Bijlage E	Lijst met tabellen en figuren	102

1. Voorwoord

Beste lezer,

Voor de derde keer heeft het Landelijk Actie Komitee Scholieren (LAKS) met de LAKS-monitor op grote schaal de tevredenheid van scholieren onderzocht. De landelijke resultaten zie je terug in dit rapport. Een rapport waar het LAKS trots op is! Dit rapport gaat namelijk over de scholier zelf. Het is in opdracht gemaakt van scholieren, het gaat over de mening van scholieren en scholieren kunnen zelf met de resultaten aan de slag!

Omdat het LAKS de belangen behartigt van alle Nederlandse scholieren, is het voor ons belangrijk om te weten wat er speelt. Daarom is in 2009 het eerste initiatief genomen voor dit onderzoek. Samen met onderzoeksbureau ResearchNed geeft het LAKS ook dit keer weer antwoord op de vraag die in het onderwijs steeds centraal zou moeten staan: "Hoe tevreden is de scholier nu eigenlijk zelf met het onderwijs en de school?".

Iedere scholier is natuurlijk anders. Daarom zeggen deze landelijke resultaten niet alles. We bieden dan ook meer dan alleen dit rapport. Online kunnen scholieren de resultaten van hun eigen school inzien. En ze kunnen de resultaten vergelijken met andere scholen of met eerdere metingen op hun eigen school. Zo zien ze precies wat er speelt: wat er beter gaat, maar ook wat er minder goed gaat. De schoolleiding kan deze resultaten ook bekijken. Het doel is dat scholieren en schoolleiding samen met de resultaten aan de slag gaan, eventueel geholpen door één van onze trainingen.

Het LAKS is van mening dat het onderwijs van de scholier is. Door op schoolniveau inzicht te bieden over de tevredenheid van de scholier, hoopt het LAKS het gesprek tussen scholieren en schoolleiding te bevorderen. Naast de mogelijkheid om zijn of haar mening te uiten, moet de scholier ook de mogelijkheid hebben om mee te praten over het onderwijs en de school. De scholier is immers dé ervaringsdeskundige op het gebied van onderwijs!

Ook op landelijk niveau mag er best wat meer geluisterd worden naar scholieren, is de mening van het LAKS. Daarom kan je in dit rapport lezen wat er écht speelt in het onderwijs! Het LAKS roept beleidsmakers, docenten en schoolleiders op om de resultaten in het rapport serieus te nemen, en samen met de scholier het gesprek aan te gaan.

Tamim Karim

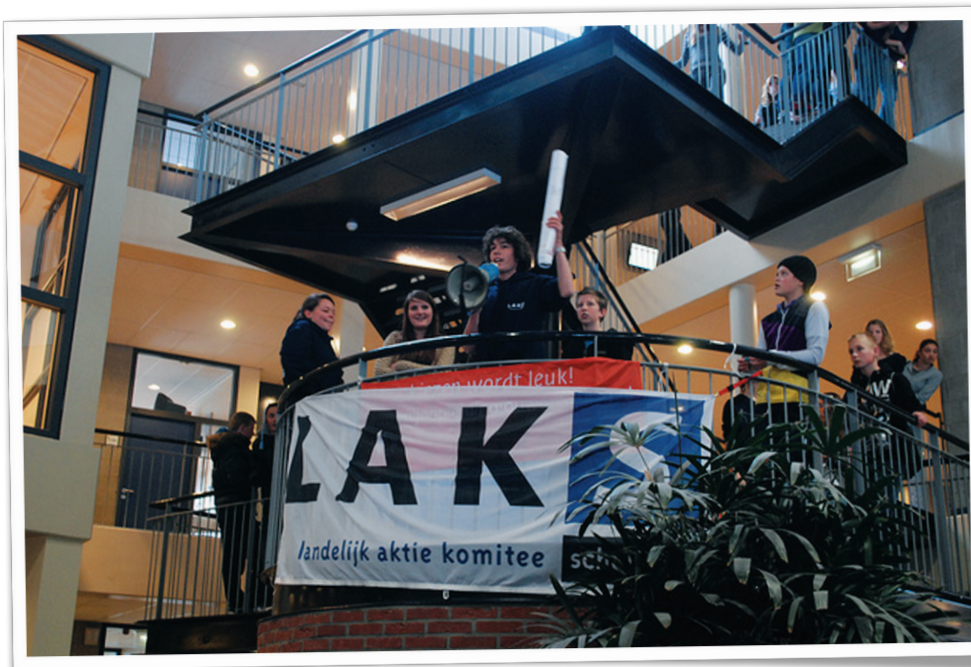
Projectleider LAKS-monitor 2014

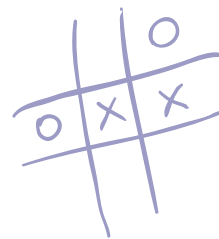
2. Inleiding

2.1 / Waarom de LAKS-monitor?

Het Landelijk Actie Komitee Scholieren (LAKS) behartigt de belangen van alle scholieren en daarom is het voor het LAKS belangrijk om te weten hoe tevreden scholieren zijn met hun school en onderwijs. Om die reden laat het LAKS elke twee jaar een grootschalig onderzoek uitvoeren naar de tevredenheid onder scholieren in het voortgezet onderwijs: de LAKS-monitor. In 2014 heeft het LAKS voor de derde keer deze monitor laten uitvoeren. De informatie verzameld in deze monitor geeft leerlingenraden maar ook onderwijsbestuurders handvatten bij het verbeteren van de onderwijskwaliteit op hun school. Het onderzoek is uitgedacht en gecoördineerd door LAKS en uitgevoerd door onderzoeksbureau ResearchNed.

LAKS behartigt de belangen van alle scholieren. Wij vinden het belangrijk om te weten hoe het met het onderwijs staat.

2.2 / Onderzoeksopzet

De werving van scholen en de communicatie rondom de monitor heeft het LAKS ook deze meting op zich genomen. In mei 2013 hebben alle vo-scholen een eerste aankondiging van de monitor van het LAKS ontvangen. In september heeft de staatssecretaris van Onderwijs nogmaals alle scholen een brief gestuurd met de vraag of zij mee wilden doen aan de LAKS-monitor. Van half september tot eind december konden scholen zich aanmelden voor de LAKS-monitor via een hiervoor door ResearchNed ontwikkeld aanmeldformulier. Vervolgens konden scholen vanaf half november op vestigingsniveau of locatieniveau via een online portal aangeven met welke klassen ze wilden deelnemen aan de monitor. Het stond de school vrij om zelf een keuze te maken in de selectie van klassen, waarbij wel is geadviseerd zoveel mogelijk klassen mee te laten doen om ook uitspraken over de gehele school mogelijk te maken. Per klas moest in het aanmeldformulier aangegeven worden welk niveau de scholieren volgden, welk leerjaar het betrof en hoeveel scholieren er in een klas zaten. Daarnaast konden scholen maximaal vijf eigen vragen toevoegen aan de monitor, die aan het einde van de vragenlijst gesteld werden.

De dataverzameling van de LAKS-monitor heeft geheel online plaatsgevonden. Per aangemelde klas ontving de school één inlogcode. De vragenlijst is veelal klassikaal afgenomen onder begeleiding van een docent in de periode van 3 februari tot en met 28 maart 2014. Scholen waren zelf verantwoordelijk voor het inplannen van de afname en konden zelf bepalen wanneer de vragenlijst gedurende deze periode werd afgenomen. Er is vanuit het LAKS promotiemateriaal (posters en video's voor op de informatieschermen) beschikbaar gesteld om zo scholen te stimuleren het onderzoek bij hun scholieren onder de aandacht te brengen. Tijdens het veldwerk zijn wekelijks responsoverzichten op school- en klasniveau vervaardigd en via een online portal gepubliceerd. Wanneer een school achterbleef met invullen van de enquêtes, is de school door het LAKS actief aangespoord zijn scholieren alsnog de enquête in te laten vullen. Op basis van de gebruikte klasspecifieke inlogcode werden achteraf de gegevens over de klas, zoals aangegeven in het aanmeldformulier, en gegevens over de school afkomstig uit open onderwijsdata (o.a. leerlingaantal en man-vrouwverdeling) aan de enquêteresultaten gekoppeld.

2.3 / Respons en cleaning

Aan de LAKS-monitor hebben 95 van de in totaal 658 vo-scholen (14%) deelgenomen met 162 vestigingen/locaties. Door 66.132 scholieren van de deelnemende instellingen is een start gemaakt met de enquête (7% van de landelijke populatie van 980.449 scholieren; 36% van de populatie binnen de deelnemende scholen van 182.577 scholieren). Na afloop van het veldwerk zijn de verzamelde resultaten opgeschoond. De datacleaning heeft plaatsgevonden volgens een vaste procedure. Gekeken is of de LAKS-vragenlijst volledig is ingevuld, of de tijdsduur van invullen niet te kort is geweest (korter dan vijf minuten) om ze als serieus te beschouwen en of er niet te eenzijdig antwoord is gegeven. Alle procedures zijn afgestemd met een deskundigenpanel bestaande uit drie onafhankelijke hoogleraren methodenleer en statistiek van drie verschillende Nederlandse universiteiten. Na het opschonen van de bestanden is er een nettorespons van 59.075 scholieren overgebleven.

¹ Hiervan is een selectie ook daadwerkelijk door de school aangemeld.

Tabel 1 Overzicht respons LAKS-monitor 2014

Vo-scholieren	Aantal	%
Populatie landelijk	980.449	
Brutorespons	66.132	7
Nettorespons	59.075	6
Populatie van aangemelde scholen	182.577	
Brutorespons	66.132	36
Nettorespons	59.075	32

Bron: DUO en LAKS-monitor 2014

Scholieren konden zelf bepalen met welke klassen ze aan de LAKS-monitor deelnamen. Hierdoor kan het zijn dat de groep die meedoet, niet representatief is voor alle scholieren in Nederland. Een analyse van de respons naar achtergrondkenmerken laat zien dat er inderdaad sprake is van een onevenwichtige vertegenwoordiging in de respons naar leerjaar, schoolsoort, geslacht en etniciteit en dat deze kenmerken samenhangen met tevredenheidsscores. Om te corrigeren voor deze onevenwichtigheid is een weegfactor berekend. Deze weegfactor maakt dat oververtegenwoordigde groepen een kleiner gewicht meekrijgen en zo minder zwaar meetellen voor het landelijk resultaat. Groepen die ondervertegenwoordigd zijn, krijgen juist een groter gewicht mee.

2.4 / Indeling vragen in thema's

In dit rapport wordt de tevredenheid van scholieren beschreven, verdeeld over achttien thema's in vijf hoofdstukken. Voor elk thema is, indien mogelijk, een totaalscore berekend: de antwoorden op de vragen die inhoudelijk bij hetzelfde thema ingedeeld kunnen worden zijn samengevoegd tot een gemiddelde score (zie tabel 11 in bijlage B). Door het deskundigenpanel is op basis van factoranalyse en het bekijken van de Cronbach's Alpha (een statistische maat voor het vaststellen van de interne consistentie) vastgesteld dat de totaalscore van de onderliggende vragen opgevat mag worden als een themascore. De vragenlijst gebruikt in deze ronde van de LAKS-monitor is op een aantal punten veranderd ten opzichte van 2012. Een aantal vragen is toegevoegd, andere vragen zijn uit de vragenlijst gehaald en sommige vragen bleken beter bij een ander thema te passen. De themascores zijn met terugwerkende kracht aangepast voor de twee eerdere metingen wanneer de veranderingen in de vragenlijst hier aanleiding toe gaven. Themascoringen die in de twee eerdere LAKS-monitorrapporten beschreven werden, kunnen hierdoor afwijken van de themascores die in dit rapport staan. Vragen die niet inhoudelijk toebedeeld kunnen worden aan een overkoepelend thema, worden in het rapport in aparte paragrafen beschreven.

2.5 / Uitleg van de figuren

In dit rapport zijn diverse figuren opgenomen. Elk hoofdstuk begint met een figuur waarin de resultaten van een bepaald thema, uitgesplitst naar het jaar van de LAKS-monitor, zijn opgenomen. Daarna volgen figuren waarin de scores op vragen behorend bij dat thema (of op losse vragen) staan weergegeven, ook weer voor alle drie de jaren waarin de LAKS-monitor is afgenomen. De figuren in dit rapport laten zowel de positieve score als de negatieve score op een thema of vraag zien. De vragen in de LAKS-monitor zijn over het algemeen zo gesteld dat de scholier antwoord geeft op een vijfpuntsschaal: helemaal eens tot helemaal oneens, nooit tot altijd, zeer zeker tot helemaal niet, et cetera. De kleur blauw in de figuur geeft het percentage scholieren aan dat heel positief of positief antwoord gaf op de vraag. Het percentage dat op een vraag heel ontevreden of ontevreden antwoordde, is aangegeven met de kleur rood. De middelste antwoordcategorie, niet tevreden maar ook niet ontevreden, is voor de leesbaarheid van de figuren niet opgenomen. Dit percentage is natuurlijk wel te berekenen door het percentage ontevreden en tevreden scholieren samen van 100 procent af te trekken.

De vragen in de LAKS-monitor zijn over het algemeen zo gesteld dat de scholier antwoord geeft op een vijfpuntsschaal: helemaal eens tot helemaal oneens, nooit tot altijd, zeer zeker tot helemaal niet, etc.

2.6 / Verder in dit rapport

Het rapport gaat na dit hoofdstuk verder met een reflectief hoofdstuk waarin LAKS zijn visie geeft op de uitkomsten van deze LAKS-monitor en de acties die ze daar in de komende tijd uit af willen leiden. Aansluitend wordt in vijf thematische hoofdstukken dieper ingegaan op de uitkomsten van de LAKS-monitor. De hoofdstukken worden telkens op eenzelfde manier opgebouwd. Een vergelijking van de totaalscore en onderliggende vragen tussen drie jaren LAKS-monitor wordt gevolgd door een vergelijking van groepen scholieren en ter afsluiting volgt een korte samenvatting.

Hoofdstuk 4 begint met het onderwerp leerlingenparticipatie. Is er ruimte voor inspraak op school? In hoeverre hebben de scholieren hier behoefte aan? Hebben zij het idee dat de school hun mening serieus neemt? In dit hoofdstuk is eveneens ruimte voor de oordelen van scholieren over de wijze waarop op school wordt omgegaan met regels en klachten.

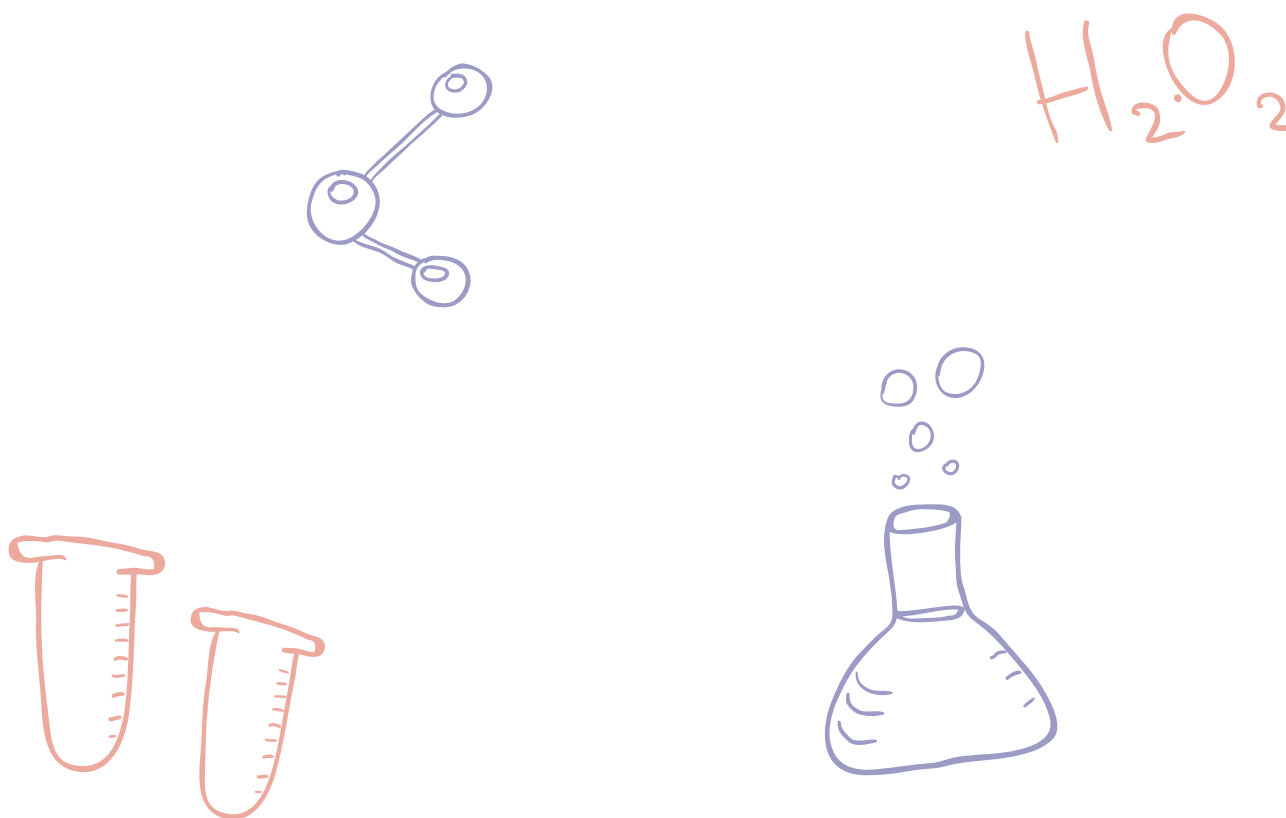
In hoofdstuk 5 is gekeken naar de tevredenheid over lessen en toetsen. Daarbij komen aspecten aan de orde als lesmateriaal, het gebruik van computers in de klas, tevredenheid over het lesrooster en de ervaringen van scholieren met toetsen op school.

Hoofdstuk 6 gaat in op de tevredenheid van scholieren over hun docenten, de manier waarop deze lesgeven en de hoeveelheid huiswerk. Ook is er in dit hoofdstuk aandacht voor de begeleiding die scholieren krijgen bij allerlei keuzes die ze tijdens hun middelbare schoolloopbaan moeten maken. Denk aan sectorkeuze, profielkeuze of vervolgopleiding. Ook de begeleiding bij de overgang van basisschool naar middelbare school en de voorbereiding op het eindexamen worden behandeld. Daarnaast bespreken we in dit hoofdstuk de tevredenheid van vmbo-scholieren over de beroepsstage.

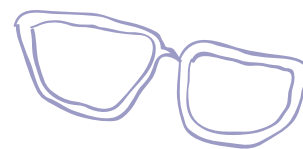
Hoofdstuk 7 richt zich op de organisatie van het onderwijs: hoe waarderen scholieren de (onderwijs)voorzieningen en de sfeer en veiligheid op school? Ook wordt besproken hoe het is voor scholieren met een beperking in het voortgezet onderwijs: wordt het hen voldoende mogelijk gemaakt om zo goed mogelijk aan het onderwijs deel te nemen?

Hoofdstuk 8 heeft een afsluitend karakter: hierin gaan we in op de algemene tevredenheid van scholieren. Hoe oordelen zij in het algemeen over hun school? En wanneer we deze algemene tevredenheid afzetten tegen de onderliggende deelaspecten: welke oordelen bepalen dan het sterkst het eindoordeel van scholieren?

Naast deze landelijke rapportage verschijnen de uitkomsten van de LAKS-monitor eveneens digitaal: je kunt alle tabellen online inzien via de website van de LAKS-monitor: www.laks-monitor.nl.

3. LAKS over de resultaten

Inleiding

Met een netto-respons van maar liefst 59.075 scholieren is de LAKS-monitor 2014 hét landelijke tevredenheidsonderzoek onder scholieren op het voortgezet onderwijs. Alle aspecten binnen het onderwijs komen aan bod. Denk hierbij aan de lessen, de docenten, veiligheid op school en inspraak van scholieren. Vooral dat laatste is voor het LAKS erg belangrijk. Want juist scholieren zijn goed op de hoogte van wat er speelt op hun school; wat goed gaat, maar vooral ook wat beter kan. De resultaten van de LAKS-monitor kunnen dan ook ingezet worden om in kaart te brengen wat de verbeterpunten zijn in het onderwijs. Een goede handreiking voor leerlingenraden en scholen, maar ook voor het LAKS zelf. Op deze manier krijgt het LAKS namelijk op landelijk niveau een gedegen beeld van wat scholieren van hun onderwijs vinden. Om de LAKS-monitor nog beter onder de aandacht te kunnen brengen bij scholieren, scholen en beleidsmakers hebben we de monitor dit jaar in een nieuw jasje gestoken. De LAKS-monitor is nu nog meer herkenbaar als wezenlijk onderdeel van LAKS. Daarnaast hebben we gezorgd dat de resultaten online beter zichtbaar zijn (kijk hiervoor op www.laks-monitor.nl). Hieronder staan de meest opvallende resultaten en de speerpunten van het LAKS op basis van de resultaten.

Opvallendste resultaten

De belangrijkste thema's voor het LAKS zijn **leerlingenparticipatie en inspraak**. Het onderwijs is er ten slotte in de eerste plaats voor de scholieren en het is daarom erg belangrijk dat scholieren betrokken zijn bij de besluitvorming op hun school. Helaas zien we dat **slechts een derde (34%) van de scholieren te spreken is** over de mate waarin zij op school kunnen meepraten. Maar liefst **25 procent van de scholieren is zelfs ronduit ontevreden** over de mate van inspraak. Dit is weliswaar een iets betere score dan in 2012 (toen was 32% tevreden en 27% ontevreden), maar nog steeds slechter dan de resultaten van 2010, toen 41 procent van de scholieren tevreden en negentien procent ontevreden was over inspraak. En dit terwijl de behoefte aan inspraak wel is toegenomen: **30 procent heeft veel behoefte aan inspraak** tegenover 24 procent in 2012. Verder is het opvallend dat scholieren in 2014 **minder positief zijn over de leerlingenraad: zeventien procent is ontevreden, waar in 2012 nog elf procent ontevreden** was over de leerlingenraad. Wat betreft inspraak is er dus nog werk aan de winkel!

Bij het onderdeel **lessen** vallen een aantal zaken op. Scholieren zijn weliswaar nog redelijk tevreden over de hoeveelheid theorie die ze krijgen in lessen: **54 procent is tevreden**, hoewel in 2012 nog 61 procent van de scholieren tevreden was. Scholieren zijn echter een stuk minder positief over de hoeveelheid praktijk in de lessen: **slechts 38 procent is tevreden**. Wat ook opvalt is dat scholieren die **praktijkonderwijs** volgen het minst tevreden zijn over het praktijkmateriaal. Een aandachtspunt! Daarnaast valt op dat scholieren in toenemende mate ontevreden zijn over **hoe zinvol zij de lessen ervaren**: elf procent was ontevreden in 2010, zestien procent was ontevreden in 2012 en **21 procent is ontevreden in 2014**. Het meest opmerkelijk is de mening van scholieren over de hoeveelheid huiswerk. Maar liefst **32 procent van de scholieren is ontevreden** over de hoeveelheid huiswerk die ze krijgen. Een groot verschil met de acht procent uit 2012. Dit grote verschil is zeer waarschijnlijk te wijten aan de verandering in de vraagstelling over de hoeveelheid huiswerk. Daarom kunnen we hier niet spreken van een verschil, al lijkt dat op het eerste gezicht wel zo. Evengoed is deze grote groep ontevreden scholieren iets om in de gaten te houden.

Uit de resultaten blijkt ook **dat ruim een kwart (26%) van de scholieren ontevreden is over hoe goed ict bij hen op school werkt**. In deze tijd waar ict een steeds prominenter rol speelt binnen het onderwijs is dat een zorgelijke uitslag. Ook blijkt dat **22 procent van de scholieren ontevreden is over hoe docenten met ict werken**. Een signaal naar de middelbare scholen in Nederland om de ontevredenheid van scholieren rondom ict aan te pakken.

Gelukkig klinken er ook positieve geluiden uit de resultaten. Zo zijn scholieren over het algemeen erg te spreken over hun **docenten**: een compliment dus voor de docenten in Nederland! Bij het totaaloordeel van scholieren over docenten zien we dat **60 procent tevreden is en slechts twaalf procent ontevreden**. Eigenlijk scoren docenten goed op alle deelaspecten behalve op één. Op de vraag "Ben je tevreden over of docenten jou motiveren?" antwoordt **42 procent positief en negentien procent negatief**. Deze uitslag is redelijk stabiel ten opzichte van voorgaande jaren, maar springt er iedere meting tussenuit als het aspect waar docenten het slechtst op scoren. Een aandachtspunt dus, zeker in het licht van het Onderwijsverslag 2012/2013 van de Onderwijsinspectie waaruit blijkt dat Nederlandse scholieren vaak ongemotiveerd in de klas zitten.

Een andere zeer positieve ontwikkeling is de tevredenheid van scholieren over de mate waarin de school iets doet tegen **pesten**. In 2014 is **48 procent van de scholieren hierover tevreden en achttien procent ontevreden**. Omdat we in 2012 vroegen of scholieren vonden dat de school veel of weinig deed tegen pesten en in 2014 hebben gevraagd hoe tevreden scholieren hierover zijn, zijn de resultaten niet te vergelijken met 2012 (toen gaf overigens 35 procent aan dat hun school veel tegen pesten deed en 26 procent van de scholieren gaf aan dat school weinig optrad tegen pesten). De resultaten van 2014 wijzen er echter wel op dat pesten serieus wordt genomen op scholen. Hoewel dit een goede ontwikkeling is, moet niet voorbij worden gegaan aan het feit dat bijna één op de vijf scholieren nog steeds vindt dat hun school beter moet optreden tegen pesten. Pesten op school blijft dus een punt van aandacht, ook met het oog op het pestprotocol dat tegenwoordig verplicht is voor scholen.

De tevredenheid over de **begeleiding en voorbereiding op een vervolgstudie** is nagenoeg gelijk gebleven: **45 procent is tevreden** (in 2012 was dit 44%) en **twintig procent is ontevreden** (in 2012 was dit ook 20%). LAKS heeft in 2013 een onderzoek gedaan naar loopbaanoriëntatie en –begeleiding in het voortgezet onderwijs en daar werd door staatssecretaris Dekker positief op gereageerd. Hopelijk worden de handreikingen die dit onderzoek heeft geboden opgepakt door de beleidsbepalers en zien we dat terug in de resultaten van de volgende editie van de LAKS-monitor.

Tot slot wordt er in de LAKS-monitor van 2014 dieper ingegaan op **leren met een beperking**. Van alle scholieren geeft 36 procent aan één of meerdere beperkingen te hebben. Daarvan is **48 procent tevreden en negentien procent ontevreden** over de hoeveelheid aandacht die zij van docenten krijgen voor hun beperking. Geen slechte score, maar er is ook zeker ruimte voor verbetering. Met de nieuwe ontwikkelingen rondom passend onderwijs wacht het LAKS in spanning af wat de gevolgen zullen zijn voor scholieren met een beperking.

Speerpunten LAKS

Aan de hand van de resultaten heeft het LAKS vijf speerpunten opgesteld. Deze speerpunten zullen de komende jaren de leidraad vormen voor het beleid van LAKS.

Scholiereninspraak: Eén van de basisstandpunten die het LAKS altijd al heeft gehad is dat scholieren ruimte moeten krijgen om mee te praten over de besluiten die hen aangaan op school. Uit de resultaten blijkt echter dat een groot deel van de scholieren nog steeds ontevreden is over de mate van inspraak op school. Bovendien is het gegeven dat scholieren niet op

de hoogte zijn van het bestaan van de medezeggenschapsraad op hun school: een belangrijk signaal voor het LAKS. Dit is namelijk een zorgelijk punt, zeker wanneer scholieren aangeven dat er geen medezeggenschapsraad op hun school aanwezig is. De Wet Medezeggenschap op Scholen (WMS) schrijft immers voor dat de medezeggenschapsraad een verplicht onderdeel van elke school is en dat ook de scholieren hierin vertegenwoordigd moeten worden. Voor het LAKS ligt hier dus nog de taak om de inspraak op scholen te verbeteren en de bekendheid van leerlingenraden en medezeggenschapsraden te vergroten. Een andere taak voor het LAKS is het belang van leerlingenparticipatie beter onder de aandacht te brengen bij scholieren. Nu geeft 30 procent aan behoefte te hebben aan inspraak en 30 procent helemaal niet. Dat houdt in dat 40 procent neutraal staat tegenover de behoefte aan inspraak. Juist bij die 40 procent is voor het LAKS nog een wereld te winnen!

LOB: Het LAKS heeft in 2013 een onderzoek naar de loopbaanoriëntatie en -begeleiding (LOB) uit laten voeren en daar is een aantal handreikingen uit voortgekomen. De belangrijkste daarvan: scholieren willen meer begeleiding en willen deze ook al vanaf het eerste leerjaar. Bovendien pleit het LAKS voor een meer integrale aanpak van LOB. Ook uit de resultaten van de LAKS-monitor 2014 blijkt dat er behoefte is aan betere LOB. Het LAKS doet dan ook een oproep om de LOB in het voortgezet onderwijs te verbeteren.

Motivatie van scholieren: Een onderwerp dat momenteel erg in de belangstelling staat is hoe docenten hun scholieren kunnen motiveren. Sinds 2010 is er een trend zichtbaar: steeds meer scholieren zijn ontevreden over hoe docenten hen kunnen motiveren. Tevens geeft het Onderwijsverslag 2012/2013 van de Onderwijsinspectie aan dat het slecht gesteld staat met de motivatie van scholieren in het onderwijs. Een groot deel van de scholieren die in de LAKS-monitor zeggen dat ze niet genoeg gemotiveerd worden door docenten geven ook aan dat de lessen niet veel zin hebben. Aan de andere kant geven scholieren die wel gemotiveerd worden door hun docenten aan dat zij de lessen wel zinvol vinden. Er lijkt dus een belangrijke taak weggelegd voor de docenten om scholieren meer te motiveren en er daarmee voor te zorgen dat meer scholieren hun lessen als zinvol ervaren.

Ophokuren: In 2011 is het LAKS in actie gekomen tegen de 1040-urennorm. De 1040-urennorm bleek in de praktijk te leiden tot zogenaamde 'ophokuren': scholieren moesten verplicht in een lokaal huiswerk maken om zo aan de 1040 uren te voldoen. LAKS heeft met zijn actie voor elkaar gekregen dat de 1040-urennorm is afgeschaft, maar uit de resultaten van de LAKS-monitor 2014 blijkt dat steeds meer scholieren ontevreden zijn over het aantal zelfstudie uren. LAKS adviseert leerlingenraden en medezeggenschapsraden om actief en kritisch mee te denken over de invulling van onderwijstijd op hun school.

Leren met een beperking: Vanaf 1 augustus 2014 gaat de Wet passend onderwijs volledig van start. Dit houdt kort gezegd in dat scholen in de regio samenwerken om scholieren passend onderwijs te bieden. Alle scholieren moeten op een school binnen hun regio geplaatst kunnen worden en de zorg krijgen die zij nodig hebben. Nu is 48 procent van de scholieren met een beperking tevreden over de aandacht die zij hiervoor krijgen van docenten, toch is bijna een vijfde van de scholieren met een beperking (19%) ontevreden. Voor het LAKS is het belangrijk om in de gaten te houden wat de gevolgen voor scholieren zijn van deze nieuwe wet. LAKS maakt zich sterk voor een goede ondersteuning van scholieren op een school bij hen in de regio. Ook is het belangrijk dat de kwaliteit van het onderwijs en de aandacht van docenten voor scholieren met een beperking hierbij niet in het geding komen. Hier zal het LAKS zich sterk voor maken.

Bedankt!

LAKS bedankt alle scholen die zich in hebben gezet om scholieren de LAKS-monitor in te kunnen laten vullen. Maar we willen vooral de scholieren zelf bedanken! Het LAKS zal zich inzetten om aan de hand van de resultaten uit de LAKS-monitor positieve veranderingen in het onderwijs te realiseren.

4. Leerlingenparticipatie

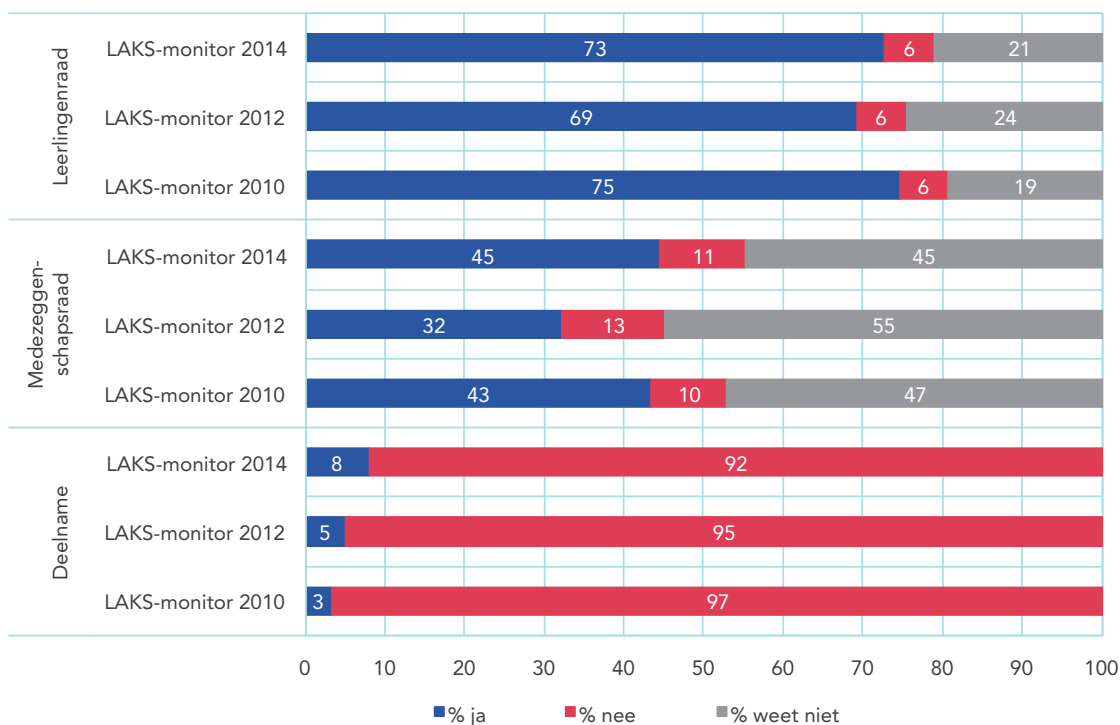
Het LAKS streeft naar zoveel mogelijk leerlingenparticipatie op scholen. Het doel van het LAKS is om scholieren zoveel mogelijk te helpen om de leerlingenparticipatie te verbeteren. Daarom heeft het LAKS scholieren gevraagd of zij bekend zijn met het bestaan van een leerlingenraad en medezeggenschapsraad (in sommige gevallen een ouderraad) op school. Hoe tevreden zijn scholieren over de mogelijkheid tot inspraak op school? Hebben scholieren wel behoefte aan inspraak? En hoe tevreden zijn scholieren over de regels op school? Zijn ze tevreden over hoeveel ze weten over hun rechten en plichten? En hoe tevreden zijn ze over de manier waarop hun school klachten behandelt? Op al deze vragen wordt in dit hoofdstuk een antwoord gegeven. Hierbij kijken we naar de veranderingen ten opzichte van eerdere jaren. Ook kijken we of er verschillen tussen scholieren zijn in hun mate van bekendheid met en tevredenheid over deze onderwerpen.

4.1 / Bekendheid leerlingenraad en medezeggenschapsraad/ouderraad

4.1.1 Veranderingen ten opzichte van eerdere jaren

Het aandeel scholieren dat aangeeft dat er op hun school een leerlingenraad aanwezig is, is in 2014, vergeleken met de vorige monitor gestegen van 69 naar 73 procent (figuur 1). Bij bijna de helft van de scholen die in 2014 hebben meegedaan aan de LAKS-monitor is er, volgens de scholieren, een medezeggenschapsraad (of ouderraad). Vergeleken met de vorige monitor lijkt dit een verbetering. Echter, in 2014 is aan de vraagstelling ook de aanwezigheid van de ouderraad toegevoegd. De stijging in het aandeel leerlingen dat weet of er een medezeggenschaps- dan wel ouderraad bij hen op school is, kan ook door deze toevoeging komen. Nog altijd weet bijna de helft van de scholieren niet of er een MR of ouderraad is bij hen op school. Het aandeel scholieren dat heeft meegedaan aan de huidige monitor én lid is van de leerlingenraad en/of de MR (8%) is in 2014 vergeleken met de twee eerdere jaren hoger (2012: 5%; 2010: 3%). Dat kan komen doordat het LAKS voor deze meting actief de eigen achterban van leerlingenraden heeft benaderd om zelf hun school op te geven voor de LAKS-monitor.

Figuur 1 Aanwezigheid leerlingenraad en/of medezeggenschapsraad/ouderraad en deelname aan leerlingenraad of medezeggenschapsraad

4.1.2 Verschillen tussen scholieren

Leerjaar

Naarmate scholieren in een hogere klas komen, stijgt de bekendheid met de aanwezigheid van een leerlingenraad. Zo geeft 66 procent van de eersteklassers aan dat er een leerlingenraad op hun school is, zes procent geeft aan dat er geen leerlingenraad is en 28 procent zegt dat zij dit niet weten; in de vierde klas zegt 74 procent dat er een leerlingenraad is, acht procent geeft aan dat deze er niet is en achttien procent weet niet of er een leerlingenraad is. In de hoogste klas(sen) van de havo en het vwo (klas 5 en 6) is bijna elke scholier op de hoogte van het bestaan van een leerlingenraad. Ook de bekendheid van de MR is groter onder scholieren in de hoogste klas dan in de laagste klas: in de eerste klas weet 55 procent van de scholieren niet van het bestaan van de MR en in de zesde klas is dit percentage gezakt naar negentien procent (klas 4: 41% niet bekend met het bestaan van de MR). Het aandeel scholieren dat de LAKS-monitor heeft ingevuld én lid is van de leerlingenraad/MR verschilt niet naar leerjaar.

Niveau

Scholieren in het praktijkonderwijs geven het minst vaak aan dat er een leerlingenraad op hun school is (aanwezig: 35%, niet aanwezig: 35%, weet niet: 28%). Scholieren op de havo en het vwo zijn vaker bekend met het al dan niet aanwezig zijn van een leerlingenraad (havo: weet niet 16%; vwo weet niet: 8%). Ook geven zij het vaakst aan dat hun school een leerlingenraad heeft (havo: 82%; vwo: 90%). Brugklassers zijn het minst op de hoogte van de aanwezigheid van een MR of ouderraad: 52 procent geeft aan dit niet te weten. Van de vwo'ers geeft 74 procent

aan hiervan wel op de hoogte te zijn. De vwo'ers zijn daarmee de groep die het meest bekend is met het bestaan van een MR of ouderraad op hun school. Vwo'ers (69%) geven ook het vaakst aan dat er op hun school een MR of ouderraad is; vmbo'ers (35%) geven het minst vaak aan dat er een MR of ouderraad is op hun school. De groep die de LAKS-monitor heeft ingevuld en daarnaast lid is van de leerlingenraad/MR is het grootst onder de scholieren in het praktijkonderwijs (14%) terwijl deze groep onder scholieren op de havo en het vwo het kleinste is (5% en 6%).

Geslacht

Meisjes zijn meer van mening dat er een leerlingenraad op hun school is dan jongens (75% tegenover 70%). Jongens geven relatief vaak aan dat ze dit niet weten (23% tegenover 19%). Zowel óf er een MR dan wel ouderraad op school is als ook de genoemde aanwezigheid van een van beide raden verschilt nauwelijks tussen meisjes en jongens (het verschil is kleiner dan 5%). Ook is er geen verschil in de mate waarin jongens dan wel meisjes zelf deelnemen aan de leerlingenraad of MR.

Etniciteit

Meer autochtone scholieren geven aan dat op hun school een leerlingenraad aanwezig is dan allochtone scholieren (74% tegenover 68%). De bekendheid en de genoemde aanwezigheid van een MR of ouderraad verschilt niet naar etniciteit. Het lidmaatschap van de leerlingenraad/MR is even groot onder autochtone scholieren die de LAKS-monitor hebben ingevuld als onder de allochtone invullers.

Vmbo-leerweg

Vmbo-tl'ers zeggen vaker dat zij een leerlingenraad op school hebben dan scholieren in andere leerwegen in het vmbo (bl: 61%; kl: 61%; gl: 65%; tl: 67%). De onbekendheid van de MR of ouderraad is het meest aanwezig bij scholieren in vmbo-gl (52%) en het minst aanwezig, maar nog steeds fors, bij scholieren in vmbo-bl (45%). Vmbo-tl'ers (8%) zijn het minst vaak lid van een leerlingenraad/MR, terwijl vmbo-bl'ers (14%) het vaakst lid zijn, als we kijken naar de deelnemers van de LAKS-monitor.

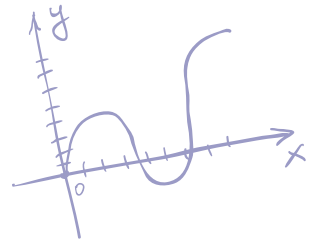
Vmbo-sector

In de sector techniek (29%) geeft het grootste aandeel scholieren aan niet te weten of er een leerlingenraad op hun school is; dit is het meest bekend onder scholieren in de groene/landbouwsector (19% weet het niet). In deze sector geeft zeventien procent aan dat er op hun school geen leerlingenraad is; in de andere sectoren wordt door een kleiner aandeel scholieren gezegd dat er geen leerlingenraad is. Scholieren in de verschillende sectoren in het vmbo geven even vaak aan dat er op hun school een MR of ouderraad is. Er is vrijwel geen verschil in lidmaatschap van leerlingenraad/MR tussen de verschillende sectoren.

Havo-/vwo-profiel

De verschillen tussen de vier profielen in het havo en vwo in de bekendheid en aanwezigheid van een leerlingenraad zijn niet noemenswaardig. Zowel de bekendheid (73%) als de aanwezigheid (66%) van een MR of ouderraad is het grootst en het meest genoemd onder scholieren met een N&T-profiel; scholieren met een C&M-profiel zijn het minst bekend met de MR of ouderraad (34%) en ook geven zij het minst vaak aan dat er bij hen op school een MR of ouderraad is (60%). Er is geen noemenswaardig verschil tussen deelname aan de LAKS-monitor en lidmaatschap van de leerlingenraad/MR tussen scholieren van de verschillende profielen.

4.2 / Inspraak

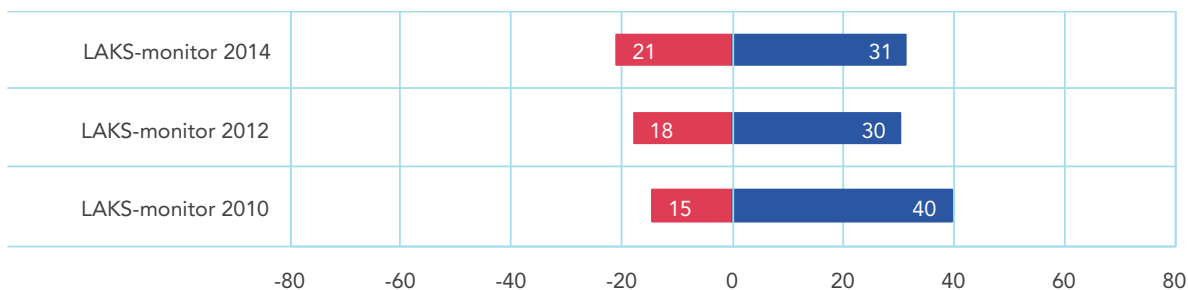

Het totaaloordeel over inspraak (figuur 2) is opgebouwd uit vier vragen:

- Ben je tevreden over of leerlingen kunnen meepraten over besluiten van jouw school?
- Ben je tevreden over de leerlingenraad?
- Ben je tevreden over de mate waarin je gehoord wordt door de leerlingenraad of medezeggenschapsraad?
- Ben je tevreden over de mate waarin jouw school het mogelijk maakt deel te nemen aan de medezeggenschapsraad?

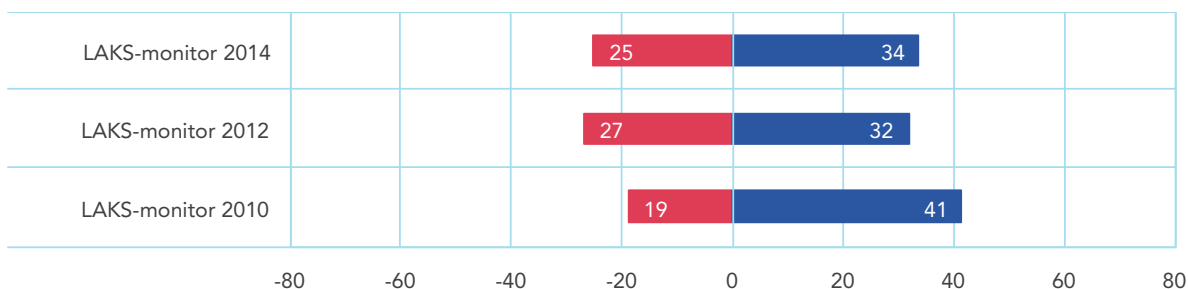
4.2.1 Veranderingen ten opzichte van eerdere jaren

In vergelijking met de voorgaande monitor wijkt het totaaloordeel over inspraak nauwelijks af. Van alle scholieren is 31 procent tevreden over de inspraak op hun school. Hier is 21 procent ontevreden over. Bijna de helft geeft aan dat ze hierover geen mening hebben.

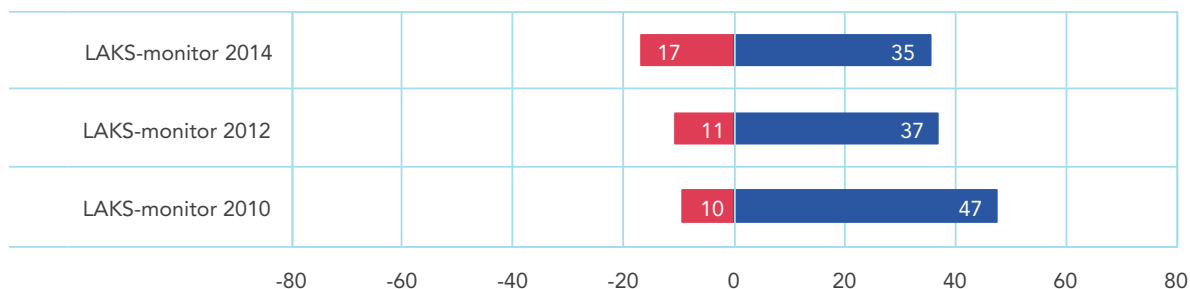

Figuur 2 Oordeel over inspraak (totaaloordeel)

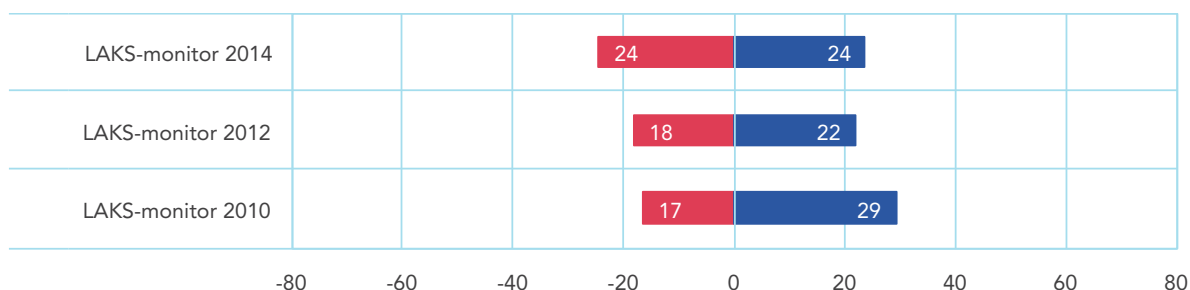
Vergeleken met 2012 is de mate van tevredenheid op de deelaspecten van inspraak vrijwel onveranderd gebleven. Een uitzondering hierop is de tevredenheid over de mogelijkheid om deel te nemen aan de MR. In 2014 is een derde van de scholieren tevreden over deze mogelijkheid terwijl in 2012 een kwart van de scholieren hier tevreden over was. De vraagstelling is in 2014 enigszins veranderd wat mogelijk de stijging in tevredenheid kan verklaren. Scholieren zijn in 2014 vaker ontevreden over de leerlingenraad en de mate waarin scholieren zich gehoord voelen in de leerlingenraad en MR.

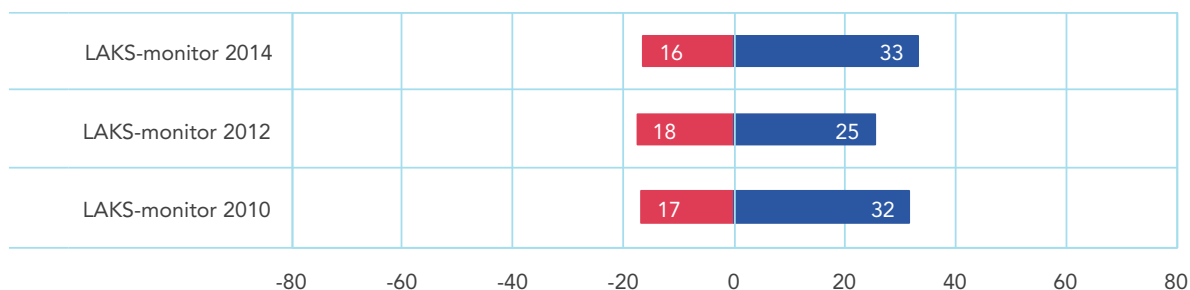
Figuur 3 Ben je tevreden over of leerlingen kunnen meepraten over besluiten van jouw school?

Figuur 4 Ben je tevreden over de leerlingenraad?

Figuur 5 Ben je tevreden over de mate waarin je gehoord wordt door de leerlingenraad of medezeggenschapsraad?

Figuur 6 Ben je tevreden over de mate waarin jouw school het mogelijk maakt deel te nemen aan de medezeggenschapsraad?

4.2.2 Verschillen tussen scholieren

Leerjaar

Eerste- en tweedeklassers zijn overwegend positief over hoeveel inspraak zij (kunnen) hebben op hun school (45 en 35%). Vanaf de derde klas is de groep die positief is even groot als de groep die negatief is over inspraak: rond de 25 procent. Het merendeel van scholieren in de derde en hogere klassen is niet uitgesproken positief of negatief over de mate van inspraak op hun school. Bijna de helft van de eersteklassers (48%) is tevreden over het mee kunnen praten over besluiten van hun school en de helft van de eersteklassers is tevreden over de leerlingenraad. Vanaf de derde klas daalt deze tevredenheid op beide deelaspecten.

Niveau

Brugklassers gevolgd door vwo'ers zijn het meest te spreken over de inspraak op hun school (39% en 30% tevreden). Het meest negatief over inspraak zijn vmbo'ers (29% ontevreden). Deze scholieren zijn ook het minst uitgesproken positief over inspraak als geheel (22% tevreden). Kijken we naar de deelaspecten van inspraak, dan zien we grotendeels hetzelfde patroon. Brugklassers (42%) zijn het meest tevreden over het mee kunnen praten over besluiten van school. Het minst tevreden zijn vmbo'ers (24%). Het meest tevreden over de leerlingenraad zijn opnieuw de brugklassers (45%). Vmbo'ers zijn hierover het minst tevreden (24%). Brugklassers (31%) zijn ook het meest tevreden over de mate waarin ze gehoord worden door de leerlingenraad of MR, havisten (16%) voelen zich het minst gehoord. Over de mogelijkheid die school biedt om deel te nemen aan de MR zijn brugklassers (40%) weer het meest tevreden en onder vmbo'ers (23%) is de tevredenheid hierover het laagst.

Geslacht

Het verschil tussen meisjes en jongens in hun tevredenheid over inspraak en over de deelaspecten van inspraak is minimaal (minder dan 5%).

Etniciteit

Autochtone en allochtone scholieren verschillen nauwelijks in hun oordeel over inspraak.

Vmbo-leerweg

Het meest positief in hun totaaloordeel over inspraak zijn vmbo-gl'ers (36%), op de voet gevolgd door vmbo-bl'ers (34%). Het minst tevreden over inspraak zijn vmbo-tl'ers (26%). Ook over het meepraten over besluiten, over de leerlingenraad, over gehoord worden door de leerlingenraad/MR en over de mogelijkheid om deel te nemen aan de MR zijn de vmbo-gl'ers het meest tevreden en vmbo-tl'ers het minst tevreden.

Vmbo-sector

Scholieren in de sectoren zorg en welzijn en economie zijn met 21 procent het minst tevreden in hun totaaloordeel over inspraak. In de sector techniek (26%) zijn de scholieren hierover het meest tevreden. De ontevredenheid is het meest aanwezig in de sector economie (31%). Die hogere ontevredenheid zien we op vier van de vijf deelaspecten terug. Over de mogelijkheid die de school scholieren biedt om deel te nemen aan de MR is in de sectoren landbouw (tevreden: 25%; ontevreden: 20%) en techniek (tevreden: 27%; ontevreden: 19%) een groter aandeel scholieren tevreden.

Havo-/vwo-profiel

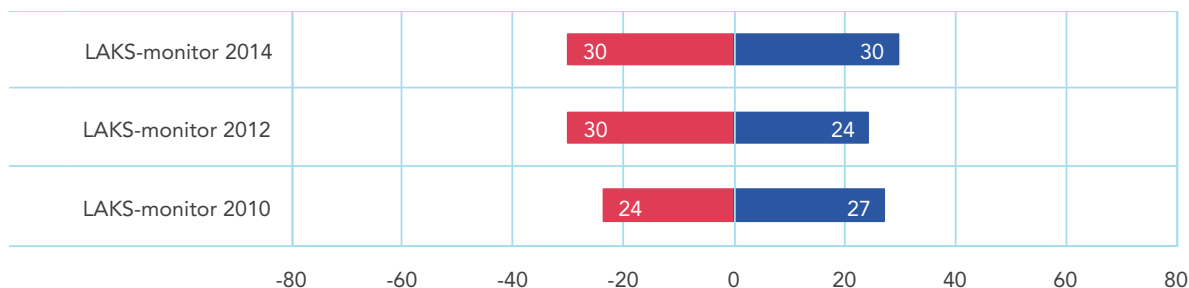
In de havo en vwo zijn scholieren met profiel N&T het meest positief over inspraak (29%). Het minst positief over inspraak zijn havisten en vwo'ers die E&M doen (24%). Ook over de deelaspecten van inspraak zijn scholieren met een E&M-profiel het minst vaak tevreden (meepraten over besluiten: 26%; tevredenheid over leerlingenraad: 28%; gehoord worden door leerlingenraad/MR: 17%; mogelijk om deel te nemen aan MR: 28%). N&T'ers zijn op drie van de vijf onderliggende aspecten van inspraak het meest tevreden (meepraten over besluiten: 32%; gehoord worden door leerlingenraad/MR: 21%; mogelijk om deel te nemen aan MR: 35%). De tevredenheid over de leerlingenraad is het hoogst bij N&G'ers (33%).

4.3 / Behoefte aan inspraak

4.3.1 Veranderingen ten opzichte van eerdere jaren

De behoefte aan inspraak is sinds de vorige monitor gestegen. In 2014 geeft 30 procent van de scholieren aan veel behoefte te hebben aan inspraak, in 2012 was dit 24 procent. Sinds 2012 is het aandeel scholieren dat weinig behoefte heeft aan inspraak onveranderd gebleven.

Figuur 7 Hoeveel behoefte heb je aan inspraak op school? (blauw: veel)

4.3.2 Verschillen tussen scholieren

Leerjaar

Een derde van de scholieren in de eerste klas geeft aan weinig behoefte te hebben aan inspraak. Deze behoefte is het grootst onder vijfde- en zesdeklassers (34% en 39%).

Niveau

Vwo'ers (34%) hebben de meeste behoefte aan inspraak en vmbo'ers (23%) het minst.

Geslacht

Het verschil tussen meisjes en jongens in hun behoefte aan inspraak is minimaal (minder dan 5%).

Etniciteit

Autochtone en allochtone scholieren verschillen nauwelijks in hun behoefte aan inspraak.

Vmbo-leerweg

Vmbo-gl'ers hebben meer behoefte aan inspraak dan scholieren in andere vmbo-leerwegen; vmbo-tl'ers tonen de minste behoefte. Bijna een derde van de vmbo-tl'ers geeft aan weinig behoefte te hebben aan inspraak, dit aandeel is groter dan de groep vmbo-tl'ers die zegt veel behoefte te hebben aan inspraak (26%).

Vmbo-sector

De behoefte aan inspraak verschilt nauwelijks onder scholieren in de verschillende vmbo-sectoren. De groep die

weinig behoefte (tussen de 32% en 36%) heeft aan inspraak is bij alle sectoren groter dan de groep die veel behoefte (tussen de 21% en 26%) heeft aan inspraak.

Havo-/vwo-profiel

De behoefte aan inspraak verschilt minimaal tussen de scholieren met verschillende profielen.

4.4 / Regels en klachten

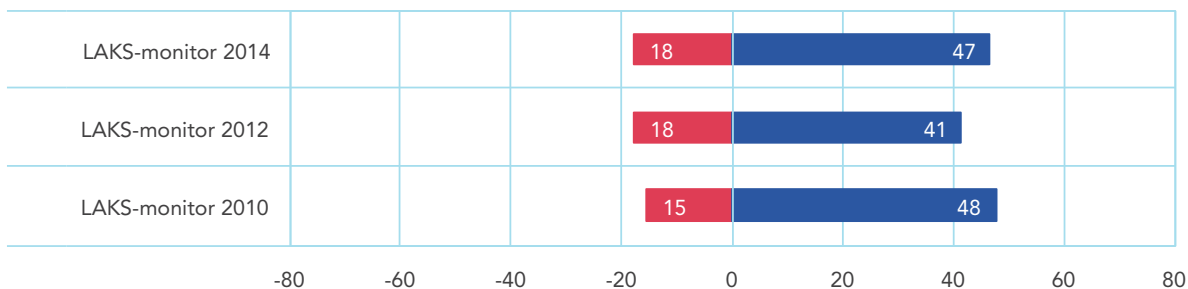

Bij het totaaloordeel over regels en klachten is gekeken naar de volgende vragen:

- Ben je tevreden over de regels op school?
- Ben je tevreden over wat je weet over jouw rechten en plichten?
- Ben je tevreden over de manier waarop klachten worden behandeld op school?

4.4.1 Veranderingen ten opzichte van eerdere jaren

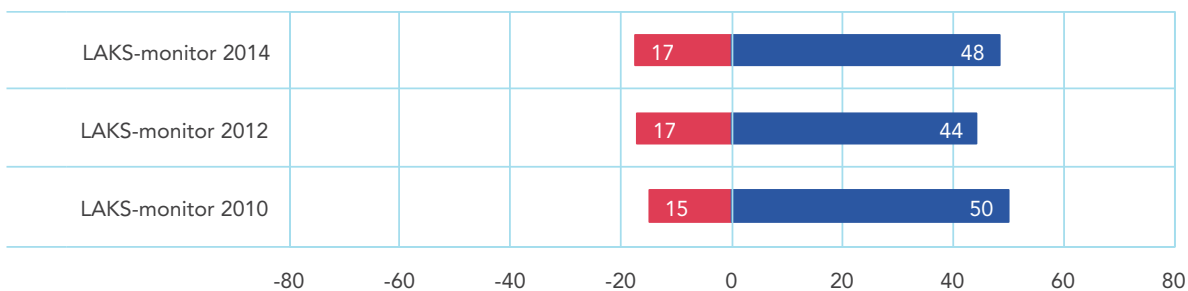
In 2014 zijn scholieren positiever gestemd over de regels en afhandeling van klachten dan in 2012 het geval was (47% in 2014 tegenover 41% in 2012). Hiermee komt het oordeel over dit onderwerp weer op het niveau van 2010 terecht. Het aandeel scholieren dat ontevreden is over regels en klachten is onveranderd gebleven sinds 2012.

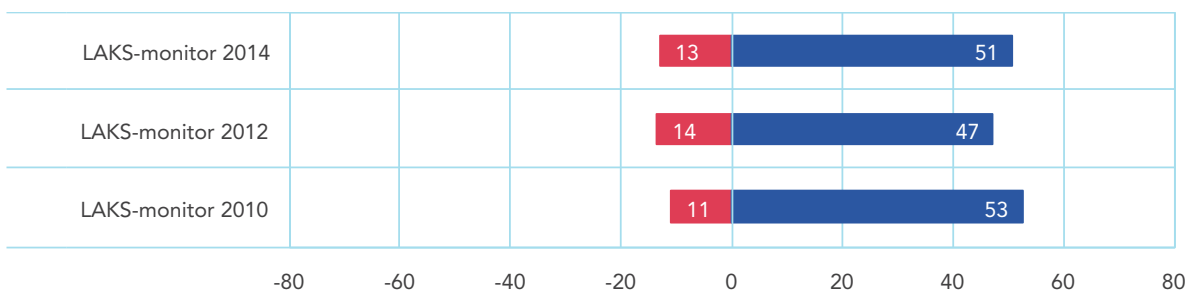
Figuur 8 Oordeel over regels en klachten (totaaloordeel)

In figuren 9,10 en 11 zijn de veranderingen door de jaren heen wat betreft de onderliggende vragen van het totaaloordeel over regels en klachten weergegeven. In lijn met wat we bij het totaaloordeel zagen, zijn de oordelen over deze deelaspecten positiever dan in 2012. Vooral de tevredenheid over de manier waarop klachten worden behandeld op school is vooruitgegaan van 33 procent in 2012 naar 41 procent in 2014.

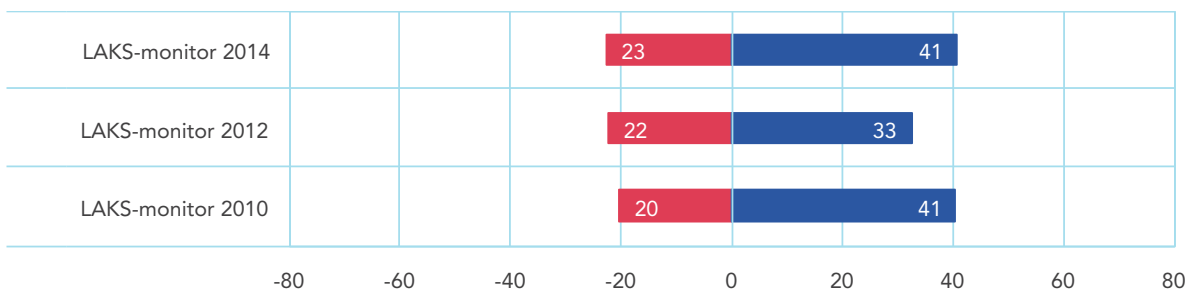

Figuur 9 Ben je tevreden over de regels op school?

Figuur 10 Ben je tevreden over wat je weet over jouw rechten en plichten?

Figuur 11 Ben je tevreden over de manier waarop klachten worden behandeld op school?

4.4.2 Verschillen tussen scholieren

Leerjaar

Verreweg het meest positief over het totaaloordeel over regels en klachten zijn de eerste klassers (63%). Het minst positief zijn scholieren in de vierde klas (37%). De eerste klassers zijn ook over de onderliggende aspecten van regels en klachten het meest tevreden (tevredenheid over de regels: 65%; tevredenheid over de bekendheid van rechten en plichten: 64%; tevredenheid afhandeling klachten: 60%). De vierde klassers zijn over de drie deelaspecten het minst tevreden (tevredenheid over de regels: 39%; tevredenheid over de bekendheid van rechten en plichten: 42%; tevredenheid afhandeling klachten: 29%). De groep vierde klassers die over de afhandeling van klachten door school ontevreden is, is even groot als de tevreden groep.

Niveau

De grootste groep tevreden scholieren met betrekking tot regels en klachten zit in de brugklas (56%). Het minst tevreden zijn de vmbo-scholieren: een derde is hierover tevreden. De vmbo'ers zijn ook het meest ontevreden in hun totaaloordeel over regels en klachten (25%). Brugklassers zijn als groep het minst ontevreden (13% oordeelt ontevreden). Ditzelfde patroon zien we terug bij de deelaspecten.

Geslacht

Jongens zijn even tevreden als meisjes in hun totaaloordeel over regels en klachten en wat ze weten van hun rechten en plichten.

Etniciteit

Onder autochtone scholieren heerst een hogere tevredenheid wat het totaaloordeel over regels en klachten betreft dan onder allochtone scholieren (48% tegenover 41%). Het grootste verschil in tevredenheid tussen autochtone en allochtone scholieren is te zien bij hun oordeel over de tevredenheid over de regels op school (autochtoon: 50%; allochtoon: 42%).

Vmbo-leerweg

De tevredenheid over regels en klachten is onder vmbo-gl'ers het grootst (bl: 43%; kl: 42%; gl: 50%; tl: 40%). Ook over de drie deelaspecten zijn vmbo-gl'ers vaker positief.

Vmbo-sector

In de sector landbouw zijn vmbo'ers het meest positief in hun oordeel over de regels en klachten. Scholieren in de sectoren economie en zorg en welzijn zijn het minst positief (lb: 38%; ec en zw: 31%). Op alle deelaspecten oordelen vmbo'ers in de sector landbouw meer tevreden dan de vmbo'ers in de sectoren economie en zorg en welzijn. De tevredenheid over wat scholieren weten over hun rechten en plichten is onder vmbo'ers in de combinatiesector het laagst (36%). In de sector landbouw is 42 procent hierover tevreden.

Havo-/vwo-profiel

Scholieren met het profiel N&T zijn het vaakst positief in hun totaaloordeel over de regels en klachten, het minst positief zijn E&M'ers (46% tegenover 39%). Het grootste verschil tussen deze twee groepen scholieren is te vinden bij hun tevredenheid over de regels op school (N&T: 53%; E&M: 43%).

4.5 / Samenvatting

In dit hoofdstuk is gekeken naar verschillende onderdelen van leerlingenparticipatie: de bekendheid en aanwezigheid van de leerlingenraad en MR, de inspraak die scholieren ervaren, de behoefte hieraan, de regels op school en klachtenafhandeling. Hoewel bij een groot deel van de scholieren de leerlingenraad bekend en aanwezig is op school, weet nog altijd bijna de helft niet of er op hun school een MR of ouderraad is. Deze onbekendheid is vooral hoog onder scholieren die net op school zitten. Naarmate ze langer op school zitten, wordt de bekendheid over de aanwezigheid van de raden groter.

Een derde van de scholieren is tevreden over de inspraak die zij (kunnen) hebben op school.

Een derde van de scholieren is tevreden over de inspraak die zij (kunnen) hebben op school. Dit is onveranderd, vergeleken met de vorige monitor. Van degenen die weten of er een leerlingenraad en/of MR op hun school aanwezig is, oordeelt een kwart dat zij tevreden zijn met de mate waarin zij door deze raad/raden gehoord worden. Een even groot deel geeft echter aan dat zij hier juist niet tevreden over zijn. De ontevredenheid is, vergeleken met 2012, toegenomen van 18 naar 24 procent.

In 2014 geven scholieren vaker aan behoefte te hebben aan inspraak dan in 2012: een stijging van 24 naar 30 procent. De behoefte is het sterkst onder vijfde- en zesdeklassers havo/vwo.

Bijna de helft van de scholieren is positief gestemd over de regels op school en de afhandeling van klachten. Scholieren zijn vooral tevreden over wat zij weten over hun rechten en plichten. De grootste ontevredenheid is te vinden bij de manier waarop klachten worden behandeld: bijna een kwart van de scholieren is hier ontevreden over.

5 Lessen en toetsen

In dit hoofdstuk komt de tevredenheid van scholieren over lessen en toetsen aan bod. Er wordt gekeken naar de tevredenheid over het lesmateriaal, het ict-gebruik in de klas, verschillende aspecten van het lesrooster en over toetsing. Per onderwerp wordt eerst gekeken of er vergeleken met de eerdere LAKS-monitoren verschillen in opvatting zijn en vervolgens of die oordelen verschillen tussen bepaalde groepen scholieren.

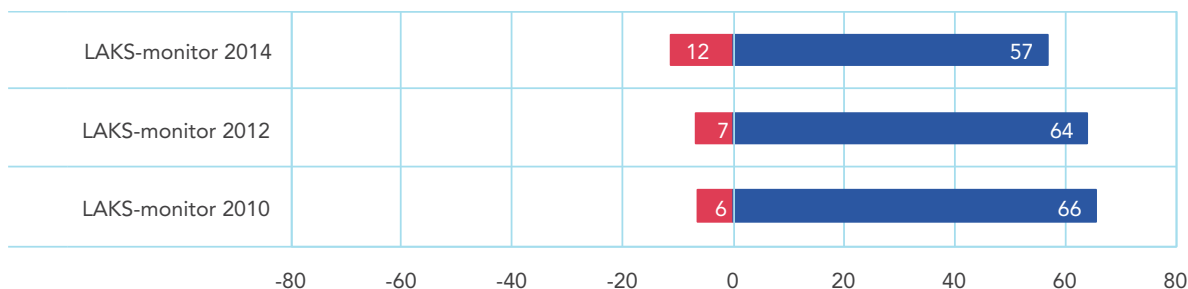
5.1 / Lesmateriaal

Het totaaloordeel van scholieren over het lesmateriaal is gebaseerd op de antwoorden die zij gaven op de volgende vragen:

- Ben je tevreden over het lesmateriaal?
- Ben je tevreden over hoe docenten het lesmateriaal gebruiken?
- Ben je tevreden over praktijkmateriaal voor gym/techniek/kunst?

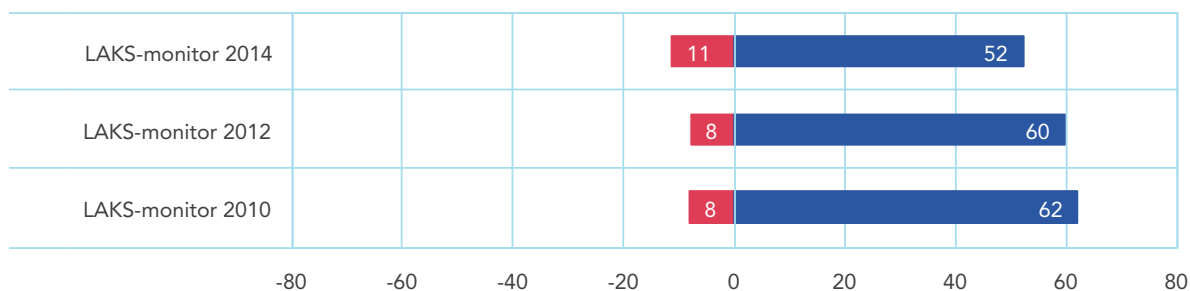
5.1.1 Veranderingen ten opzichte van eerdere jaren

Het totaaloordeel over het lesmateriaal is ten opzichte van de vorige metingen opnieuw iets verslechterd (figuur 12). Niet alleen zijn de scholieren minder positief over lesmateriaal (2014: 57%; 2012: 64%), ook de groep scholieren die hier ronduit negatief over oordeelt, is gegroeid (2014: 12%; 2012: 7%).

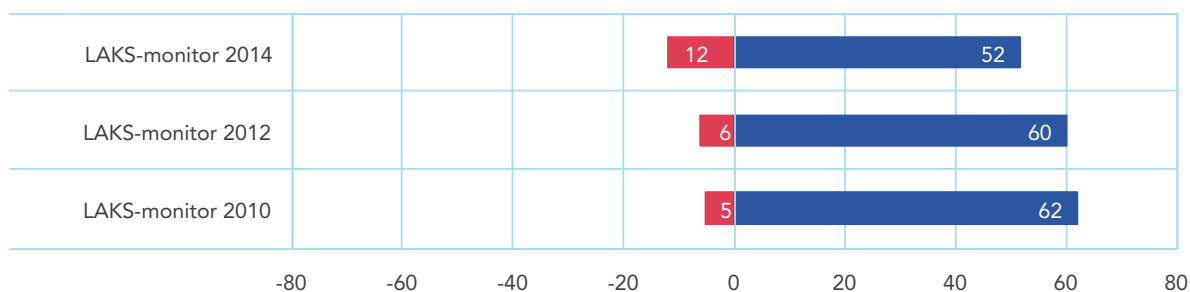

Figuur 12 Oordeel over lesmateriaal (totaaloordeel)

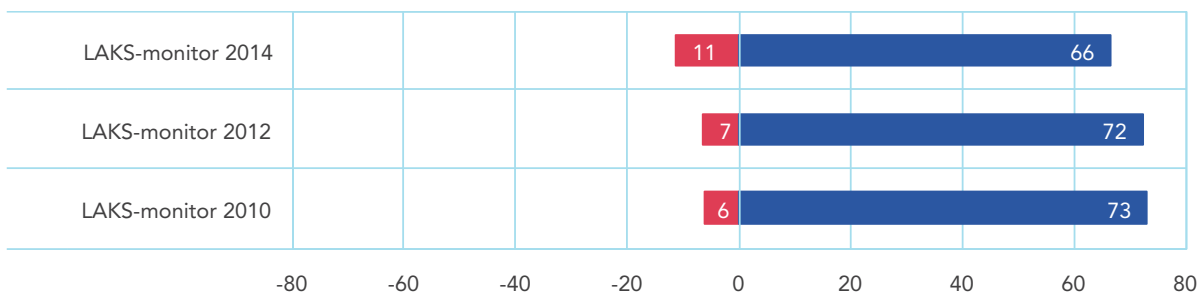
Hoewel over de deelaspecten van lesmateriaal het merendeel van de scholieren positief gestemd is, is er ook een dalende lijn in de tevredenheid over deze aspecten te zien in de tijd. Het meest positief blijven de scholieren in hun oordeel over het praktijkmateriaal (66%).

Figuur 13 Ben je tevreden over het lesmateriaal?

Figuur 14 Ben je tevreden over hoe docenten lesmateriaal gebruiken?

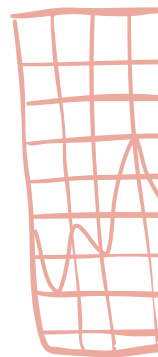

Figuur 15 Ben je tevreden over praktijkmateriaal voor gym/techniek/kunst?

5.1.2 Verschillen tussen scholieren

Leerjaar

Minder dan de helft van de vierdeklassers (47%) is tevreden over het lesmateriaal. Zij zijn hiermee de minst tevreden groep. Met 71 procent zijn de eersteklassers het meest tevreden over het lesmateriaal. Bij de overige leerjaren ligt de tevredenheid tussen de 50 en 60 procent. Bij zowel de vraag naar de tevredenheid over het lesmateriaal als bij de vraag over hoe docenten het lesmateriaal gebruiken, zijn de eersteklassers het meest tevreden (achtereenvolgens 65% en 68%). Het minst tevreden hierover zijn de vierdeklassers (44% en 42%). Vanaf de vierde klas stijgt de tevredenheid tot 53 procent (tevreden over lesmateriaal) en 47 procent (tevreden over gebruik lesmateriaal door

docenten) in de zesde klas. De tevredenheid over het praktijkmateriaal is onder eersteklassers het grootst (80%), deze tevredenheid daalt naarmate de scholieren in hogere klassen komen (6e klas: 56%).

Niveau

Het meest positief in hun totaaloordeel over het lesmateriaal zijn brugklassers (65%), het minst positief zijn scholieren in het praktijkonderwijs en het vmbo (47%). Brugklassers zijn het vaakst tevreden over het lesmateriaal (59%), over het gebruik hiervan door docenten (61%) en over het praktijkmateriaal (75%). Over twee deelaspecten is meer dan de helft van de vwo'ers tevreden (lesmateriaal: 53%; praktijkmateriaal: 65%). Vmbo'ers (42%), op de voet gevolgd door scholieren in het praktijkonderwijs (43%) zijn het minst tevreden over het lesmateriaal, vergeleken met de andere niveaus. De tevredenheid over het gebruik van het lesmateriaal door docenten is het laagst onder vmbo'ers en havisten (43%). In het praktijkonderwijs zijn scholieren het minst vaak tevreden over het praktijkmateriaal (50%).

Geslacht

Jongens en meisjes verschillen nauwelijks in hun oordelen over het lesmateriaal.

Etniciteit

Autochtone scholieren zijn positiever over het lesmateriaal dan allochtone scholieren (58% tegenover 53%). Dit verschil is het meest aanwezig bij het oordeel over het praktijkmateriaal: van de autochtone scholieren geeft 68 procent aan hier tevreden over te zijn terwijl dit onder de allochtone scholieren 62 procent is. Over de andere twee aspecten (tevredenheid over het lesmateriaal en hoe dat door docenten gebruikt wordt) is telkens 53 procent van de autochtone scholieren tevreden; bij allochtone scholieren geldt dat voor 48 procent.

Vmbo-leerweg

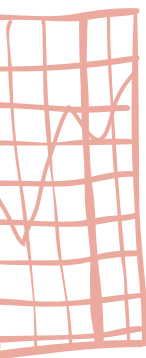
Vmbo-gl'ers zijn het vaakst positief (60%) in hun totaaloordeel over het lesmateriaal, vmbo-tl'ers het minst vaak (52%). Ditzelfde geldt voor de tevredenheid over hoe docenten het lesmateriaal gebruiken (gl: 56%; tl: 48%) en het praktijkmateriaal (gl: 70%; tl: 62%). Ook de tevredenheid over het lesmateriaal is het hoogst onder de vmbo-gl'ers (gl: 54%; overige leerwegen: 47%).

Vmbo-sector

In de sector landbouw heeft de helft van de scholieren een positief oordeel over het lesmateriaal als geheel, deze sector is daarmee van alle sectoren het meest positief. In de sector zorg en welzijn zijn scholieren het minst tevreden (44%) over het lesmateriaal. Opvallend is het grote percentage scholieren dat geen uitgesproken positief of negatief oordeel heeft over het lesmateriaal en hoe de docent dit materiaal gebruikt. Dit geldt voor alle sectoren waarvoor de scholieren in de bovenbouw van het vmbo gekozen hebben. Het minst tevreden over het lesmateriaal zijn scholieren in de sector zorg en welzijn (39% tevreden, 45% neutraal). Het meest tevreden over dit deelaspect zijn scholieren in de sectoren landbouw en techniek (beide 44% tevreden). Over het gebruik van lesmateriaal door docenten zijn scholieren in zorg en welzijn ook het minst tevreden (39%; 45% neutraal). In de sector landbouw zijn scholieren het meest tevreden (47%; 41% neutraal). Over het praktijkmateriaal is de meerderheid van de scholieren tevreden. Deze tevredenheid is het grootst in landbouw en techniek (60%); in zorg en welzijn zijn de scholieren het minst tevreden (52%).

Havo-/vwo-profiel

N&T'ers oordelen het vaakst positief over het thema lesmateriaal, E&M'ers het minst vaak (55% tegenover 48%). Ditzelfde geldt voor het oordeel over hoe docenten het lesmateriaal gebruiken: van de N&T'ers is de helft hier tevreden over, bij E&M is dit 42 procent. Op de twee overige deelaspecten van lesmateriaal zijn andere verschillen in

tevredenheid te zien. Over het lesmateriaal zijn scholieren met een N&T-profiel wel weer het meest positief (54%). Nu zijn het echter de C&M'ers die hier het minst tevreden over zijn (46%). Over het praktijkmateriaal zijn scholieren met een N&T-profiel en scholieren met een N&G-profiel het meest tevreden (beide 62%) terwijl de groep die het minst tevreden is een E&M-profiel heeft (56%).

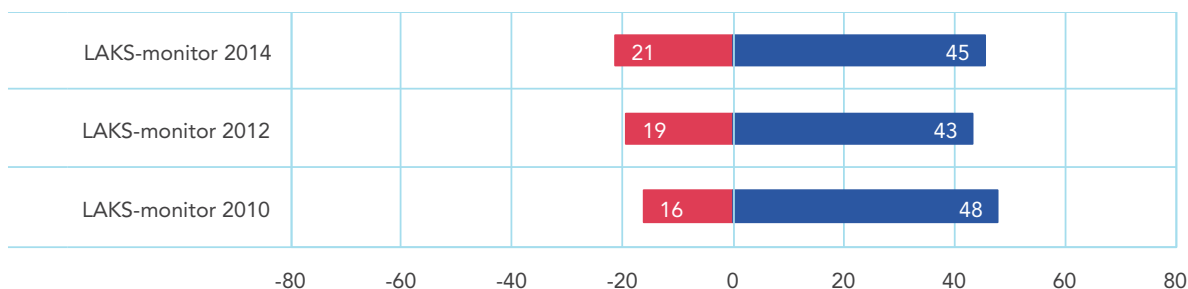
5.2 / Ict-gebruik in de klas

Het totaaloordeel over ict-gebruik in de klas is opgebouwd uit de volgende vier vragen:

- Ben je tevreden over hoe docenten met ict werken?
- Ben je tevreden over hoe goed de ict werkt?
- Ben je tevreden over hoe de lesstof digitaal wordt gepresenteerd?
- Ben je tevreden over hoeveel ict er wordt gebruikt?

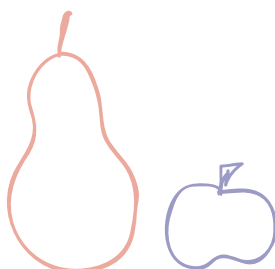
5.2.1 Veranderingen ten opzichte van eerdere jaren

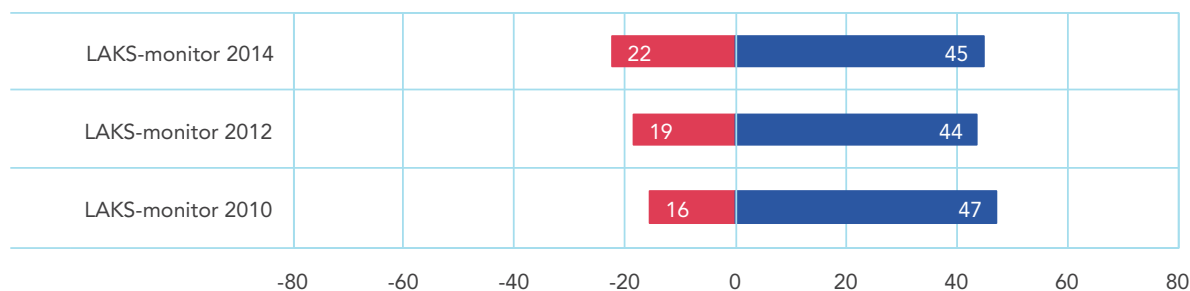
Sinds 2012 worden er twee extra vragen over het onderwerp ict-gebruik gesteld. Een zuivere vergelijking van het totaaloordeel met 2010 is dan ook niet mogelijk. Vergelijken we echter het totaaloordeel over het gebruik van ict in de klas van 2014 met 2012, dan blijkt zowel het positieve oordeel als het negatieve oordeel nauwelijks af te wijken. Bijna de helft van de scholieren is tevreden over het ict-gebruik en een vijfde is hierover ontevreden (figuur 16).

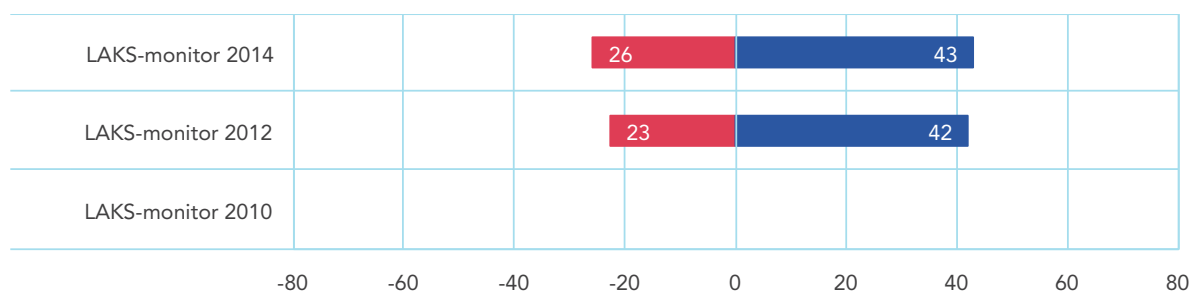
Figuur 16 Oordeel over ict-gebruik (totaaloordeel)

In 2014 zijn scholieren net als in 2012 het meest tevreden over de digitale presentatie van de lesstof (50%). Over hoe docenten werken met ict, hoe goed de ict zelf werkt en de hoeveelheid ict die gebruikt wordt, zijn de scholieren in 2014 even tevreden als in eerdere metingen (achtereenvolgens 43%, 44% en 44%). Binnen het totaaloordeel over ict, zijn scholieren het vaakst ontevreden over de werking van ict, een kwart van de scholieren is hier ontevreden over.

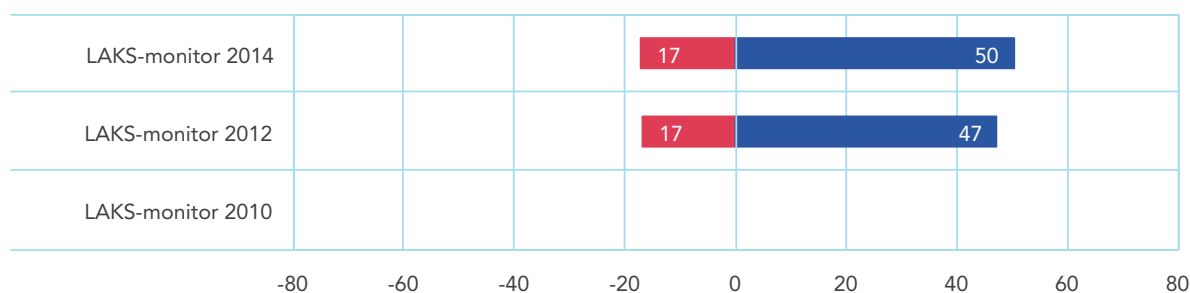

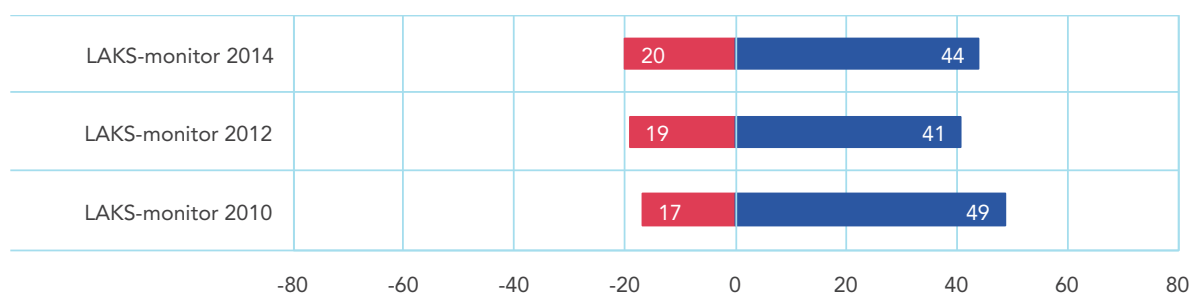
Figuur 17 Ben je tevreden over hoe docenten met ict werken?

Figuur 18 Ben je tevreden over hoe goed de ict werkt?

Figuur 19 Ben je tevreden over hoe de lesstof digitaal wordt gepresenteerd?

Figuur 20 Ben je tevreden over hoeveel ict er wordt gebruikt?

5.2.2 Verschillen tussen scholieren

Leerjaar

Alleen de eersteklassers zijn ronduit positief in hun totaaloordeel over ict-gebruik in de klas (61%). Tot in de vierde klas daalt dit positieve oordeel naar 37 procent en blijft daarna stabiel. De ontevredenheid over het gebruik van ict in de klas stijgt eveneens naarmate men langer op school zit (1e klas: 12%; 6e klas: 29%). De daling in tevredenheid is het sterkst bij het oordeel over hoe goed de ict werkt: in de eerste klas is 61 procent hierover tevreden (12% is ontevreden) en in de zesde klas is 27 procent tevreden over hoe goed de ict werkt. Zesdeklassers zijn het vaakst ontevreden over de werking van ict op school (43%).

Zesdeklassers zijn het vaakst ontevreden over de werking van ICT op school.

Niveau

Het merendeel van de brugklassers is positief over het ict-gebruik in de klas (55%). In vmbo, havo en vwo zijn scholieren het minst positief over het gebruik van ict in de klas (38%, 37% en 39%). In het praktijkonderwijs is 45 procent positief over dit aspect. Het meest tevreden zijn scholieren over de presentatie van de digitale lesstof. Ook hierover zijn de brugklassers het meest tevreden (59%) vergeleken met andere niveaus. De vmbo'ers zijn het minst tevreden over hoe de digitale lesstof wordt gepresenteerd (42%). Alleen brugklassers en scholieren in het praktijkonderwijs zijn uitgesproken tevreden over hoe goed de ict werkt bij hen op school (brugklas: 54%; pro: 51%). Op de havo en in het vwo is het percentage scholieren dat ontevreden is over de werking van de ict hoger dan het aandeel dat er tevreden over is (havo: 32% tevreden, 36% ontevreden; vwo: 32% tevreden; 38% ontevreden).

Geslacht

Jongens en meisjes oordelen niet verschillend over het gebruik van ict in de klas.

Etniciteit

En ook autochtone en allochtone scholieren verschillen niet in hun oordeel over ict op school.

Vmbo-leerweg

Het oordeel over het ict-gebruik in de klas is het meest positief onder vmbo-gl'ers (49%) en het minst positief onder vmbo-tl'ers (42%). Ditzelfde patroon is te zien bij de deelaspecten. Het verschil in tevredenheid tussen de vmbo-gl'ers en de vmbo-tl'ers is het grootst bij het deelaspect over hoe docenten werken met ict (gl: 51%; tl: 41%).

Vmbo-sector

Tussen de scholieren in de verschillende vmbo-sectoren is geen verschil gevonden in hun oordeel over het ict-gebruik in de klas. Ook de tevredenheid over de deelaspecten verschilt niet naar sector.

Havo-/vwo-profiel

Ook wanneer we havisten en vwo'ers in de bovenbouw op basis van hun profielen vergelijken, vinden we geen verschillen in hun tevredenheid over het gebruik van ict in de klas.

5.3 / Lesrooster

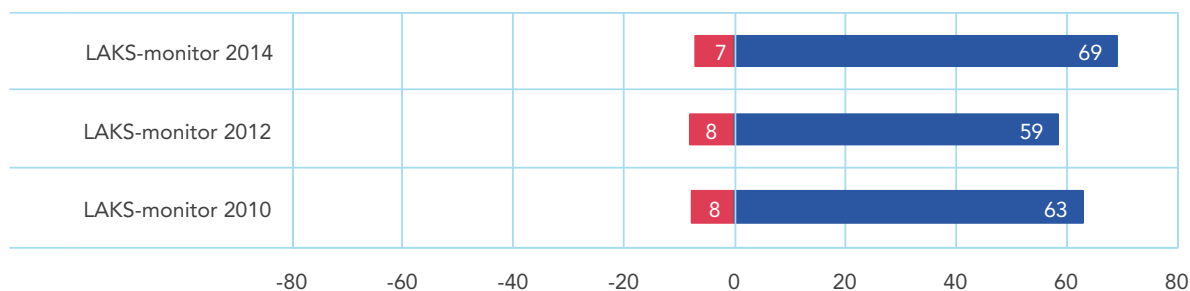
De vragen die in de LAKS-monitor over het lesrooster zijn gesteld, zijn niet goed samen te voegen tot één totaaloordeel. Daarom worden in deze paragraaf de antwoorden op de volgende vragen alleen apart van elkaar beschreven:

- Hoeveel lessen vallen er uit?
- Ben je tevreden over het op tijd doorgeven van roosterwijzigingen?
- Ben je tevreden over je rooster?
- Hoe vaak gebeurt het bijhouden van afwezigheid?
- Ben je tevreden over de buitenschoolse activiteiten?

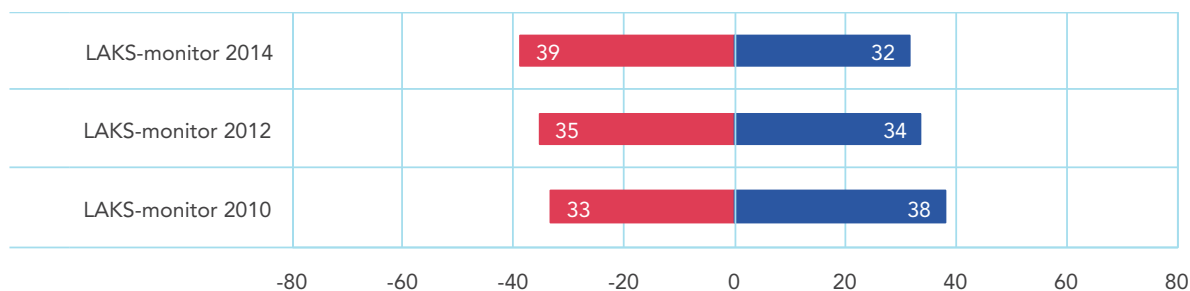
5.3.1 Veranderingen ten opzichte van eerdere jaren

Over de uitval van lessen oordelen scholieren in 2014 uitgesproken positief: 69 procent geeft aan dat er weinig lessen zijn uitgevallen. Ten opzichte van eerdere jaren is dit een positief geluid.

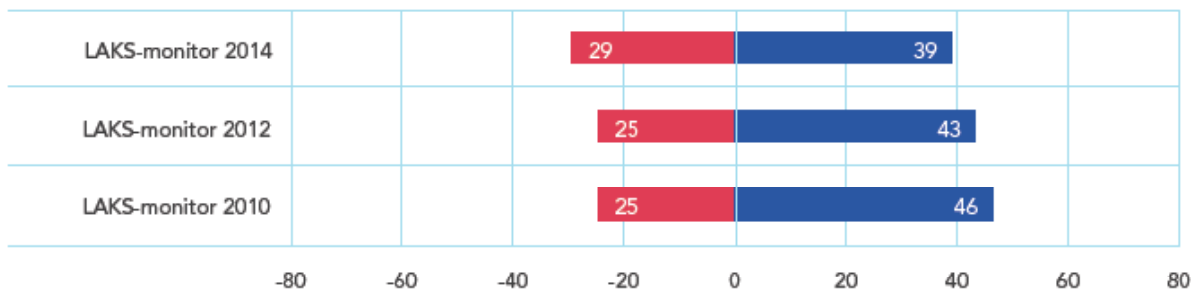
Figuur 21 Hoeveel lessen vallen er uit? (blauw: weinig)

Bijna een derde van de scholieren geeft aan dat roosterwijzigingen op tijd worden doorgegeven. Dit komt overeen met de vorige monitor. De ontevredenheid over het tijdig doorgeven van roosterwijzigingen is ten opzichte van eerdere jaren wel iets gestegen.

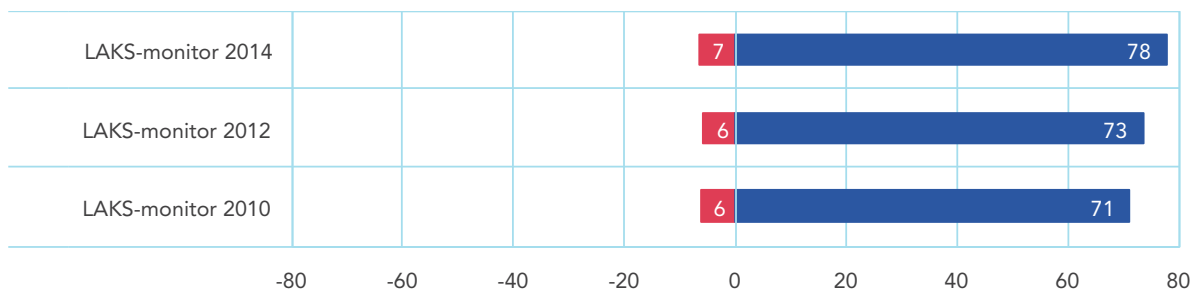
Figuur 22 Ben je tevreden over het op tijd doorgeven van roosterwijzigingen?

De tevredenheid over het rooster is van 46 procent in 2010 en 43 procent in 2012, in 2014 verder gedaald naar 39 procent. De ontevredenheid over het rooster is gestegen: van 25 procent in de vorige twee monitoren naar 29 procent in 2014.

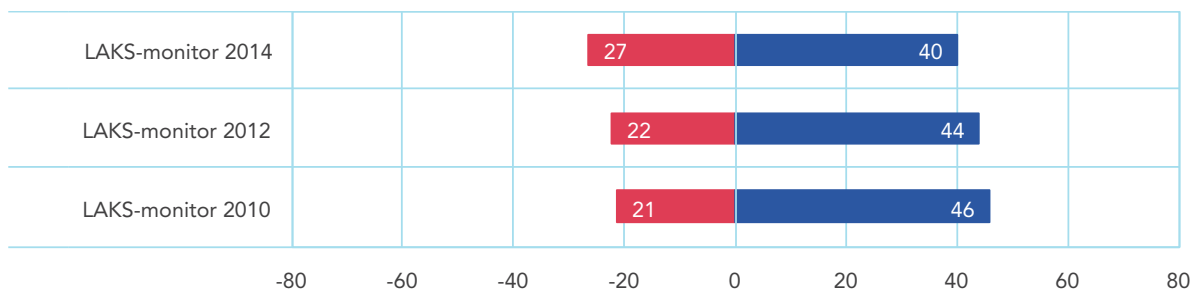
Figuur 23 Ben je tevreden over je rooster?

De afwezigheid van leerlingen wordt volgens een ruime meerderheid van de scholieren altijd bijgehouden (78%). De antwoordcategorieën zijn in 2014 veranderd van "veel tot weinig" naar "nooit tot altijd". Deze wijziging maakt dat de antwoorden lastig te vergelijken zijn met de vorige metingen.

Figuur 24 Hoe vaak gebeurt het bijhouden van afwezigheid? (blauw: altijd)

Een minderheid van de scholieren (40%) is tevreden over de buitenschoolse activiteiten. Hiermee wordt de lichte daling uit 2012 ten opzichte van 2010 voortgezet. Tegelijk is de ontevredenheid over de buitenschoolse activiteiten gestegen van 22 procent in 2012 naar 27 procent in 2014.

Figuur 25 Ben je tevreden over buitenschoolse activiteiten?

5.3.2 Verschillen tussen scholieren

Leerjaar

Het verschil in lesuitval is vooral groot tussen de tweede klas enerzijds en de vierde en vijfde klas anderzijds. In de tweede klas geeft 73 procent aan dat er weinig lesuitval is terwijl dit in de vierde en vijfde klas door 65 procent wordt aangegeven. Eersteklassers zijn het meest tevreden over het tijdig doorgeven van roosterwijzigingen (43%). Het minst tevreden hierover zijn de vierdeklassers (25%). Na de vierde klas loopt de tevredenheid over het op tijd doorgeven van roosterwijzigingen weer iets op (5e klas: 26%; 6e klas: 30%). In de derde tot en met de vijfde klas is de ontevredenheid over het tijdig doorgeven van roosterwijzigingen groter dan de tevredenheid (ontevredenheid – 3e klas: 44%; 4e klas: 47%; 5e klas: 46%). Over het rooster zelf zijn scholieren in de eerste klas het meest tevreden (48%). Het minst (uitgesproken) tevreden over het rooster zijn scholieren in de derde klas (33% tevreden; 33% ontevreden). Door 79 procent van de scholieren in de tweede en derde klas wordt aangegeven dat het bijhouden van afwezigheid altijd gebeurt. Het minst vaak wordt de afwezigheid bijgehouden in de zesde klas: 74 procent zegt dat de afwezigheid altijd wordt genoteerd. Scholieren in de eerste klas zijn ook het meest tevreden over de buitenschoolse activiteiten (53%), het minst tevreden over dit aspect zijn scholieren in de vierde klas (33%).

VMBO-ers zijn het minst tevreden over het op tijd doorgeven van roosterwijzigingen

Niveau

In het praktijkonderwijs vallen de minste lessen uit: 85 procent geeft aan dat er maar weinig lesuitval is. Het aandeel havisten dat aangeeft dat er weinig lessen uitvallen is kleiner dan bij de andere niveaus (66%). Scholieren in het praktijkonderwijs zijn het meest tevreden over het tijdig doorgeven van roosterwijzigingen (40%). Vmbo'ers zijn hierover het minst tevreden (23%). Zowel vmbo'ers als havisten zijn relatief vaak ontevreden over het op tijd doorgeven van roosterwijzigingen (48%). Ook vwo'ers zijn hierover vaak ontevreden (40% ontevreden). Over het lesrooster zijn scholieren in het praktijkonderwijs het meest tevreden (43%). Vmbo'ers zijn hierover het minst tevreden (34%). Havisten geven het vaakst aan dat de afwezigheid altijd wordt bijgehouden (80% tegenover pro: 61%). Brugklassers zijn het meest tevreden over buitenschoolse activiteiten (47%) en de vmbo'ers het minst (30%). Onder de vmbo'ers is de ontevredenheid over de buitenschoolse activiteiten (34%) groter dan de tevredenheid.

Geslacht

Jongens en meisjes zijn niet verschillend in hun oordeel over de diverse aspecten die te maken hebben met het lesrooster.

Etniciteit

Autochtone en allochtone scholieren geven in nagenoeg gelijke mate aan dat er lessen uitvallen. Ook verschillen ze niet in hun oordeel over het al dan niet tijdig doorgeven van roosterwijzigingen. Autochtone scholieren zijn wel vaker tevreden over het lesrooster dan allochtone scholieren (40% tegenover 35%). Het bijhouden van afwezigheid wordt niet anders beoordeeld door autochtone scholieren dan door allochtone scholieren. Over de buitenschoolse activiteiten zijn autochtone scholieren (41%) iets vaker tevreden dan allochtone scholieren (37%).

Vmbo-leerweg

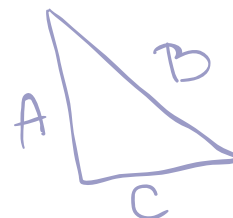
De mate waarin lesuitval volgens scholieren plaatsvindt, is bij de verschillende leerwegen vrijwel gelijk. Een ruime meerderheid van de scholieren geeft aan dat er weinig lesuitval is (bl: 69%; kl: 71%; gl: 70%; tl: 67%). Het aandeel scholieren dat vindt dat er veel lesuitval is, is eveneens vergelijkbaar tussen de leerwegen (bl: 8%; kl: 7%; gl: 9%; tl: 9%). De tevredenheid over het tijdig doorgeven van roosterwijzigingen is het grootst bij vmbo-gl'ers (33%). Deze scholieren zijn, net als de scholieren in de andere leerwegen, echter vaker ontevreden dan tevreden over het tijdig doorkrijgen van wijzigingen in het rooster (35%). Het vaakst ontevreden hierover zijn de vmbo-tl'ers (43%). Over het lesrooster zijn vmbo'ers niet uitgesproken positief of negatief. Vmbo-bl'ers geven het minst vaak aan dat afwezigheid in de klas altijd wordt bijgehouden (bl: 71%; kl: 76%; gl: 79%; tl: 79%). Vmbo-bl'ers en vmbo-gl'ers oordelen het vaakst positief over de buitenschoolse activiteiten (beide 39%). Vmbo-tl'ers zijn hierover het minst vaak tevreden (34%).

Vmbo-sector

Het percentage vmbo'ers dat weinig lesuitval ervaart, is het kleinst in de sector zorg en welzijn (63%). In de sectoren landbouw, techniek en combinatie is dit aandeel het grootst met 70 procent (ec: 68%). In de sector economie ervaart tien procent veel lesuitval, in de andere sectoren is dit percentage iets lager (lb en te: 8%; zw: 9%; com: 7%). Een meerderheid van de vmbo'ers in de sector zorg en welzijn is ontevreden over het tijdig doorgeven van roosterwijzigingen (52%). De groep ontevreden scholieren is het kleinst in de sector landbouw (45%). In deze sector is een kwart van de scholieren wel tevreden met het tijdig doorgeven van roosterwijzigingen. Deze sector is hiermee het meest tevreden op dit punt. Over het lesrooster wordt niet anders geoordeeld tussen de verschillende sectoren. In alle sectoren is het aandeel scholieren dat tevreden is over het rooster even groot als het aandeel ontevreden scholieren. In de verschillende vmbo-sectoren wordt even vaak de afwezigheid in de klas genoteerd. In de sector zorg en welzijn zijn scholieren het minst tevreden over buitenschoolse activiteiten (tevreden: 27%, ontevreden 33%). Ook in andere sectoren (behalve in techniek) zijn scholieren vaker ontevreden dan tevreden over de buitenschoolse activiteiten.

Havo-/vwo-profiel

N&T'ers vinden dat er niet veel lesuitval is (veel: 6%; weinig: 70%). N&G'ers zijn het meest uitgesproken over de hoeveelheid lesuitval: acht procent vindt dat er veel lesuitval is, 67 procent vindt dat er weinig lesuitval is. Het meest ontevreden over het tijdig doorgeven van roosterwijzigingen zijn de scholieren met een C&M-profiel (48%), het minst ontevreden de N&T'ers (40%). Naar profiel is geen verschil gevonden in de mate van tevredenheid over het lesrooster. Ook is er geen verschil gevonden in het bijhouden van afwezigheid in de klas. Over de buitenschoolse activiteiten zijn N&T'ers het meest te spreken: 43 procent is hierover tevreden. De E&M'ers zijn hierover het minst tevreden (36%).

5.4 / Toetsen

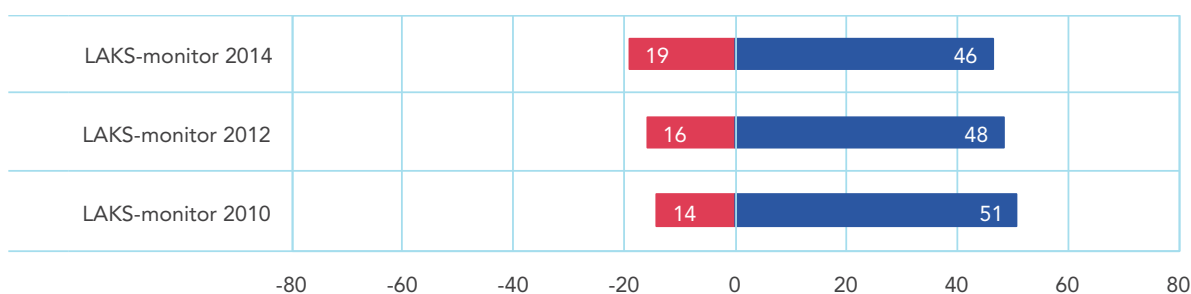
Scholieren gaven ook hun mening over toetsen. De volgende vragen zijn de scholieren voorgelegd en vormen samen het totaaloordeel over toetsen:

- Ben je tevreden over of je op tijd weet dat je een toets hebt?
- Ben je tevreden over dat je weet wat je moet leren?

- Ben je tevreden over hoe snel je de uitslag van een toets krijgt?
- Ben je tevreden over hoe de leerstof terugkomt in de toets?
- Ben je tevreden over de beoordeling van de toetsen?
- Ben je tevreden over de moeilijkheid van de toetsen?

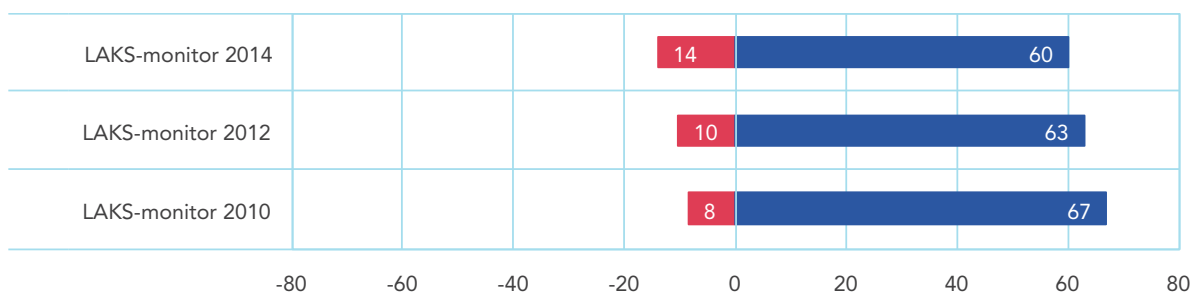
5.4.1 Veranderingen ten opzichte van eerdere jaren

Minder dan de helft van de scholieren oordeelt positief over toetsing, opnieuw minder dan in eerdere metingen. Ook de ontevredenheid over toetsing groeit mee: in 2014 oordeelt negentien procent van de scholieren negatief over toetsen, in 2012 was dit zestien procent en in 2010 veertien procent.

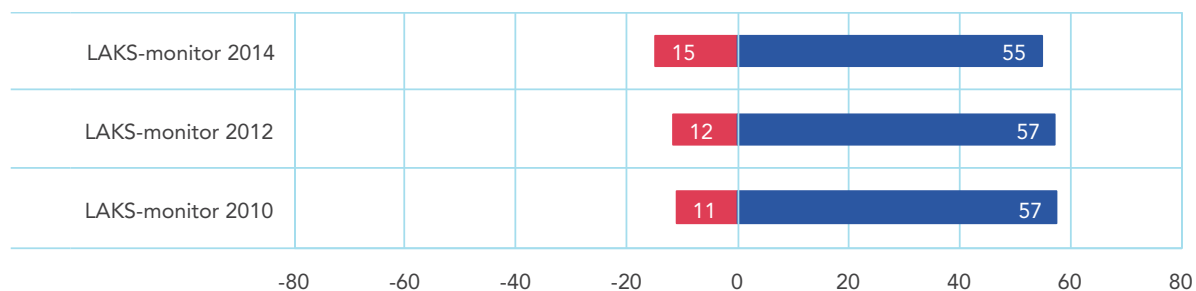

Figuur 26 Oordeel over toetsen (totaaloordeel)

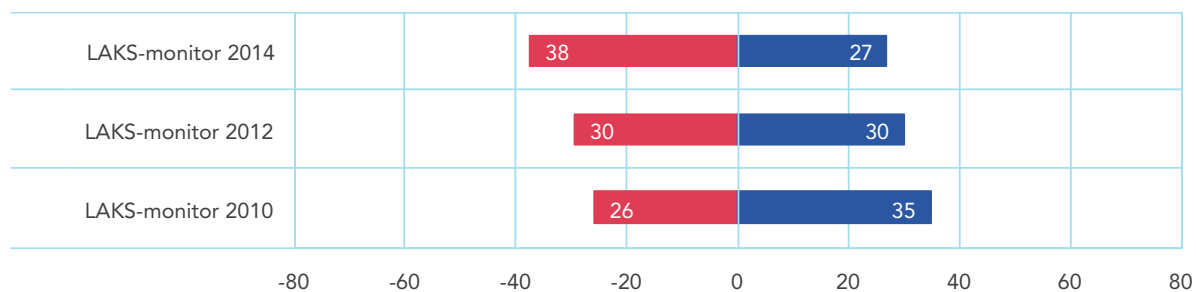
Op drie van de zes deelaspecten van het toetsen (op tijd weten dat je een toets hebt, weten wat je moet leren en de snelheid van de uitslag van de toets) neemt het aandeel tevreden scholieren af. Over hoe de leerstof terugkomt in de toets zijn scholieren in 2014 wel iets vaker tevreden dan in de vorige monitor (2012: 44%; 2014: 48%). Het meest ontevreden zijn de scholieren over de snelheid waarmee de uitslag van de toetsen bekend gemaakt wordt: de ontevredenheid hierover is gestegen van 30 procent in 2012 naar 38 procent in 2014. Hoewel het erop lijkt dat scholieren in 2014 meer uitgesproken zijn over de moeilijkheid van toetsen, immers zowel de tevredenheid als de ontevredenheid is gestegen ten opzichte van de vorige monitor, is dit een vertekening vanwege de verandering in vraagstelling over dit deelaspect.

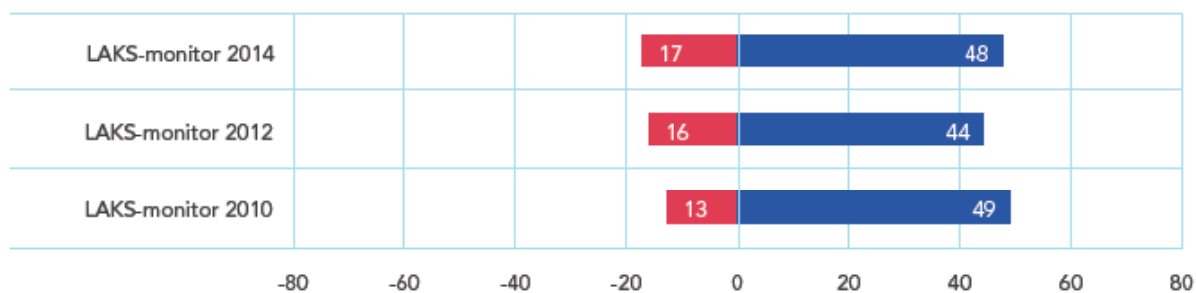
Figuur 27 Ben je tevreden over of je op tijd weet dat je een toets hebt?

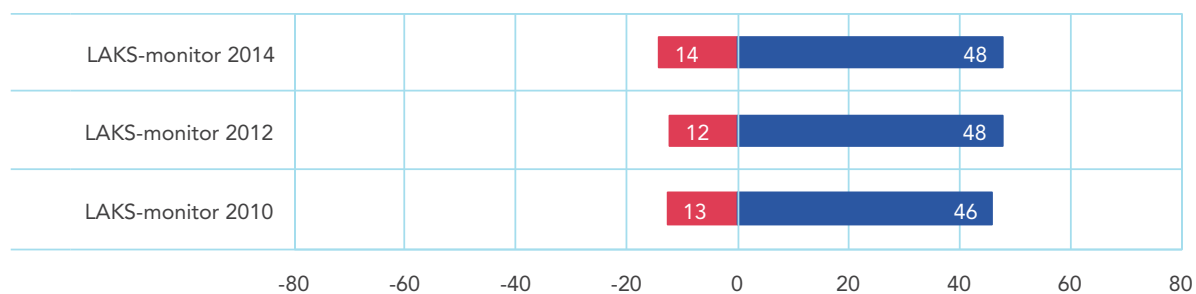
Figuur 28 Ben je tevreden over dat je weet wat je moet leren?

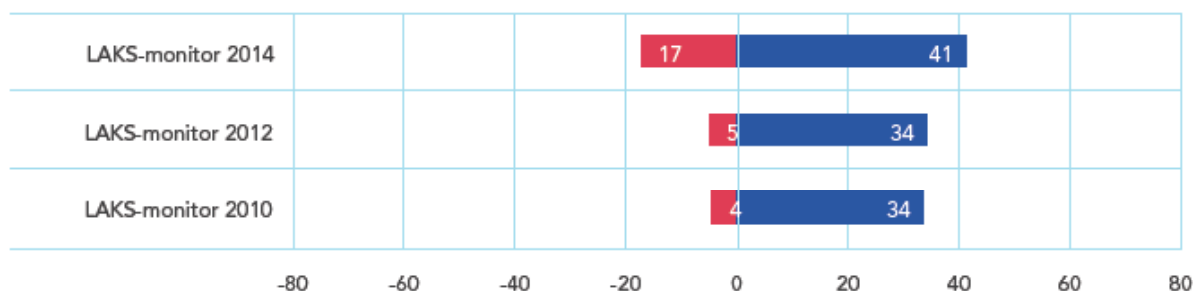
Figuur 29 Ben je tevreden over hoe snel je de uitslag van een toets krijgt?

Figuur 30 Ben je tevreden over hoe de leerstof terugkomt in de toets?

Figuur 31 Ben je tevreden over de beoordeling van de toetsen?

Figuur 32 Ben je tevreden over de moeilijkheid van de toetsen?

5.4.2 Verschillen tussen scholieren

Leerjaar

Het merendeel van de eerste- en zesdeklassers (56%) is positief in hun totaaloordeel over toetsen. In de overige klassen zijn scholieren minder positief. De vierdeklassers zijn het minst positief (40%) in hun oordeel over toetsen. De eersteklassers zijn, vergeleken met andere leerjaren, het meest tevreden over hoe de lesstof terugkomt in de toets (61%). Vierdeklassers zijn hierover het minst tevreden (38%). Ook de tevredenheid over de moeilijkheid van de toetsen is het hoogst onder de eersteklassers (51%) en het laagst onder de vierdeklassers (35%). Zesdeklassers zijn het vaakst tevreden over het tijdig aankondigen van toetsen (75% tegenover 3e en 4e klas: 53%). Over de snelheid waarmee de uitslag van de toets bekend gemaakt wordt, zijn eerste-, tweede en zesdeklassers niet uitgesproken positief of negatief; derde-, vierde- en vijfdeklassers spreken zich hier wel over uit in negatieve zin (ontevreden - 3e klas: 42%; 4e klas: 41%; 5e klas: 40%).

Niveau

In de brugklas zijn scholieren het vaakst positief over de toetsen (52% tegenover vmbo en havo: 39%). Dit patroon zien we ook terug bij de mate waarin scholieren positief oordelen over hoe de leerstof terugkomt in de toets (brugklas: 56%; vmbo: 39%; havo: 37%), over de beoordeling van de toets (brugklas: 53%; vmbo: 41%; havo: 39%) en over de moeilijkheid van de toetsen (brugklas: 46%; vmbo: 36%; havo: 32%). Vwo'ers zijn vaker tevreden (69%) over het op tijd weten dat er een toets is. In het praktijkonderwijs en het vmbo is minder dan de helft tevreden hierover. Meer dan de helft van de brugklassers en vwo'ers (60%) is tevreden over het bekend zijn met waar de toets over gaat. Het minst tevreden hierover zijn de vmbo'ers: 45 procent weet wat ze moeten leren voor een toets. Over de snelheid van de uitslag van de toets zijn alleen scholieren in het praktijkonderwijs redelijk tevreden (49%), in de overige niveaus overheerst de ontevredenheid (ontevreden - brugklas: 34%; vmbo: 41%; havo: 45%; vwo: 37%).

Jongens zijn meer tevreden in hun totaaloordeel over toetsen dan meisjes

Geslacht

Jongens zijn meer tevreden in hun totaaloordeel over toetsen dan meisjes (49% tegenover 44%). Dit verschil is vooral aanwezig bij de tevredenheid over het terugkomen van de leerstof in de toets (jongens: 52%; meisjes: 44%) en over de moeilijkheid van de toets (jongens: 45%; meisjes: 38%). Over de beoordeling van de toetsen zijn jongens en meisjes vrijwel even tevreden (49% tegenover 47%).

Etniciteit

De verschillen in oordeel over toetsen als geheel tussen autochtone en allochtone scholieren zijn klein (47% en 43%). Autochtone scholieren zijn vooral meer tevreden over het tijdig weten dat ze een toets hebben (61%, allochtoon: 56%), over hoe de leerstof terugkomt in de toets (49%; allochtoon: 44%) en over de beoordeling van de toetsen (49%; allochtoon: 44%).

Vmbo-leerweg

Vmbo-bl'ers en vmbo-gl'ers zijn het meest positief over toetsen (beide: 49% tegenover tl: 43%). Vmbo-gl'ers zijn het vaakst tevreden over de bekendheid van de leerstof (gl: 56% tegenover kl en tl: 51%), over hoe de leerstof terugkomt in de toets (gl: 51% tegenover tl: 45%) en over de moeilijkheid van de toetsen (gl: 45% tegenover tl: 39%). Vmbo-bl'ers zijn het vaakst tevreden over de snelheid van de toetsuitslag (bl: 39% tegenover tl: 23%) en over de beoordeling van de toetsen (bl: 52% tegenover tl: 44%). Vmbo-gl'ers zijn het meest positief over de tijdige aankondiging van een toets, terwijl vmbo-kl'ers hier het minst tevreden over zijn (59% tegenover 52%).

Vmbo-sector

Scholieren in de sector zorg en welzijn zijn het minst te spreken over het toetsen: 36 procent heeft een positief oordeel. Het meest positief over toetsen zijn scholieren in de sector techniek (42%). De grootste verschillen in tevredenheid tussen de sectoren zijn te vinden in het oordeel over hoe de leerstof terugkomt in de toets (te: 28%; zw: 21%), over de beoordeling van toetsen (lb: 46%; zw: 37%) en over de moeilijkheid van toetsen (te: 41%; zw: 31%).

Havo-/vwo-profiel

N&G'ers oordelen het vaakst positief over toetsen (51%). Scholieren met een C&M- of E&M-profiel zijn het minst positief (beide 42%). Deze uitersten zijn ook bij de deelaspecten te zien, behalve bij het oordeel over de snelheid van de toetsuitslag en de moeilijkheid van de toetsen. De snelheid van de toetsuitslag wordt door de helft van de N&T'ers als voldoende ervaren. Van de scholieren met een ander profiel is 40 procent tevreden met de snelheid waarmee ze de uitslag terugkrijgen. N&T'ers zijn het meest tevreden over de moeilijkheidsgraad van de toets (45% tegenover N&G: 35%).

5.5 / Samenvatting

In dit hoofdstuk is een beeld gegeven over de oordelen van scholieren over lesmateriaal, ict-gebruik in de klas, de organisatie rondom het lesrooster en toetsen. Over het lesmateriaal is meer dan de helft van de scholieren tevreden, waarbij vooral het praktijkmateriaal voor gym, techniek en kunst als goed wordt beoordeeld. Bij de start in het voortgezet onderwijs zijn scholieren nog het meest te spreken over het lesmateriaal, naarmate hun ervaring met het lesmateriaal in de loop der jaren vordert, daalt de tevredenheid erover. Opvallend is dat scholieren in het praktijkonderwijs het minst tevreden zijn over het praktijkmateriaal.

Hoewel bijna de helft van de scholieren tevreden is over het gebruik van ict in de klas, is een vijfde hier niet tevreden over. Over het gebruik van ict in de klas zijn eersteklassers weer het meest tevreden en naarmate men in een hogere klas komt daalt de tevredenheid. Vooral de werking van de ict verdient wat de scholieren betreft aandacht. De digitale presentatie van de lesstof krijgt de meeste waardering van de scholieren.

Een ruime meerderheid van de scholieren geeft aan dat er maar weinig lessen uitvallen. Ten opzichte van twee jaar terug is de uitval van lessen verbeterd. Scholieren zijn iets minder tevreden over het tijdig doorgeven van roosterwijzigingen dan twee jaar terug. De groep die hier ontevreden over is, is groter dan de groep die tevreden is. Dit is vooral het geval in de hogere klassen. Ook het percentage scholieren dat positief oordeelt over het rooster zelf, daalt ten opzichte van eerdere metingen. Ongemerkt afwezig zijn in de les is bijna onmogelijk gemaakt: 78 procent van de scholieren zegt dat de afwezigheid altijd wordt bijgehouden. In het praktijkonderwijs gebeurt dit het minst. Over de buitenschoolse activiteiten zijn scholieren minder tevreden dan voorheen: ruim een kwart van de scholieren is hier ontevreden over (40% is wel tevreden). In bijna alle vmbo-sectoren zijn scholieren vaker ontevreden dan tevreden over buitenschoolse activiteiten, uitgezonderd de technieksector. Het minst tevreden over de buitenschoolse activiteiten zijn havisten en vwo'ers, en scholieren met een E&M-profiel.

Over de toetsen zijn scholieren ten opzichte van twee jaar terug iets minder positief, maar nog altijd is de grootste groep hier tevreden over. Ruim de helft van de eerste- en zesdeklassers oordeelt positief over toetsen, vierdeklassers zijn daarover minder vaak positief. De tevredenheid over toetsen onder scholieren is vooral groot wanneer het gaat om het tijdig weten wanneer er een toets is. Daarin zien we wel verschil naar niveau: zo is ruim de helft van de vwo'ers positief over het op tijd weten dat er een toets aan komt terwijl scholieren in het praktijkonderwijs en in het vmbo hier voor minder dan de helft tevreden over zijn. De snelheid waarmee de uitslag van de toets bekendgemaakt wordt, mag volgens 38 procent van de scholieren verbeterd worden. Een grote groep scholieren is wel tevreden over de moeilijkheidsgraad van de toetsen.

6 Docenten en begeleiding

In dit hoofdstuk besteden we aandacht aan schoolloopbaankeuzes van scholieren en de tevredenheid over de begeleiding daarbij. Ook gaat het over de tevredenheid van scholieren over de docenten, hun manier van lesgeven en de hoeveelheid huiswerk. Specifiek voor de vmbo'ers kijken we bovendien naar de tevredenheid over de beroepsstage. Bij alle onderwerpen kijken we weer eerst naar de vergelijking met eerdere jaren en daarna naar verschillen tussen diverse groepen scholieren.

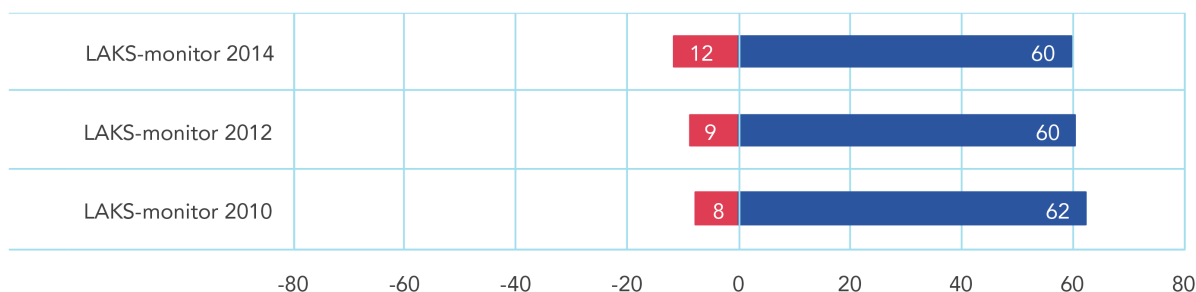
6.1 / Docenten

Het totaaloordeel over docenten komt voort uit de tevredenheidsscores op vijf afzonderlijke vragen, te weten:

- Ben je tevreden over hoe docenten met je omgaan?
- Kun je met jouw vragen terecht bij jouw docenten?
- Ben je tevreden over wat jouw docenten van hun vak weten?
- Ben je tevreden over of docenten jou motiveren?
- Ben je tevreden over hoe je begeleid wordt bij zelfstandig werken?

6.1.1 Veranderingen ten opzichte van eerdere jaren

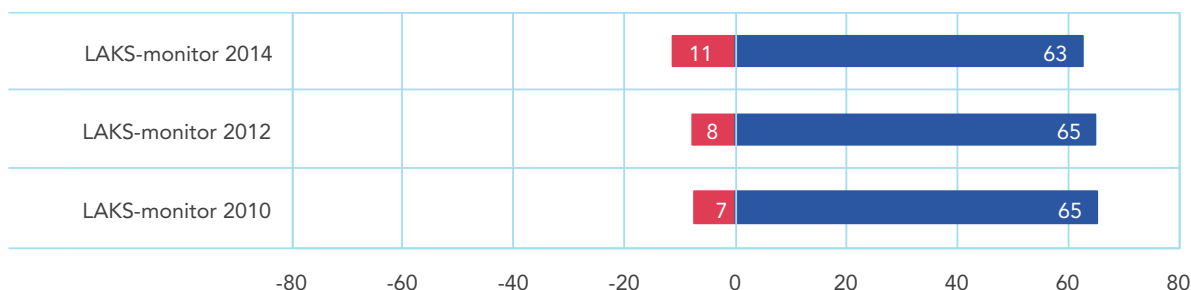
In vergelijking met 2010 en 2012 zijn scholieren in 2014 over het algemeen niet meer of minder tevreden over hun docenten. Telkens zo'n zestig procent van hen is positief en rond de tien procent negatief gestemd (figuur 33).

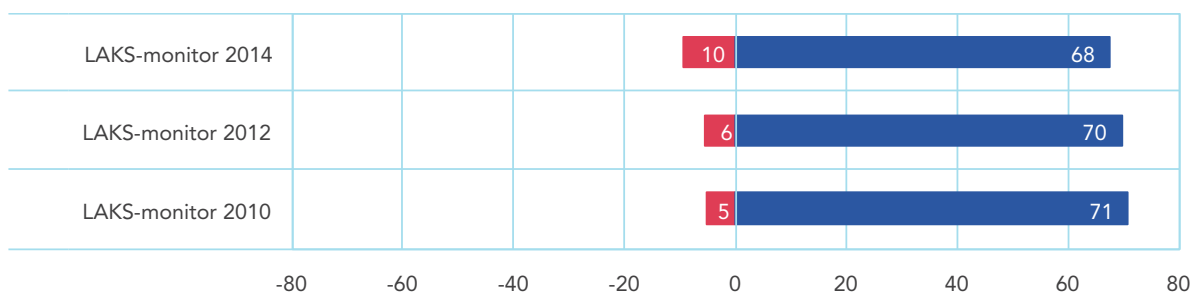
Figuur 33 Oordeel over docenten (totaaloordeel)

Het totaaloordeel over docenten wordt met name positief beïnvloed door de beoordeling van hun vak kennis (figuur 36), de mate waarin ze bereikbaar zijn voor vragen (figuur 35) en de manier waarop ze omgaan met scholieren (figuur 34). De verschillen tussen de jaren zijn heel klein. Telkens ruim drie kwart van de scholieren is tevreden over vak kennis, 70 procent is tevreden over het met vragen bij de docent terrecht kunnen en twee derde van de scholieren is positief over de manier waarop docenten met de scholieren omgaan.

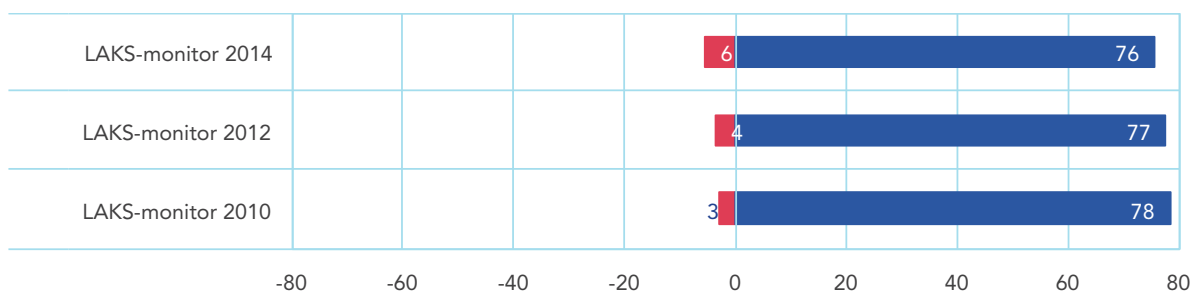
Als het gaat om het motiveren van scholieren (figuur 37) en de begeleiding bij het zelfstandig werken (figuur 38) zijn scholieren niet per definitie tevreden over hun docenten. In 2010 was bijna vijftien procent ontevreden over het motiverende vermogen van docenten en in 2014 is dit gestegen tot bijna twintig procent. Tegelijkertijd is het aandeel scholieren dat tevreden is over dit aspect afgenomen (2010: 46% tegenover 2014: 42%). De begeleiding bij zelfstandig werken is door de jaren heen, met een positief oordeel van ongeveer de helft van de scholieren, stabiel gebleven. Sinds de LAKS-monitor 2010 is het percentage scholieren dat hierover ontevreden is wel iets toegenomen (2010: 10%; 2014: 14%).

Figuur 34 Ben je tevreden over hoe docenten met je omgaan?

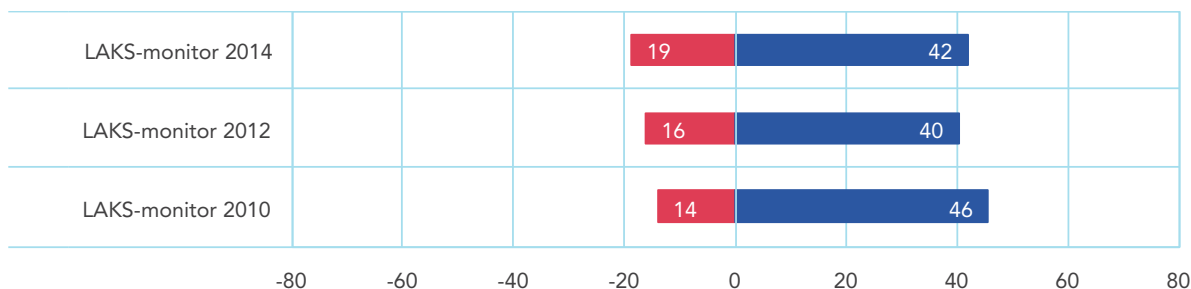

Figuur 35 Kun je met jouw vragen terecht bij jouw docenten?

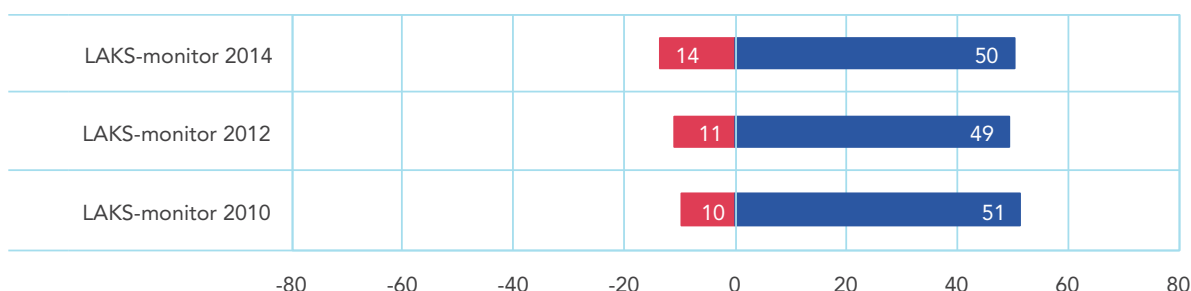

Figuur 36 Ben je tevreden over wat jouw docenten van hun vak weten?

Figuur 37 Ben je tevreden over of docenten jou motiveren?

Figuur 38 Ben je tevreden over hoe je begeleid wordt bij zelfstandig werken?

6.1.2 Verschillen tussen scholieren

Leerjaar

In het totaaloordeel over docenten zijn eersteklassers het meest en vierdeklassers het minst positief (70% tegenover 53%). De tevredenheidsscores van de overige klassen liggen daar tussenin (2e klas: 61%; 3e klas: 55%; 5e klas: 56%; 6e klas: 61%). Wanneer we kijken naar de onderliggende deelaspecten blijken zesdeklassers gemiddeld het vaakst tevreden te zijn over de beschikbaarheid van docenten voor vragen (78%) en over hoe docenten met hen omgaan (78%). Eersteklassers zijn steeds de positiefste groep als hun docenten beoordeeld worden op vakkennis (85%), begeleiding bij zelfstandig werken (65%) en wijze van motiveren (58%).

In het totaaloordeel over docenten zijn eersteklassers het meest en vierdeklassers het minst positief.

Niveau

Docenten komen globaal gezien het beste uit de bus in de ogen van brugklassers: 65% procent oordeelt positief. Vmbo-scholieren (52%) en havisten (53%) zijn het minst vaak tevreden over hun docenten. De tevredenheid over docenten onder vwo'ers (60%) en scholieren in het praktijkonderwijs (59%) benadert die van brugklasscholieren. Met 75 en 71 procent tevreden scholieren vinden vwo'ers in vergelijking met scholieren van andere niveaus relatief vaak dat ze in voldoende mate bij hun docenten terecht kunnen voor vragen en dat hun docenten goed met hen omgaan. Het percentage ontevreden scholieren hierover is het hoogst onder vmbo'ers (terecht kunnen met vragen: 14% en omgaan met scholieren: 16%). Van alle niveaus zijn brugklassers het vaakst positief over de vakkennis van docenten (81%), hoe deze zelfstandig werk begeleiden (60%) en of ze scholieren weten te motiveren (51%).

Geslacht

In het totaaloordeel over hun docenten verschillen de meningen van jongens ten opzichte van die van meisjes minimaal van elkaar. Hetzelfde geldt voor de tevredenheid per vraag binnen dit thema.

Etniciteit

Autochtone scholieren zijn vaker positief over hun docenten dan allochtone scholieren (61% tegenover 55%). Dat zien we eveneens bij de deelaspecten terug.

Vmbo-leerweg

Wanneer de docentbeoordelingen van vmbo'ers worden uitgesplitst naar leerweg, zijn de meest tevreden scholieren vertegenwoordigd in achtereenvolgens vmbo-gl (62%), vmbo-bl (58%), vmbo-kl (57%) en vmbo-tl (56%). De grootste verschillen in tevredenheid over docenten per vraag zijn er als het gaat om de vakkennis (gl: 77%; bl: 68%), bereikbaarheid voor vragen (gl: 68%; kl: 62%), omgang met scholieren (gl: 61%; kl en bl: 55%), begeleiding bij zelfstandig werken (gl: 57%; tl: 47%) en motiverend vermogen (bl: 49%; tl: 40%).

Vmbo-sector

Vmbo-scholieren in de sector landbouw kijken het meest positief tegen hun docenten aan (55% tevreden). Zij worden gevolgd door vmbo'ers in de sectoren techniek (54%), combinatie (52%), economie (50%) en zorg en welzijn (49%). Ook zien we verschillen op de deelaspecten. In de sector landbouw zijn scholieren telkens het meest tevreden over de vakkennis van docenten (lb: 69%; zw: 64%), over de mate waarin docenten beschikbaar zijn voor vragen (lb en te: 62%; zw: 54%), over hoe ze omgaan met scholieren (lb: 55%; ec: 49%), over het begeleiden van zelfstandig werken (lb en te: 48%; zw: 41%) en ook over hoe docenten scholieren motiveren (lb: 42%; zw en ec: 35%).

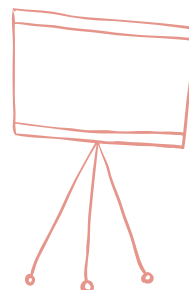
Havo-/vwo-profiel

Havisten en vwo'ers houden er op basis van hun profielkeuze een andere beoordeling van docenten op na. De hoogste tevredenheidsgraad wordt gevormd door scholieren binnen het profiel N&T (61%). Daarachter staan C&M (56%), N&G (56%) en E&M (54%). N&T'ers zijn ook op de verschillende deelaspecten het meest tevreden over hun docenten, zeker in vergelijking met scholieren die het profiel E&M volgen: wat ze van hun vak weten (78% tegenover 72%), of je bij ze terecht kunt met vragen (76% tegenover 69%), hoe ze met je omgaan (73% tegenover 63%), hoe je begeleid wordt bij zelfstandig werken (44% tegenover 37%) en of docenten je motiveren (36% tegenover 28%).

6.2 / Manier van lesgeven

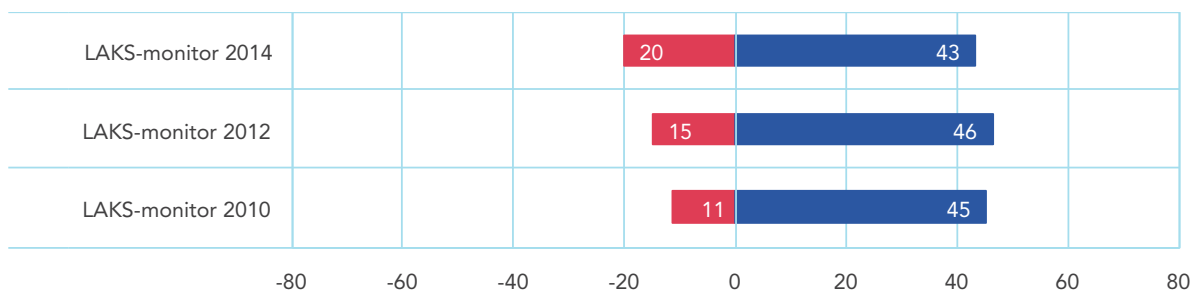
Over de manier van lesgeven (totaaloordeel in figuur 39) zijn de volgende vragen voorgelegd aan de scholieren:

- Ben je tevreden over de hoeveelheid theorie die je krijgt in de lessen?
- Ben je tevreden over de hoeveelheid praktijk die je krijgt in de lessen?
- Ben je tevreden over het gebruik van opdrachten en groepswork?
- Ben je tevreden over hoe vakken op elkaar aansluiten?
- Ben je tevreden over of de lessen zin hebben?
- Ben je tevreden over de hoeveelheid huiswerk die je krijgt?

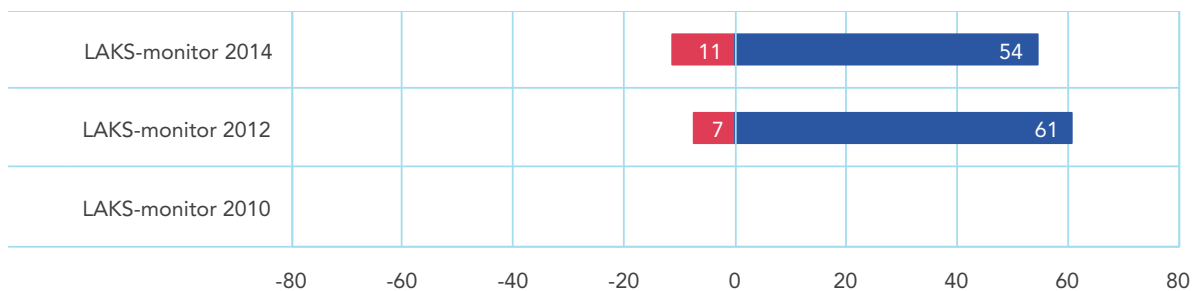
6.2.1 Veranderingen ten opzichte van eerdere jaren

De huidige vragen die samen het totaaloordeel over de manier van lesgeven vormen, zijn niet in alle jaren voorgelegd aan de scholieren. Ook zijn de antwoordmogelijkheden bij de vraag over de hoeveelheid huiswerk dusdanig veranderd dat het vergelijken van het totaaloordeel over de jaren niet zonder meer mogelijk is. Over de manier van lesgeven oordeelt bijna de helft van de scholieren in 2014 positief. Een vijfde heeft echter een negatief oordeel over de manier van lesgeven.

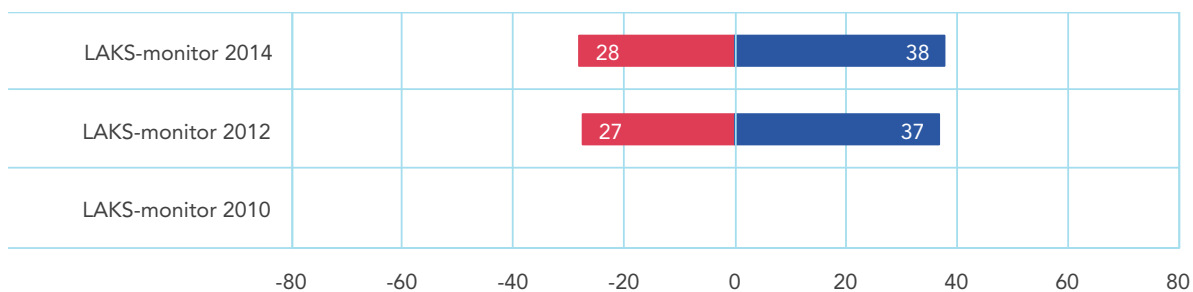

Figuur 39 Oordeel over manier van lesgeven (totaaloordeel)

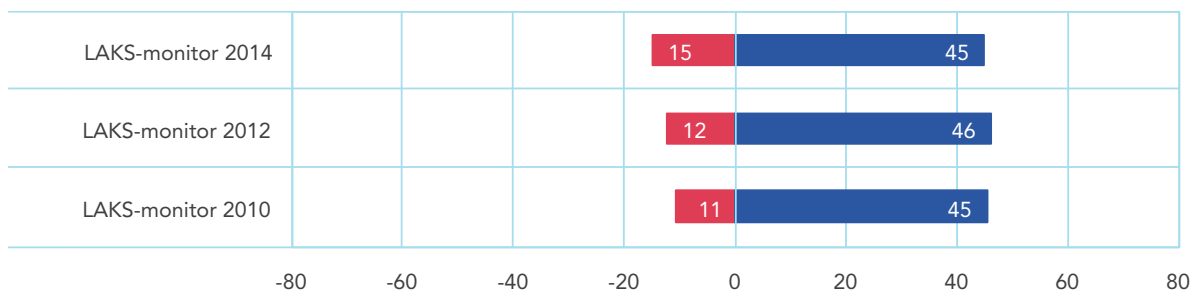
Het meest tevreden zijn scholieren over de hoeveelheid theorie die zij krijgen in de lessen: 54 procent is hierover tevreden en elf procent ontevreden. Ten opzichte van twee jaar terug is dit wel een verslechtering. Ook bij de andere deelaspecten zien we nauwelijks tot geen verbetering ten opzichte van 2012, de verschillen die er zijn met 2012 hebben allemaal betrekking op een (lichte) toename van ontevredenheid. De tevredenheid over de hoeveelheid huiswerk lijkt in 2014 enorm te zijn afgenomen. Een vergelijking met eerdere jaren is hier echter niet terecht. De vraag over de hoeveelheid huiswerk is in 2014 veranderd van "De hoeveelheid huiswerk die ik krijg is..." naar "Ben je tevreden over de hoeveelheid huiswerk die je krijgt?". De oordelen van de scholieren over de hoeveelheid huiswerk blijken sterk verdeeld: een derde is ontevreden, een derde is tevreden en een derde heeft geen uitgesproken mening.

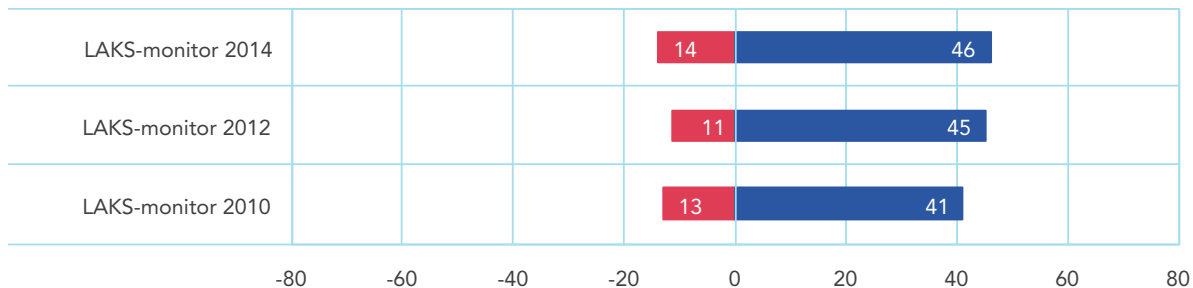
Figuur 40 Ben je tevreden over de hoeveelheid theorie die je krijgt in de lessen?

Figuur 41 Ben je tevreden over de hoeveelheid praktijk die je krijgt in de lessen?

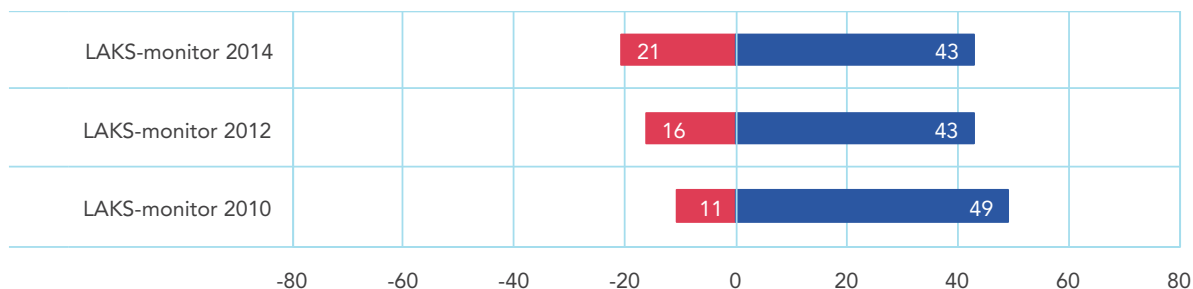

Figuur 42 Ben je tevreden over het gebruik van opdrachten en groepswerk?

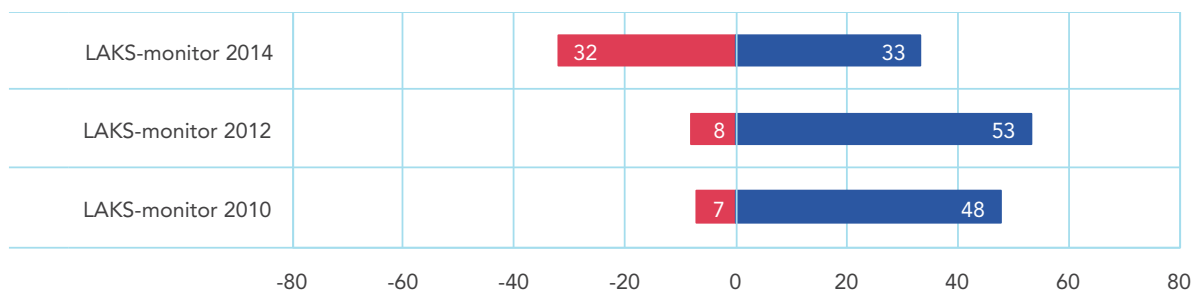

Figuur 43 Ben je tevreden over hoe vakken op elkaar aansluiten?

Figuur 44 Ben je tevreden over of de lessen zin hebben?

Figuur 45 Ben je tevreden over de hoeveelheid huiswerk die je krijgt?

6.2.2 Verschillen tussen scholieren

Leerjaar

Eersteklassers zijn het meest positief (56%) van alle leerjaren in hun totaaloordeel over de manier van lesgeven. Vierde- en vijfdeklassers zijn met 38 procent het minst positief over hoe er wordt lesgegeven. Ook over de meeste deelaspecten zijn eersteklassers het meest tevreden en vierde- en vijfdeklassers het minst tevreden. Over de onderlinge aansluiting van de vakken (1e klas: 55%; 3e klas 41%) en over de hoeveelheid huiswerk (1e klas: 42%; 3e klas: 28%) zijn de derdeklassers het minst tevreden. Verder is het opvallend dat hoe langer scholieren op school zitten, hoe minder tevreden (en hoe meer ontevreden) ze worden over de zinvolheid van de lessen (tevreden - 1e klas: 61%; 6e klas: 25%; ontevreden: 1e klas: 11%; 6e klas: 39%).

Niveau

Brugklassers zijn over de manier van lesgeven in het totaaloordeel het meest positief (50% tegenover havo 34%). De overige niveaus liggen met hun oordeel tussen de brugklassers en havisten in. Over bijna alle deelaspecten zijn brugklassers het meest tevreden. Enige uitzondering is de tevredenheid over de hoeveelheid huiswerk. Hierover is de tevredenheid het grootst bij de scholieren in het praktijkonderwijs (42%), gevolgd door vmbo'ers (38%), brugklassers (37%) en havisten (26%). Vwo'ers oordelen van alle niveaus het minst positief over de hoeveelheid huiswerk (25%). Havisten zijn het minst vaak tevreden over de hoeveelheid praktijk (24%), het gebruik van opdrachten en het werken

in groepen (35%) en het zinvol zijn van de lessen. Vmbo'ers zijn het minst tevreden over de hoeveelheid theorie in de lessen (46%) en over de onderlinge aansluiting van vakken (37%).

Brugklassers zijn over de manier van lesgeven in het totaaloordeel het meest positief

Geslacht

De oordelen over de manier van lesgeven tussen jongens en meisjes liggen dicht bij elkaar (jongens: 44% tevreden tegenover 42% van de meisjes). Ook de verschillen in tevredenheid over de deelaspecten zijn klein tussen jongens en meisjes.

Etniciteit

Er is geen verschil tussen autochtone en allochtone scholieren in hun totaaloordeel over de manier van lesgeven. Ditzelfde geldt voor de tevredenheid over de deelaspecten.

Vmbo-leerweg

Vergelijken we de vmbo-scholieren naar leerweg, dan zien we dat vmbo-bl'ers (49%) het meest tevreden zijn over de manier van lesgeven, vmbo-tl'ers (39%) zijn dat het minst. De overige twee leerwegen scoren daar tussenin (kl: 46%; gl: 48%). Ook het percentage scholieren dat tevreden is over de hoeveelheid praktijk in de lessen (bl: 51%; tl: 31%) en over de hoeveelheid huiswerk (bl: 51%; tl: 32%) verschilt tussen de leerwegen. De tevredenheid over de hoeveelheid theorie in de lessen, het gebruik van opdrachten en groepswork, de aansluiting van vakken en het zinvol zijn van de lessen laat een ander beeld zien. Vmbo-gl'ers zijn over deze vier deelaspecten het vaakst tevreden (hoeveelheid theorie: 54%; het gebruik van opdrachten: 51%; aansluiting vakken: 47%; lessen zinvol: 49%). Over de hoeveelheid theorie in de lessen zijn vmbo-bl'ers en vmbo-kl'ers het minst tevreden. Vmbo-tl'ers zijn het minst vaak tevreden over het gebruik van opdrachten en groepswork (40%), de aansluiting van vakken (41%) en de zinvolheid van de lessen (41%).

Vmbo-sector

Uitgesplitst naar vmbo-sector zien we eveneens verschillen. Over de manier van lesgeven zijn scholieren in de sectoren techniek (42%) en landbouw (41%) het meest te spreken. In de andere drie sectoren ligt de tevredenheid telkens rond de 36 procent. In de tevredenheid over de hoeveelheid theorie zijn de verschillen tussen de sectoren

kleiner (lb: 44%; te: 49%; zw: 45%; ec: 47%; com: 46%). De tevredenheid over de hoeveelheid praktijk is meer divers. Scholieren uit de sector techniek zijn hierover het meest tevreden (lb: 39%; te: 44%; zw, ec en com: 30%). De scholieren in de sector landbouw zijn over het gebruik van opdrachten en groepswork het meest tevreden (41% tegenover zw: 34%). Net als bij het totaaloordeel zijn de scholieren in de sectoren techniek en landbouw het meest tevreden over de aansluiting van vakken (te en lb: 40% tegenover zw: 34%) en of de lessen zin hebben (lb: 40% en te: 38% tegenover zw: 33%). De tevredenheid over de hoeveelheid huiswerk is niet alleen bij de sector zorg en welzijn laag (35%), ook in de combinatie-sector zijn scholieren het minst tevreden zijn (35%). De scholieren in de sectoren landbouw en techniek zijn wederom het meest tevreden (40% en 41%) over de hoeveelheid huiswerk.

Havo-/vwo-profiel

Scholieren met een N&T-profiel zijn over de manier van lesgeven het meest tevreden (41%). E&M'ers zijn hierover het minst tevreden (34%). De verschillen tussen havisten en vwo'ers met deze profielen zijn vooral te zien bij de tevredenheid over de hoeveelheid theorie (E&M: 50%; N&T: 59%), over de hoeveelheid praktijk (E&M: 23%; N&T: 31%) en over de onderlinge aansluiting van vakken (E&M: 42%; N&T: 51%). De verschillen in tevredenheid over het gebruik van opdrachten en groepswork en over de hoeveelheid huiswerk zijn op grond van profielkeuze minimaal. N&T'ers zijn net iets meer tevreden over het gebruik van opdrachten en groepswork dan de andere profielen (C&M en E&M: 35%; N&G: 37%; N&T: 39%). De tevredenheid over de hoeveelheid huiswerk onder N&T'ers (30%) is iets hoger dan bij de andere drie profielen: telkens rond de 27 procent.

6.3 / Beroepsstage vmbo

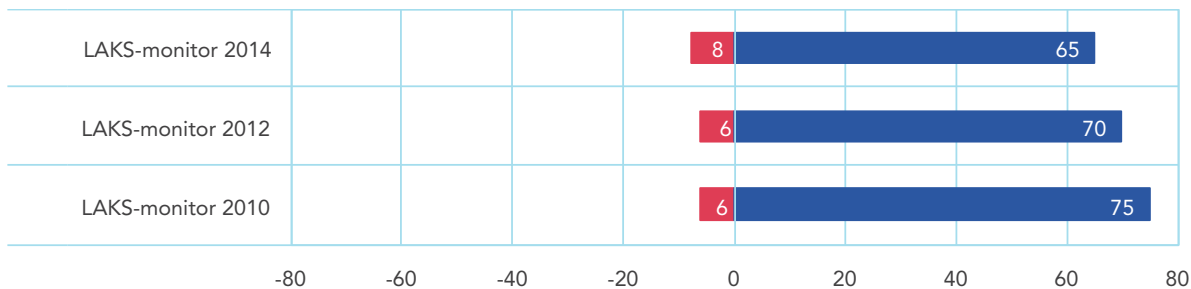
Vmbo-scholieren gaan in het derde en vierde leerjaar op beroepsstage. Deze stage is bedoeld om vmbo'ers kennis te laten maken met de werkzaamheden in een bepaald bedrijf. Hier leren ze wat er van hen verwacht wordt qua werkhouding en vaardigheden. Naast deze eerste werkervaring geeft de stage vmbo'ers de mogelijkheid om zich te oriënteren op een beroep, ook met het oog op een vervolgopleiding. Ten tijde van de afname van de LAKS-monitor had 40 procent van de vmbo'ers in het derde leerjaar en 75 procent van de vmbo'ers in het vierde leerjaar stage gelopen. Voor een deel zijn scholieren ook al in de eerdere leerjaren op stage geweest (het betreft hier waarschijnlijk kortere snuffelstages).

Het totaaloordeel over de beroepsstage (figuur 46) is in de LAKS-monitor gebaseerd op de volgende drie onderliggende vragen:

- Ben je tevreden over wat je geleerd hebt tijdens jouw beroepsstage?
- Ben je tevreden over de begeleiding op jouw beroepsstageplaats?
- Ben je tevreden over de begeleiding van school tijdens jouw beroepsstage?

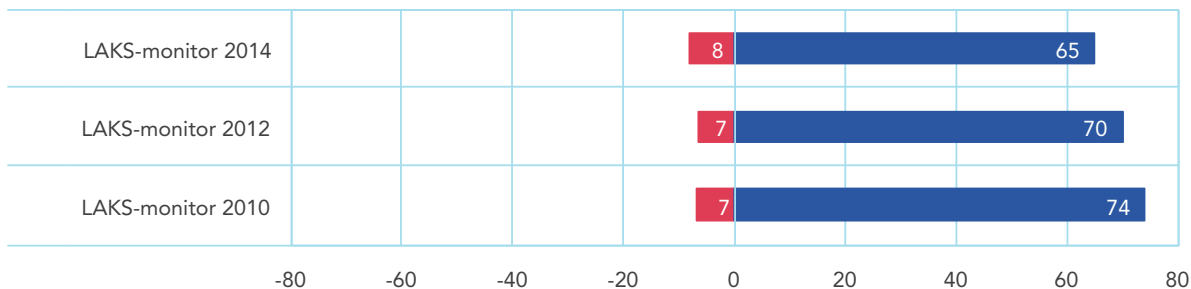
6.3.1 Veranderingen ten opzichte van eerdere jaren

De tevredenheid over de beroepsstage loopt gedurende de drie meetjaren van de LAKS-monitor terug. In 2010 was nog drie kwart van de derde- en vierdeklassers in het vmbo hierover tevreden, in 2012 liep dat al terug naar 70 procent en in 2014 is nog 65 procent tevreden over de beroepsstage als geheel.

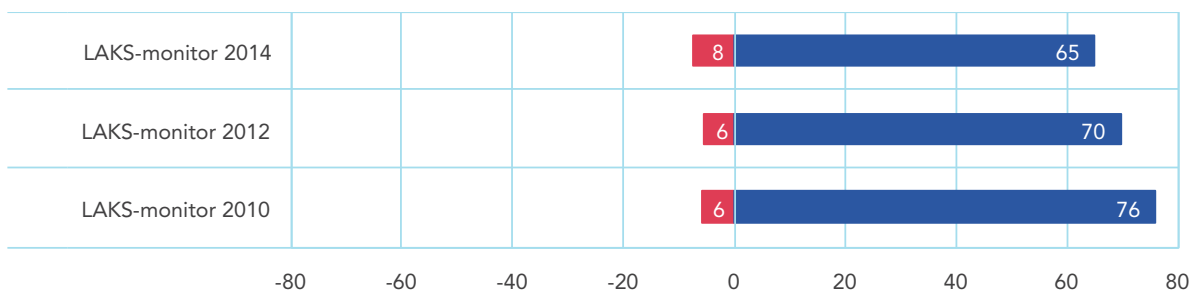

Figuur 46 Oordeel over beroepsstage vmbo (totaaloordeel)

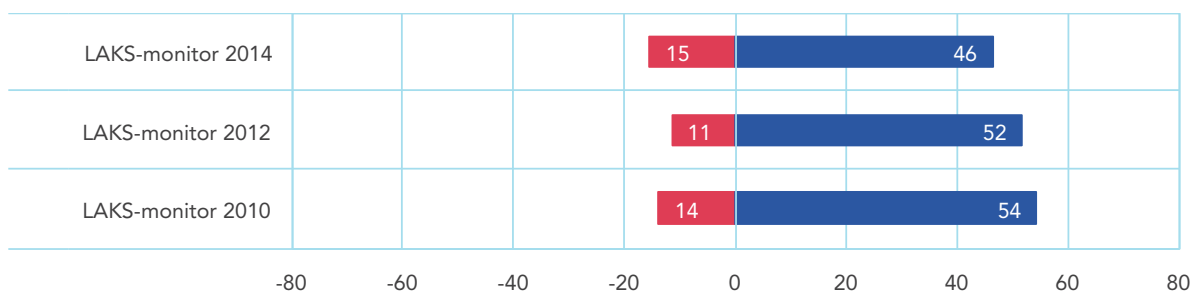
De afname in de tevredenheid zien we in alle deelaspecten terug. Vmbo-scholieren zijn in 2014 minder tevreden over wat ze hebben geleerd tijdens de beroepsstage, minder tevreden over de begeleiding op de beroepsstageplaats en minder tevreden over de begeleiding die ze vanuit school kregen tijdens deze stage. Over dit laatste deelaspect zijn de scholieren het minst positief.

Figuur 47 Ben je tevreden over wat je geleerd hebt tijdens jouw beroepsstage?

Figuur 48 Ben je tevreden over de begeleiding op jouw beroepsstageplaats?

Figuur 49 Ben je tevreden over de begeleiding van school tijdens jouw beroepsstage?

6.3.2 Verschillen tussen scholieren

Leerjaar

Er is geen verschil tussen derde- en vierdejaars in het totaaloordeel over de beroepsstage. Dat geldt eveneens voor de deelaspecten.

Geslacht

Er is geen verschil tussen jongens en meisjes in hun (totaal)oordeel over de beroepsstage.

Etniciteit

Autochtone scholieren zijn beduidend positiever over de beroepsstage dan allochtone scholieren (67% tegenover 58%). Dat zien we ook terug als het aankomt op tevredenheid over wat er tijdens de stage geleerd is (autochtoon: 67% tegenover allochtoon: 58%), over de begeleiding op de stageplaats (autochtoon: 67% tegenover allochtoon: 58%) en over de begeleiding tijdens de stage door school (autochtoon: 47% tegenover allochtoon: 43%).

Vmbo-leerweg

In hun totaaloordeel over de beroepsstage oordelen vmbo-gl'ers het meest positief (bl: 65%; kl: 66%; gl: 70%; tl: 63%). Dit beeld zien we ook terug bij de deelaspecten. Vmbo-gl'ers zijn het meest positief over wat ze geleerd hebben op de beroepsstage (bl: 66%; kl: 66%; gl: 70%; tl: 62%). Ook zijn ze het meest tevreden over de begeleiding op de beroepsstageplaats (bl: 65%; kl: 66%; gl: 70%; tl: 63%). Als het aankomt op de begeleiding door school, valt met name op dat de vmbo-tl'ers beduidend minder tevreden zijn (bl: 50%; kl: 48%; gl: 50%; tl: 42%).

Vmbo-sector

Vergelijken we de vmbo-scholieren naar sector, dan zien we het vaakst een positief totaaloordeel in de sector landbouw (71%), gevolgd door techniek (63%), zorg en welzijn, combinatie (beide 61%) en economie (59%). Ook deze verdeling zien we in alle deelaspecten terug. De sector landbouw geeft aan het meest tevreden te zijn over wat er op de stage is geleerd (lb: 72%; te: 63%; zw: 61%; ec: 59%; com: 61%). Dit geldt ook voor de tevredenheid over zowel de begeleiding door het stagebedrijf (lb: 71%; te: 63%; zw: 61%; ec: 60%; com: 61%) als de begeleiding door de school (lb: 49%; te: 45%; zw: 39%; ec: 40%; com: 40%).

6.4 / Begeleiding bij keuzes

In de LAKS-monitor staat een aantal vragen over de begeleiding van scholieren bij het maken van keuzes tijdens hun schooltijd. Omdat deze vragen zich telkens op een specifieke groep richten, is het niet mogelijk om één totaaloordeel over begeleiding te construeren. In deze paragraaf worden ze daarom apart besproken. Het gaat om de volgende vragen:

Begeleiding bij de overgang naar de brugklas (alleen gesteld aan leerjaar 1):

- Ben je tevreden over de begeleiding bij de overgang van basisschool naar middelbare school?

Begeleiding bij profiel- en sectorkeuze (gesteld aan vmbo leerjaar 2, 3 en 4, havo/vwo leerjaar 3, 4 en 5):

- Ben je tevreden over de begeleiding bij jouw profiel- of sectorkeuze?
- Ben je tevreden over jouw profiel- of sectorkeuze?

Begeleiding en voorbereiding op vervolgstudie (gesteld aan scholieren in de laatste 2 leerjaren vmbo, havo en vwo):

- Ben je tevreden over begeleiding en voorbereiding op een vervolgstudie?

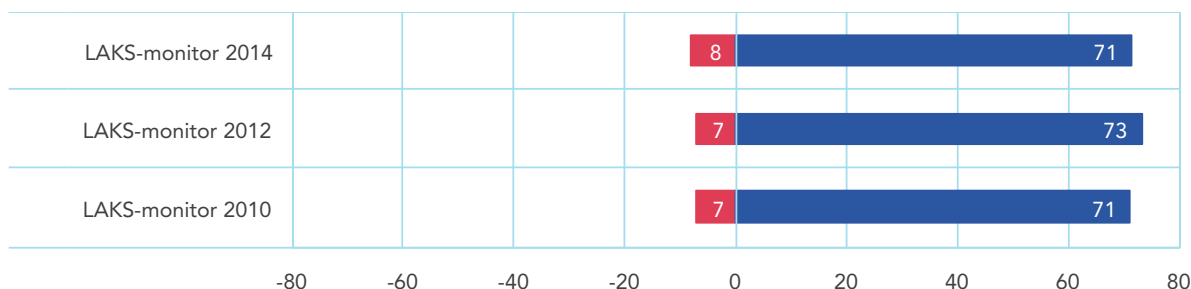
Informatie over eindexamens (alleen gesteld aan scholieren in het eindexamenjaar vmbo, havo en vwo):

- Ben je tevreden over informatie over eindexamens?

6.4.1 Veranderingen ten opzichte van eerdere jaren

Begeleiding bij de overgang naar de brugklas

De tevredenheid over de begeleiding bij de overgang naar de brugklas is sinds 2010 nagenoeg stabiel: een meerderheid, net meer dan 70 procent van de brugklassers, is hierover tevreden.

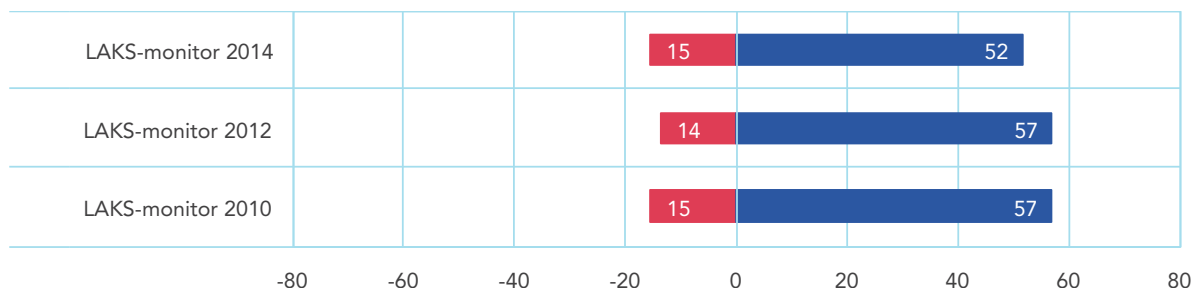
Figuur 50 Ben je tevreden over de begeleiding bij de overgang van basisschool naar middelbare school?

Begeleiding profiel- en sectorkeuze

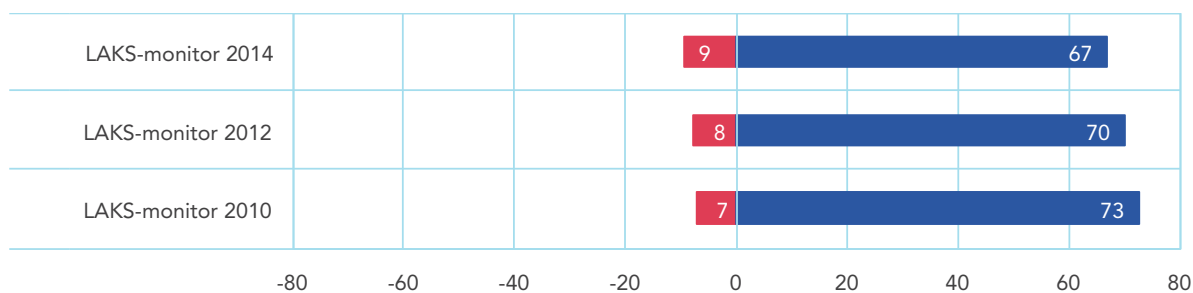
Scholieren in de bovenbouw zijn in 2014 minder vaak tevreden over de begeleiding bij de keuze voor een profiel (havo/vwo) of sector (vmbo) dan in voorgaande jaren. We zien een daling van 57 procent in 2010 en 2012 naar 52 procent in 2014. In het vmbo is de tevredenheid het laagst (45%, tegenover havo: 52% en vwo: 60%).

Scholieren zijn in 2014 ook iets minder tevreden over de keuze die ze maakten. We zien een daling van 73 procent in

2010 naar 70 procent in 2012 tot 67 procent in 2014. Ook hierover zijn de vmbo'ers het minst vaak tevreden (vmbo: 57%; havo: 68%; vwo: 78%).

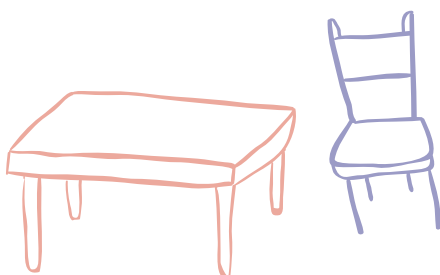

Figuur 51 Ben je tevreden over de begeleiding bij jouw profiel- of sectorkeuze?

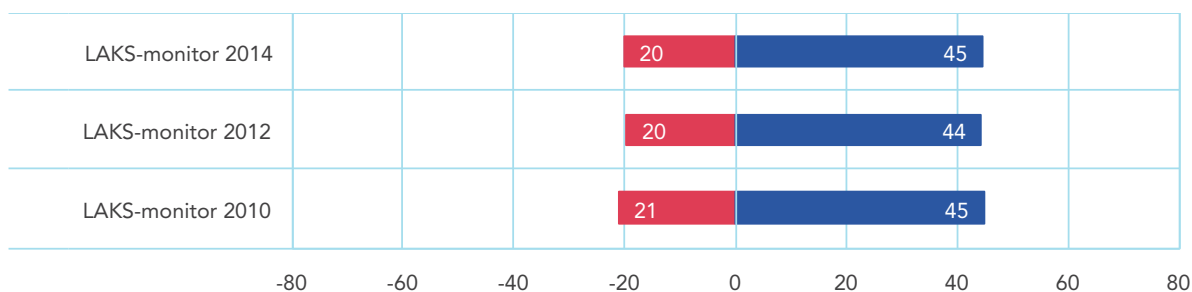
Figuur 52 Ben je tevreden over jouw profiel- of sectorkeuze?

Scholieren in de bovenbouw zijn in 2014 minder vaak tevreden over de begeleiding bij de keuze voor een profiel (havo/vwo) of sector (vmbo) dan in voorgaande jaren.

Begeleiding en voorbereiding op vervolgstudie

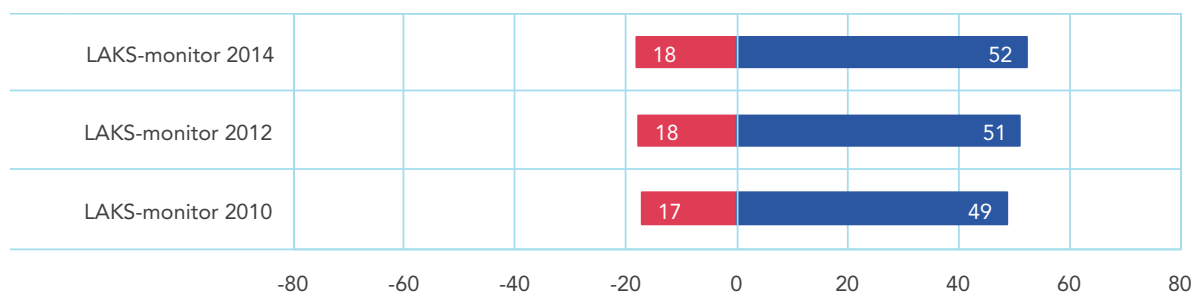
Scholieren zijn niet uitgesproken tevreden over de begeleiding naar en voorbereiding op een vervolgstudie. Deze vraag is alleen gesteld aan de laatste twee leerjaren vmbo, havo en vwo. Van deze groep scholieren is, sinds de start van de LAKS-monitor, telkens minder dan de helft echt tevreden. Eén op de vijf scholieren geeft aan hier ontevreden over te zijn. De tevredenheid is het laagst bij havisten (vmbo: 45%; havo: 40%; vwo: 51%).

Figuur 53 Ben je tevreden over begeleiding en voorbereiding op een vervolgstudie?

Informatie over eindexamens

Aan alle eindexamenscholieren is gevraagd naar de tevredenheid over de informatie die ze krijgen over de eindexamens. Het percentage dat daarover tevreden is, neemt langzaam toe over de jaren: van net iets onder de helft in 2010 naar net iets meer dan de helft tevreden scholieren in 2014. De groep ontevreden eindexamenscholieren blijft stabiel: iets minder dan één op de vijf scholieren geeft aan niet tevreden te zijn over de informatie die ze over het eindexamen krijgen. Vwo-scholieren zijn hierover meer tevreden dan de vmbo'ers en havisten (vmbo: 50%; havo: 52%; vwo: 62%).

Figuur 54 Ben je tevreden over informatie over eindexamens?

6.5 / Samenvatting

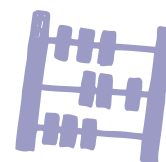
Van de scholieren is 60 procent tevreden over hun docenten.

Daarbij waarderen ze vooral vakkenis, het feit dat ze met vragen terecht kunnen bij docenten en de manier waarop docenten met hen omgaan.

Van de scholieren is 60 procent tevreden over hun docenten. Daarbij waarderen ze vooral de vakkenis, het feit dat ze met vragen terecht kunnen bij docenten en de manier waarop docenten met hen omgaan. Minder tevreden zijn scholieren over het in staat zijn van docenten om scholieren te motiveren en de begeleiding bij het zelfstandig werken. Over lesgeven is net iets meer dan 40 procent van de scholieren tevreden. Scholieren zijn binnen hun totaaloordeel over lesgeven het minst tevreden over de hoeveelheid huiswerk en de hoeveelheid praktijk in de lessen. Als we kijken naar de tevredenheid over de beroepsstage in het vmbo zien we een aanzienlijke afname, die niet verklaard wordt door veranderingen in de vraagstelling. In 2010 was hierover nog drie kwart van de vmbo-scholieren tevreden, in 2014 geldt dat voor 65 procent. Binnen het oordeel over de beroepsstage zijn de scholieren het minst vaak tevreden over de begeleiding vanuit school tijdens de stage. Het laatste onderwerp dat in dit hoofdstuk is besproken, betreft de begeleiding bij verschillende keuzes tijdens de schoolloopbaan van scholieren. We zagen dat de meerderheid van de brugklassers tevreden is met de wijze waarop ze begeleid zijn bij de overgang vanuit het basisonderwijs naar het voortgezet onderwijs. Scholieren in de bovenbouw zijn niet allemaal tevreden met de wijze waarop ze in hun keuze voor een profiel of sector zijn begeleid. Dit betreft vooral scholieren in het vmbo, waar minder dan de helft tevreden is over de begeleiding bij de sectorkeuze (onder havisten geldt dat voor 52% en bij de vwo'ers voor 60% als het gaat om de begeleiding bij hun keuze voor een profiel). De vmbo'ers zijn ook meer dan de havisten en vwo'ers ontevreden over de uiteindelijke keuze die ze maakten. Bij de begeleiding naar een vervolgopleiding is nog winst te behalen voor scholen. Hierover is minder dan de helft van de scholieren tevreden. Over de informatie die de eindexamenkandidaten krijgen over het eindexamen is een groeiend percentage tevreden, ook daar is echter nog ruimte voor verbetering: in 2014 is 52 procent tevreden over de informatie rondom eindexamens.

7 Schoolorganisatie

In dit hoofdstuk komt de tevredenheid van scholieren over de schoolorganisatie aan de orde. Daarbij gaan we in op de onderwijsvoorzieningen, de faciliteiten binnen de school en de ervaringen van scholieren die te kampen hebben met een beperking.

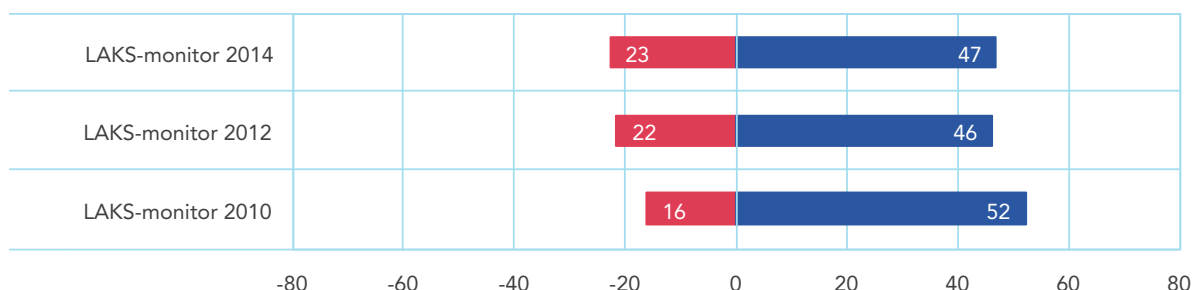
7.1 / Onderwijsvoorzieningen

Het totaaloordeel over onderwijsvoorzieningen (figuur 55) is opgebouwd uit de volgende vragen:

- Ben je tevreden over de klaslokalen?
- Ben je tevreden over de studieplekken op school?
- Ben je tevreden over het aantal zelfstudie-uren?
- Ben je tevreden over het aantal computers op school?

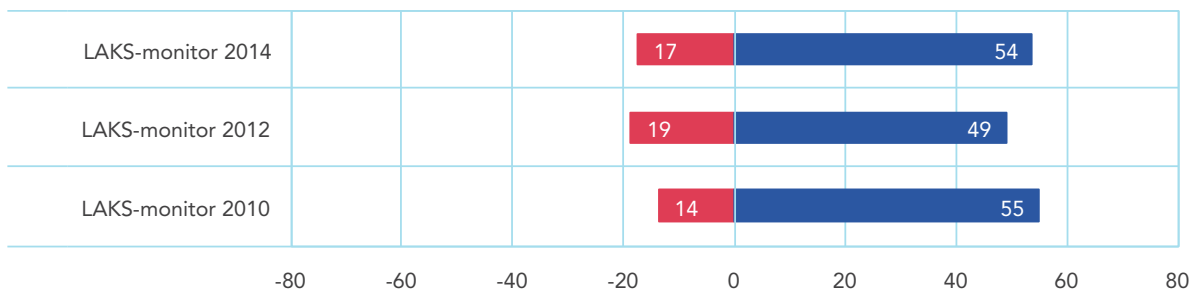
7.1.1 Veranderingen ten opzichte van eerdere jaren

De tevredenheid over de onderwijsvoorzieningen is ten opzichte van de LAKS-monitor 2012 nagenoeg stabiel: bijna de helft van de scholieren is er tevreden over, net iets minder dan een kwart oordeelt negatief.

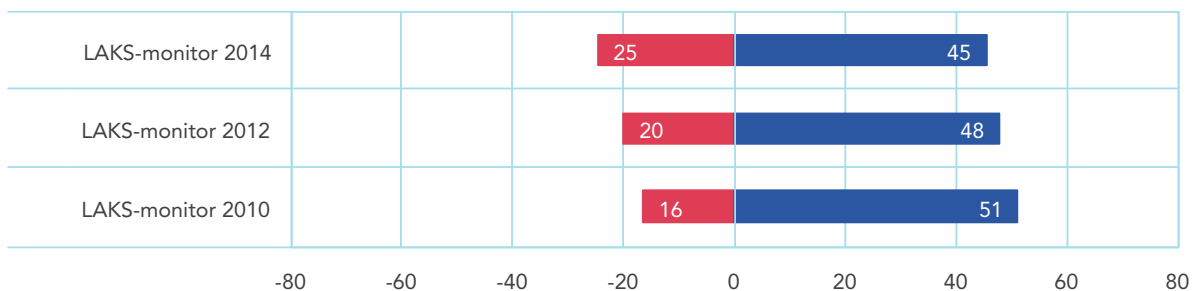

Figuur 55 Oordeel over onderwijsvoorzieningen (totaaloordeel)

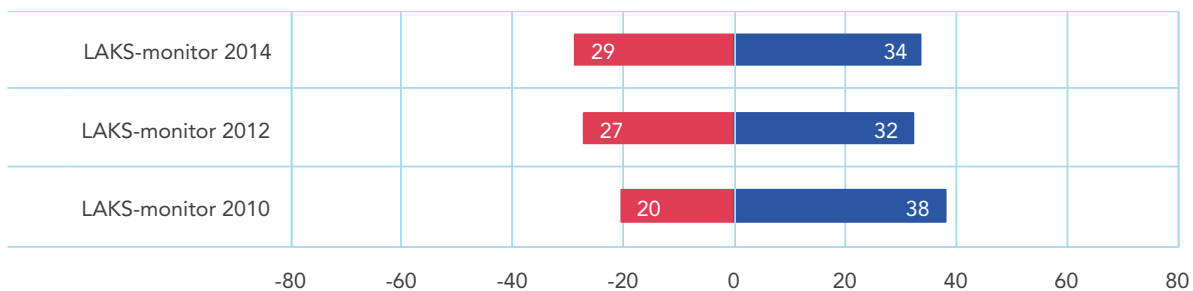
De tevredenheid over de klaslokalen is ten opzichte van 2012 toegenomen: meer dan de helft van de scholieren is er tevreden over (2012: 49% tegenover 2014: 54%). De tevredenheid over de studieplekken op school neemt juist af: een kwart van de scholieren oordeelt hierover negatief in 2014. Over het aantal zelfstudie-uren zijn de meningen maximaal verdeeld: ongeveer een derde van de scholieren oordeelt positief, een derde negatief, en een derde heeft geen uitgesproken mening over het aantal zelfstudie-uren. Meer dan de helft van de scholieren is tevreden over het aantal computers op school. Dat is nagenoeg gelijk aan 2012, maar een aanzienlijke daling ten opzichte 2010: van 63 procent in 2010 naar 55 procent in 2014.

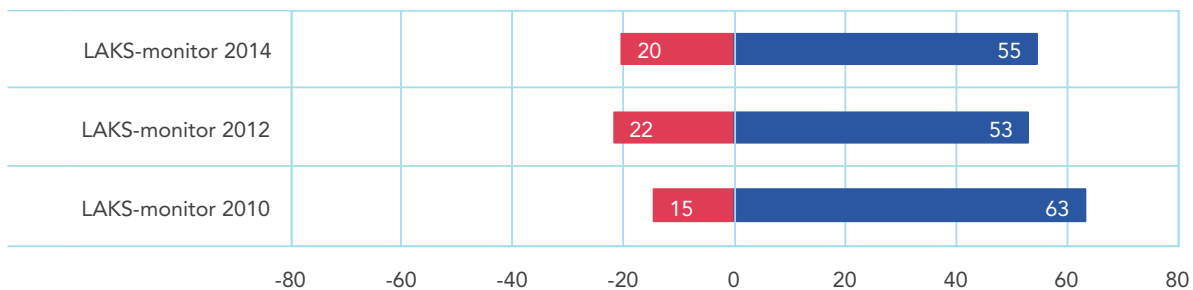
Figuur 56 Ben je tevreden over de klaslokalen?

Figuur 57 Ben je tevreden over de studieplekken op school?

Figuur 58 Ben je tevreden over het aantal zelfstudie-uren?

Figuur 59 Ben je tevreden over het aantal computers op school?

7.1.2 Verschillen tussen scholieren

Leerjaar

Wanneer we naar hun totaaloordeel over onderwijsvoorzieningen kijken, oordelen eersteklassers het meest positief (61%). Het totaaloordeel is het laagst onder derde- en vierdeklassers (40%). Eersteklassers en zesdeklassers zijn het meest tevreden over de klaslokalen (1e klas: 67% tegenover 6e klas: 57%), vierdeklassers het minst (45%). Ook over de studieplekken zijn eersteklassers het meest tevreden en oordelen zesdeklassers het meest kritisch (1e klas: 60% tegenover 6e klas: 38%). Eersteklassers (45%) zijn ook het meest tevreden over het aantal zelfstudie-uren, iets waar derdeklassers (25%) overduidelijk het minst vaak positief over zijn. De tevredenheid over het aantal computers neemt sterk af naarmate de scholieren langer op school zitten: de eersteklassers zijn hierover in meerderheid (71%) tevreden, onder de zesdeklassers is het percentage tevreden scholieren afgenomen tot 41 procent.

Niveau

In lijn met wat we hierboven beschreven vinden we de hoogste tevredenheid in het totaaloordeel over de onderwijsvoorzieningen onder de brugklassers (54%), gevolgd door de vwo'ers (47%), de havisten (41%) en de vmbo'ers en scholieren in het praktijkonderwijs (bij beide 36% tevreden). Kijkend naar de deelaspecten zien we dat brugklassers (61%) en vwo'ers (58%) het meest tevreden zijn over de klaslokalen. De relatief hoge tevredenheid van de brugklassers zien we ook terug als het gaat over de studieplekken (53% tegenover pro: 28%), het aantal studie-uren (39% tegenover vmbo: 26%) en het aantal computers dat beschikbaar is (65% tegenover vmbo: 43%).

Geslacht

Het totaaloordeel over de onderwijsvoorzieningen verschilt nauwelijks tussen jongens en meisjes. Er is ook geen verschil tussen beide groepen in de wijze waarop ze over de klaslokalen en de studieplekken oordelen.

Etniciteit

In het totaaloordeel zijn de autochtone scholieren iets vaker tevreden over de onderwijsvoorzieningen dan de allochtone scholieren (48% tegenover 44%). Allochtone scholieren zijn minder tevreden over de klaslokalen (48% tegenover 55%). Er is geen verschil in oordeel over de studieplekken, het aantal zelfstudie-uren en het aantal computers.

Vmbo-leerweg

Vergeleken naar leerweg zijn vmbo-gl'ers met 48 procent positieve oordelen het meest te spreken over de onderwijsvoorzieningen, daarna de vmbo-bl'ers (46%) en vmbo-kl'ers (43%). De vmbo-tl'ers (41%) zijn hierover het minst vaak tevreden. Vmbo-gl'ers (58%) zijn doorgaans het meest tevreden over de klaslokalen, vmbo-tl'ers (48%) het minst vaak. Datzelfde geldt voor de tevredenheid over de studieplekken (gl: 45% tegenover tl: 38%) en het aantal computers (gl: 58% tegenover tl: 49%). Vmbo-tl'ers zijn het minst vaak tevreden over het aantal zelfstudie-uren, vmbo-bl'ers het meest (tl: 30% tegenover bl: 38%).

Vmbo-sector

Over het geheel genomen zijn de vmbo'ers in de sector techniek het vaakst te spreken over de onderwijsvoorzieningen (39%), gevolgd door de vmbo'ers in de sector landbouw (37%), in de sector economie (36%) en in de combinatiesector (34%). Vmbo'ers in de sector zorg en welzijn oordelen het minst vaak positief (33%). We zien dat scholieren in de sector landbouw in vergelijking met de andere sectoren het meest tevreden zijn over de klaslokalen (46% tegenover ongeveer 40% in de andere sectoren). Techniek-scholieren in het vmbo zijn vaker tevreden over de studieplekken in school (35%), zeker in vergelijking met de vmbo-scholieren in de sector zorg en welzijn (29%). Ook

over het aantal zelfstudie-uren zijn de vmbo'ers in techniek het meest tevreden (29%). Scholieren in de sector zorg en welzijn (23%) en de combinatiesector (22%) zijn daarover het minst tevreden. Over het aantal computers in de school zijn de scholieren in de technieksector het meest positief (50%), in zorg en welzijn ligt de tevredenheid daarover beduidend lager (39%).

Havo-/vwo-profiel

Maken we voor de bovenbouw havo en vwo onderscheid tussen de profielen dan zien we dat N&T-scholieren het meest tevreden zijn met de klaslokalen (56% tegenover C&M: 48%). N&T'ers en N&G'ers zijn het meest tevreden over de studieplekken (46 en 47%, tegenover C&M: 42% en E&M: 43%). Ook zijn de scholieren die N&T en N&G doen het vaakst positief over het aantal zelfstudie-uren (37 en 36%, tegenover C&M en E&M met beide 33%). Het aantal computers op school wordt het vaakst positief gewaardeerd door de N&T-scholieren (51%) en het minst vaak door de scholieren met C&M (43%). In lijn met de bevindingen op de deelaspecten zien we ook in het totaaloordeel over de onderwijsvoorzieningen dat de N&T'ers het meest positief oordelen (48%), gevolgd door scholieren met N&G (46%), E&M (43%) en C&M (41%).

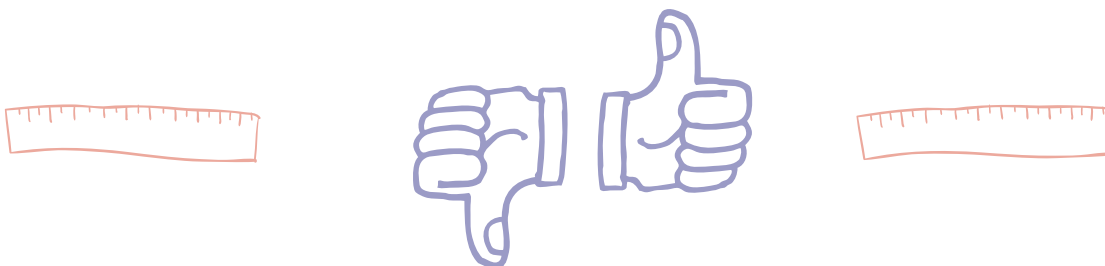
7.2 / Leefbaarheid en sfeer

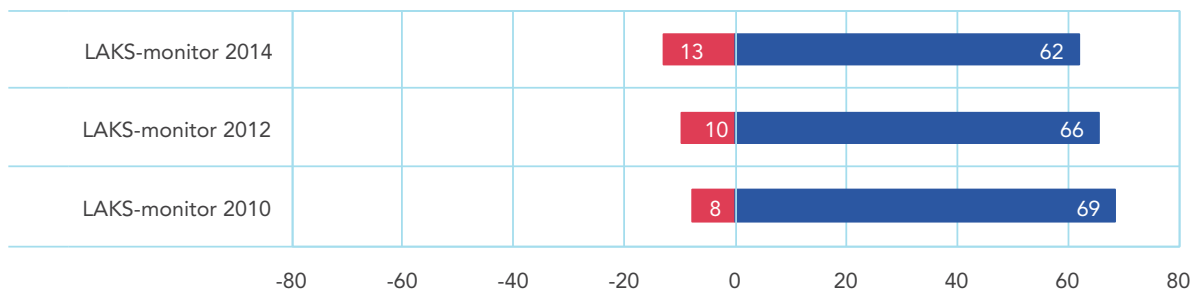
Om een beeld te krijgen van de tevredenheid van scholieren over de leefbaarheid en sfeer op school (figuur 60 toont het totaaloordeel), zijn hen de volgende vragen gesteld:

- Ben je tevreden over de veiligheid op school?
- Ben je tevreden over de sfeer op school?
- Ben je tevreden over jouw mentor/tutor/coach?
- Ben je tevreden over hoe school iets tegen pesten doet?
- Ben je tevreden over hulp krijgen bij persoonlijke problemen?

7.2.1 Veranderingen ten opzichte van eerdere jaren

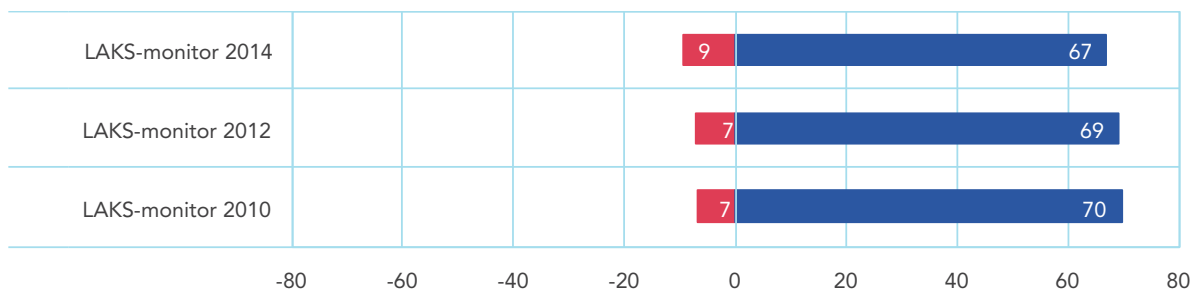
Vergelijken we met eerdere jaren, dan lijkt op het eerste gezicht dat de mate waarin scholieren positief zijn in hun totaaloordeel over leefbaarheid en sfeer ook in 2014 afneemt. Echter, een aanzienlijk deel van deze afname is een gevolg van het aanpassen van de vraag over pesten op school. Deze vraag is vanaf 2014 aangepast in de vragenlijst en zoals verderop te zien is, oordelen scholieren niet altijd even positief over hoe er op school met pesten wordt omgegaan.

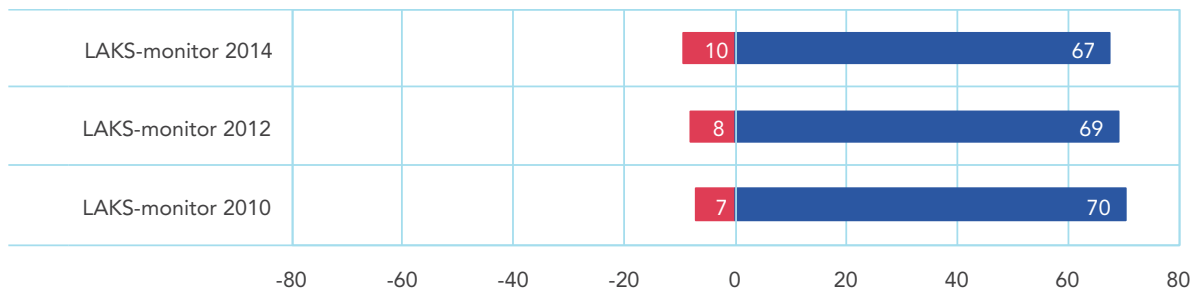

Figuur 60 Oordeel over leefbaarheid en sfeer (totaaloordeel)

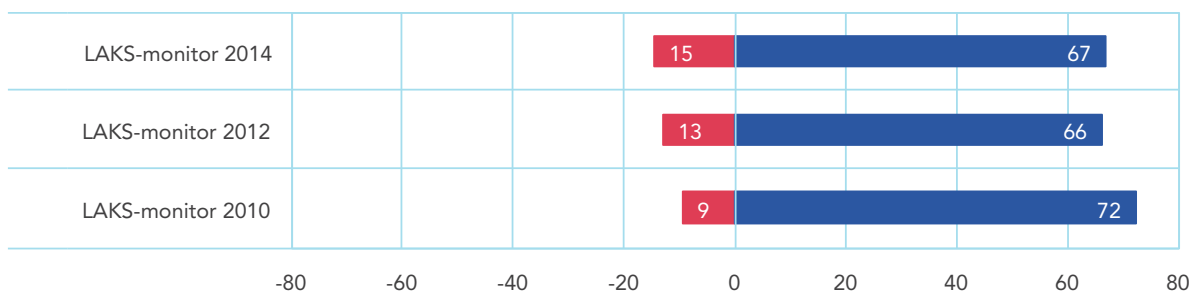
Het oordeel over de veiligheid op school blijft nagenoeg gelijk: ruim twee op de drie scholieren zijn hierover tevreden. Datzelfde geldt voor de mate waarin scholieren positief oordelen over de sfeer op school. Sinds 2010 is zo'n twee derde van de scholieren hierover te spreken. De tevredenheid over de mentoren (of tutores, coaches) is ten opzichte van 2012 nagenoeg stabiel. Ten opzichte van 2010 zien we wel een afname in tevredenheid en een toename in ontevredenheid. Bijna de helft van de scholieren is tevreden over de wijze waarop door school pestgedrag wordt tegengegaan (bijv. in de regels die op school gelden om pesten te voorkomen of door er in de klas in te spreken). Eén op de vijf scholieren geeft aan hierover niet tevreden te zijn. Scholieren oordelen positiever over het krijgen van hulp bij persoonlijke problemen. Ten opzichte van 2012 stijgt het percentage scholieren dat hier tevreden over is van 56 procent naar 61 procent.

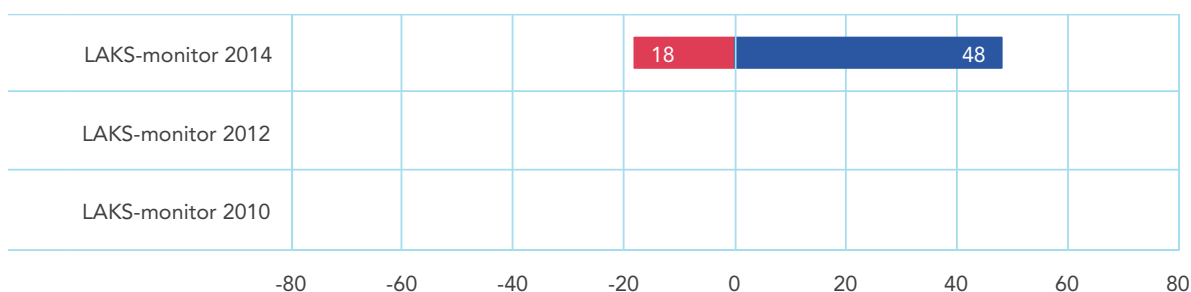
Figuur 61 Ben je tevreden over de veiligheid op school?

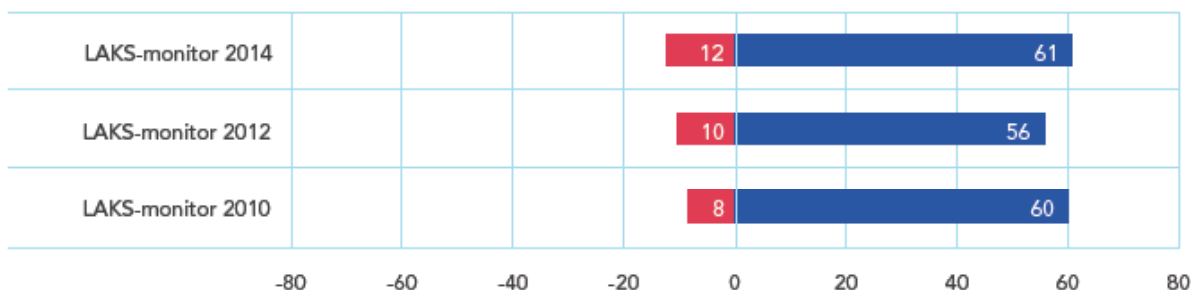
Figuur 62 Ben je tevreden over de sfeer op school?

Figuur 63 Ben je tevreden over jouw mentor/tutor/coach?

Figuur 64 Ben je tevreden over hoe school iets tegen pesten doet?

Figuur 65 Ben je tevreden over hulp krijgen bij persoonlijke problemen?

7.2.2 Verschillen tussen scholieren

Leerjaar

Kijken we naar het totaalbeeld, dan zijn de eersteklassers (73%) het meest tevreden over de leefbaarheid en sfeer binnen de school, gevolgd door de zesdeklassers (67%). Minst tevreden oordelen de derde- en vierdeklassers (beide 55%). Zesdeklassers zijn het meest tevreden over de veiligheid op school (84%), derdeklassers het minst (60%). Ook over de sfeer zijn de zesdeklassers vaker positief dan de andere scholieren (80%, tegenover 61% in klas 3). Eersteklassers zijn het vaakst tevreden over hun mentor (77%), derde- en vierdeklassers zijn hier met 61 procent het minst vaak tevreden over. Dat zien we ook bij de tevredenheid over de wijze waarop op school het pesten wordt

tegengegaan (1e klas: 65% tegenover 3e klas: 37%) en de hulp die scholieren krijgen bij problemen: eersteklassers zijn in meerderheid positief (74%), vierdeklassers zijn dat minder (52%).

Niveau

Brugklassers (68%) en vwo'ers (66%) zijn het meest positief in hun totaaloordeel over de sfeer en leefbaarheid op school, gevolgd door havisten (58%). Scholieren in het vmbo (51%) en in het praktijkonderwijs (50%) zijn het minst vaak tevreden hierover. Vwo'ers oordelen het meest positief over de veiligheid op school (80% tegenover pro: 51%). In het praktijkonderwijs is één op de vijf scholieren zelfs ontevreden over de veiligheid. Hetzelfde beeld zien we bij de sfeer op school: vwo'ers zijn hierover in meerderheid positief (79%), waar dat in het praktijkonderwijs voor beduidend minder scholieren geldt (42%). Over hoe op school wordt omgegaan met pesten, zijn brugklassers het vaakst te spreken (60%), voor havisten geldt dat het minst vaak (37% is tevreden, 26% ontevreden). Ook over de hulp bij problemen zijn brugklassers vaker positief dan andere scholieren (68%), vmbo'ers zijn het minst positief (50%).

Geslacht

Er is geen verschil tussen jongens en meisjes in hun totaaloordeel over de leefbaarheid en sfeer op school. Op de deelaspecten zijn eveneens geen verschillen.

48 procent van de scholieren is tevreden over wat school tegen pesten doet.

Etniciteit

Autochtone scholieren oordelen positiever over leefbaarheid en sfeer op school (63% tegenover 56%). Dat zien we terug in alle deelaspecten van dit totaaloordeel: autochtone scholieren zijn positiever over de veiligheid (69% tegenover 60%), over de sfeer (70% tegenover 59%), over hun mentoren (68% tegenover 64%), over de wijze waarop pesten wordt tegengegaan (49% tegenover 44%) en over de hulp bij problemen (62% tegenover 56%).

Vmbo-leerweg

Vmbo-gl'ers zijn in hun totaaloordeel over leefbaarheid en sfeer positiever dan de scholieren in de andere leerwegen (63% tegenover 56% in de andere leerwegen). Die hogere tevredenheid onder de vmbo-gl'ers zien we bij alle onderliggende vragen terug. Vmbo-gl'ers zijn vaker tevreden over de veiligheid op school (64% tegenover bl: 55%), de sfeer op school (65% tegenover bl: 55%), over de mentoren (67% tegenover kl: 63%), over hoe school omgaat met pesten (56% tegenover tl: 43%) en over de hulp bij problemen (65 tegenover tl: 55%).

Vmbo-sector

Vmbo-scholieren in de sector landbouw zijn meer tevreden over leefbaarheid en sfeer dan de scholieren in de andere vmbo-sectoren: in het totaaloordeel is 56 procent positief hierover (te: 51%; zw: 47%; ec: 48%; com: 51%). Deze hogere tevredenheid in de sector landbouw zien we eveneens op alle onderliggende aspecten van leefbaarheid en sfeer terug. Scholieren in zorg en welzijn zijn relatief vaker ontevreden. De vmbo'ers in de sector landbouw zijn vaker tevreden over de veiligheid op school (58% tegenover zw: 48%), de sfeer op school (60% tegenover zw: 51%), over de mentoren (61% tegenover ec: 58%), over hoe school omgaat met pesten (46% tegenover zw: 32%) en over de hulp bij problemen (57% tegenover zw: 46%).

Havo-/vwo-profiel

Als we de havo- en vwo-scholieren in de bovenbouw vergelijken op basis van het door hen gekozen profiel, dan zien we in het totaaloordeel de grootste tevredenheid bij de N&T'ers (66%), gevolgd door scholieren die N&G doen (63%). Onder de C&M'ers en E&M'ers is de tevredenheid iets lager (61%). De verschillen op deelaspecten tussen scholieren met de diverse profielen zijn het grootst bij de tevredenheid over het pestbeleid op school (C&M/E&M: 36% tegenover N&T: 43%). Hetzelfde geldt voor het oordeel over de sfeer op school (C&M/E&M: 72% tegenover N&T: 78%) en over de hulp bij problemen (E&M: 54% tegenover N&T: 61%).

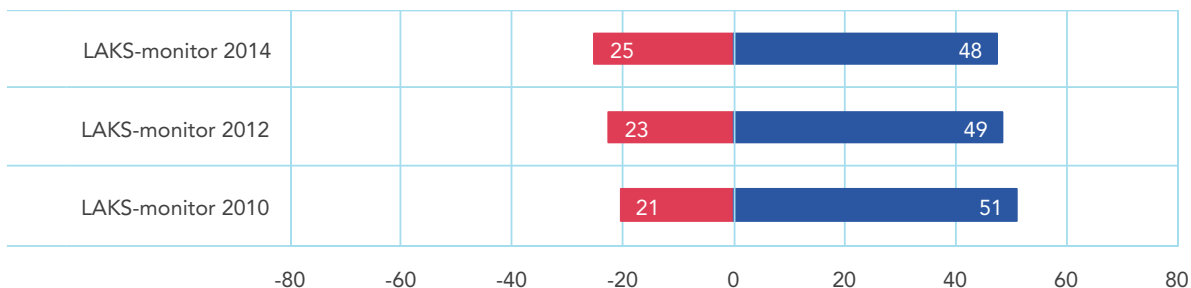
7.3 / Faciliteiten en voorzieningen op school

Tevredenheid over onderwijsfaciliteiten en voorzieningen op school (figuur 66) wordt in de LAKS-monitor bevraagd aan de hand van de volgende vragen:

- Ben je tevreden over de bibliotheek/mediatheek/open leercentrum?
- Ben je tevreden over de conciërges?
- Ben je tevreden over hoe schoon het is op school?
- Ben je tevreden over de kantine?
- Ben je tevreden over hoe schoon de toiletten zijn?

7.3.1 Veranderingen ten opzichte van eerdere jaren

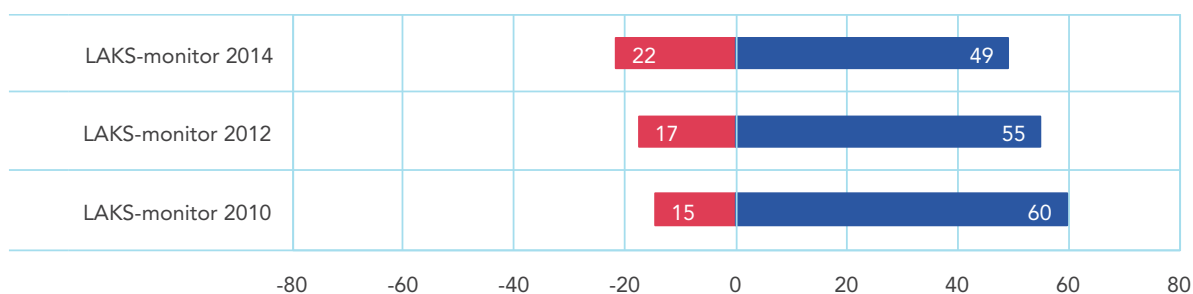
De mening van scholieren over de faciliteiten op school is op het niveau van het totaaloordeel redelijk stabiel: ongeveer de helft van de scholieren oordeelt positief, tegenover een kwart dat er niet tevreden over is.

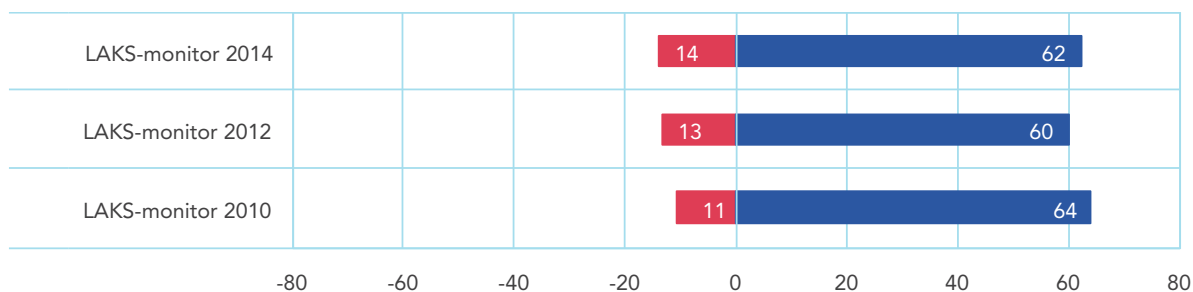
Figuur 66 Oordeel over faciliteiten (totaaloordeel)

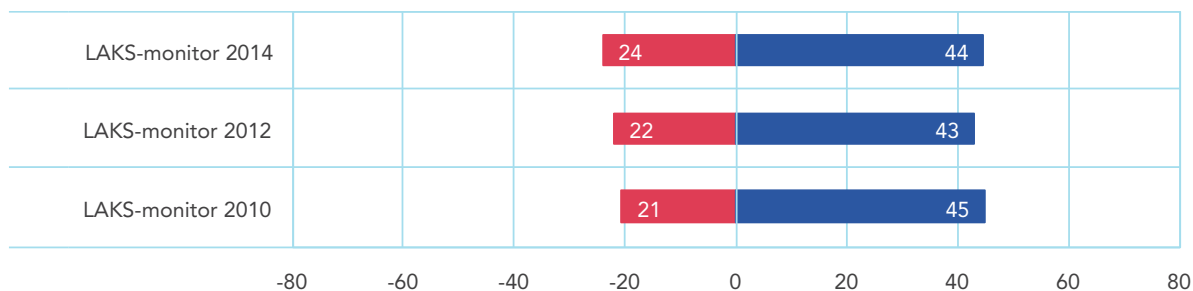
De scholieren oordelen in 2014 beduidend minder positief over de bibliotheek/mediatheek/OLC dan in eerdere metingen. In 2010 was 60 procent hier tevreden over, in 2014 is dat teruggelopen tot iets minder dan de helft van de scholieren. De tevredenheid over de conciërges is nagenoeg stabiel. In de meting van 2012 zagen we een kleine terugloop in tevredenheid maar dat verbetert in 2014 weer. De waardering over hoe schoon het is op school is weinig veranderd de afgelopen jaren: een kwart is hierover ontevreden, minder dan de helft is tevreden. Bij de tevredenheid over de kantine zien we ten opzichte van de 2012 de tevredenheid afnemen en de ontevredenheid toenemen. Binnen het totaaloordeel over de faciliteiten oordelen de scholieren het meest negatief over de frisheid van de toiletten op school: een kleine dertig procent is hierover tevreden tegenover een groep van meer dan 40 procent die hier ontevreden over is. Verschillen met eerdere jaren zijn er nauwelijks.

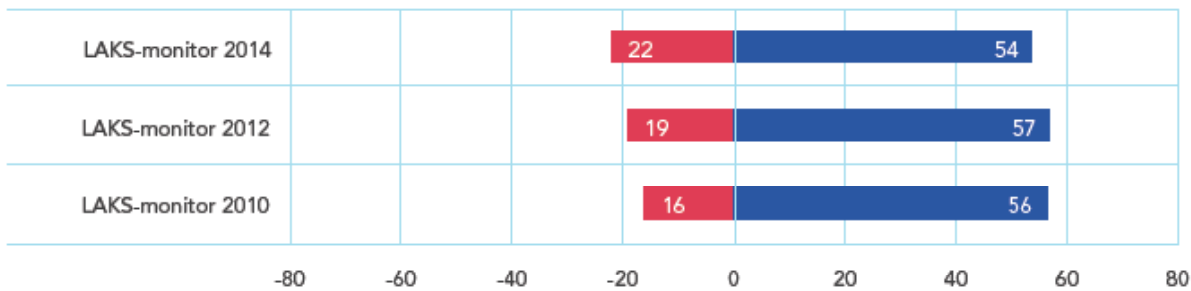
Figuur 67 Ben je tevreden over de bibliotheek/mediatheek/open leercentrum?

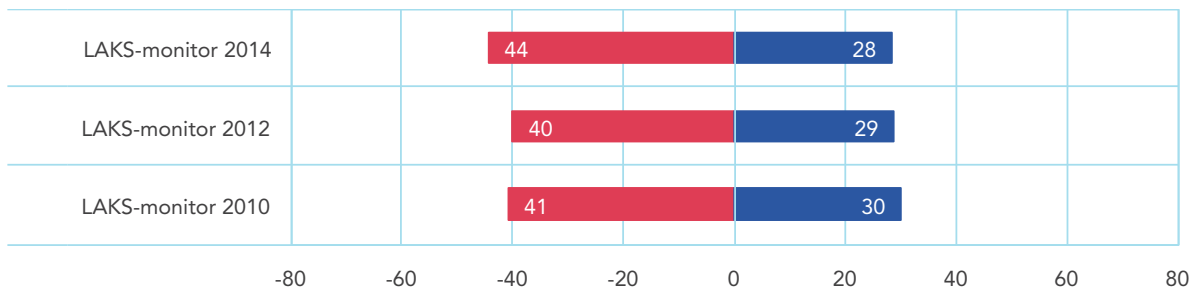
Figuur 68 Ben je tevreden over de conciërges?

Figuur 69 Ben je tevreden over hoe schoon het is op school?

Figuur 70 Ben je tevreden over de kantine?

Figuur 71 Ben je tevreden over hoe schoon de toiletten zijn?

7.3.2 Verschillen tussen scholieren

Leerjaar

De tevredenheid over faciliteiten is in het totaaloordeel het hoogst bij eersteklassers (56%) en zesdeklassers (50%). Het minst tevreden zijn de derde- en vierdeklassers (bij beide groepen 43%). Bij de tweede- en vijfdeklassers ligt het percentage tevreden scholieren daar tussenin (47%). De eersteklassers zijn ook over alle deelaspecten het meest tevreden. De groep die het minst vaak tevreden is, verschilt echter bij de deelaspecten. Over de bibliotheek/media-theek/OLC zijn de vierdeklassers het minst vaak tevreden (1e klas: 59%, 4e klas: 43%). Over de conciërges oordelen de derdeklassers het minst vaak positief (1e klas: 67%, 3e klas: 57%). Derdeklassers zijn ook het minst vaak positief over de mate waarin de school schoon is (1e klas: 53%, 3e klas: 39%) en de mate waarin de toiletten schoon zijn (1e klas: 35%, 3e klas: 24%). Over de kantine oordelen vierde- en vijfdeklassers minder vaak dan andere scholieren positief (1e klas: 67%, 4e en 5e klas: 46%).

Niveau

Het totaaloordeel over faciliteiten op school is veruit het minst positief bij scholieren in het praktijkonderwijs, meest positief zijn de scholieren in de brugklas en op het vwo (brugklas: 52%; pro: 31%; vmbo: 39%; havo: 45% en vwo: 51%). Als het aankomt op de faciliteiten zien we dit lage percentage tevreden scholieren in het praktijkonderwijs terug bij alle onderliggende vragen. Vwo'ers zijn relatief het meest positief over de bibliotheek/mediatheek/OLC (vwo: 57%, pro: 24%), over de conciërge (vwo: 65%, pro: 45%) en over de mate waarin de wc's goed schoongehouden

worden (vwo: 34%, pro: 19%). Brugklassers zijn het vaakst tevreden over de frisheid van het schoolgebouw (brugklas: 49%, pro: 34%) en over de kantine (brugklas: 61%, pro: 36%).

Geslacht

De verschillen tussen jongens en meisjes in hun oordeel over de faciliteiten zijn klein. Meisjes zijn net iets vaker tevreden over de conciërge (64% tegenover 61%).

Etniciteit

Autochtone scholieren oordelen vaker positief over de faciliteiten dan allochtone scholieren. Dat geldt voor hun totaaloordeel (autochtoon: 49%; allochtoon: 43%) en voor alle onderliggende vragen: bibliotheek/mediatheek/OLC (autochtoon: 51%; allochtoon: 45%), de conciërge (autochtoon: 64%; allochtoon: 56%), de mate waarin de school schoon is (autochtoon: 46%; allochtoon: 40%), de kantine (autochtoon: 55%; allochtoon: 48%) en de mate waarin de toiletten schoon zijn (autochtoon: 29%; allochtoon: 26%).

Vmbo-leerweg

Wanneer we de oordelen van vmbo-scholieren over de faciliteiten in de school vergelijken tussen de vier leerwegen, blijken de verschillen niet groot te zijn. Toch zijn de vmbo-scholieren in de gemengde leerweg telkens iets vaker tevreden in vergelijking met de andere leerwegen. We zien dat in het totaaloordeel (gl: 48% tegenover overige: 43-44%), alsook in de tevredenheid over de bibliotheek/mediatheek/OLC (gl: 45% tegenover kl: 37%), over de conciërge (gl: 66% tegenover tl: 59%), over de mate waarin de school schoon is (gl: 48% tegenover tl: 40%) en bij hun tevredenheid over de kantine (gl: 54% tegenover tl: 51%). Ook zijn vmbo-gl'ers relatief vaak tevreden over de mate waarin de toiletten schoon zijn (gl: 30% tegenover bl en tl: 24%).

Vmbo-sector

Ook hebben we gekeken in hoeverre de oordelen over faciliteiten variëren naar de vmbo-sector waarvoor de vmbo-scholieren (alleen derde- en vierdejaars) gekozen hebben. De verschillen naar sector blijken klein, in de meeste gevallen zit er hooguit drie procentpunt tussen de vijf sectoren (het totaaloordeel varieert voor deze groep tussen de 38% en 41%). Als het aankomt op de tevredenheid over de conciërge zijn de verschillen wel groter: landbouw-scholieren zijn hierover het vaakst tevreden, economie-scholieren het minst (lb: 63% tegenover ec: 54%). Ook bij de frisheid van school en toiletten vinden we grotere verschillen, in beide gevallen zijn de zorg-en-welzijn-scholieren het minst vaak positief en de landbouw-scholieren juist relatief vaak tevreden (lb: school 40% en wc 24% tegenover zw: school 33% en wc 18%).

Havo-/vwo-profiel

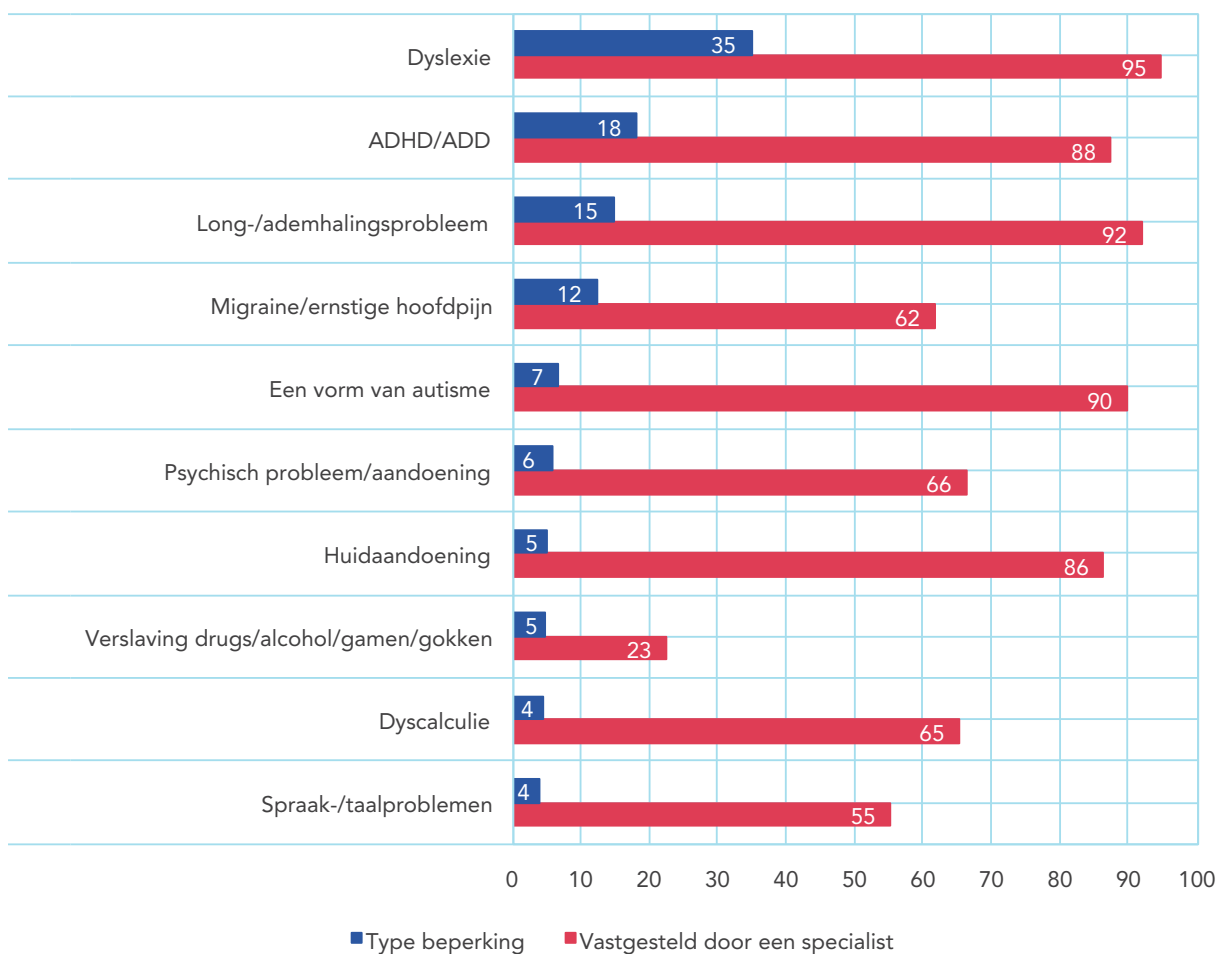
Wanneer we de bovenbouwers in havo en vwo vergelijken naar het profiel waarvoor zij gekozen hebben, zien we dat hun oordeel over de faciliteiten verschilt. De N&T'ers zijn doorgaans het meest positief (totaaloordeel: C&M: 46%; E&M: 47%; N&G: 49%; N&T: 51%). De groep die relatief het minst vaak tevreden is, varieert. Over bibliotheek/mediatheek/OLC zijn E&M-scholieren het minst vaak tevreden (E&M: 50%; N&T en N&G: 55%), bij de tevredenheid over de conciërge zijn dat de C&M'ers en de E&M'ers (C&M en E&M: 62%; N&T en N&G: 67%). Als we kijken naar het aandeel tevreden scholieren wat betreft een schone school en schone toiletten, zijn de C&M'ers het minst tevreden (C&M: school 39% en wc 27%; N&T: school 49% en wc 35%). Er zijn geen verschillen in de tevredenheid over de kantine naar profiel.

7.4 / Op school met een beperking

Het vragenblok over naar school gaan met een beperking is bij deze LAKS-monitor aangepast, in overeenstemming met de veranderingen die in hetzelfde meetjaar bij de vergelijkbare JOB-monitor (tevredenheidsonderzoek onder mbo-studenten) zijn doorgevoerd. De lijst met mogelijke beperkingen is aangescherpt. Er is in de vervolgvragen meer doorgevraagd naar hoe de scholieren het naar school gaan met een beperking ervaren.

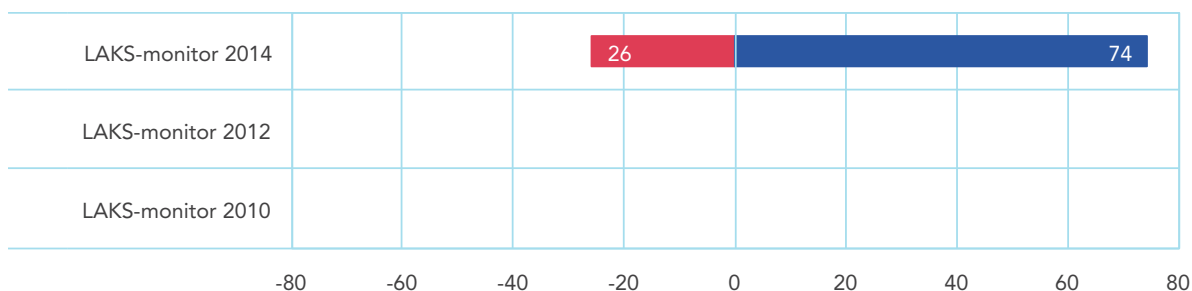
7.4.1 Beschrijving van de groep scholieren met een beperking

Eén op de drie scholieren (36%) in het voortgezet onderwijs geeft aan één of meerdere beperkingen te hebben. Dat is niet in alle gevallen ook vastgesteld door een specialist: 32 procent geeft aan een beperking te hebben die is vastgesteld door een arts. In figuur 72 is voor de groep scholieren die naar eigen zeggen een beperking heeft, aangegeven welke beperking dit betreft (blauwe balkje) en in hoeveel procent van de gevallen deze beperking is vastgesteld door een specialist (rode balkje). Het meest voorkomend is dyslexie: van de scholieren met een beperking lijdt 35 procent hieraan (in de meeste gevallen is dit vastgesteld door een specialist). Naast dyslexie wordt de top drie van meest voorkomende beperkingen gevormd door ADHD/ADD (18%) en longproblemen (15%).

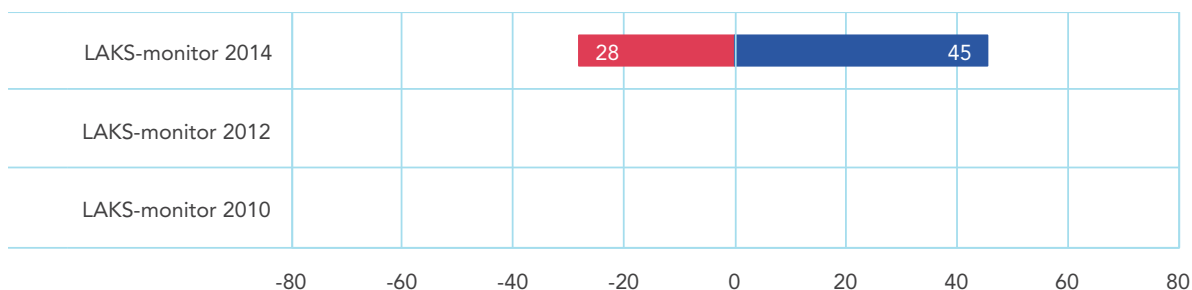

Figuur 72 Percentages type beperking en vastgesteld door specialist (meerdere antwoorden mogelijk; alleen scholieren met beperking; tien meest voorkomende beperkingen (afgezien van anders) zijn geselecteerd in dit figuur)

Drie kwart van de scholieren geeft op school aan dat ze een beperking hebben, een kwart meldt dit niet. In het vmbo is een deel van de extra zorg voor leerlingen met een leerachterstand geregeld via leerwegondersteuning (lwoo). Desgevraagd geeft negentien procent van de vmbo-scholieren aan gebruik te maken van lwoo (niet in figuur). Op een vijfpuntsschaal is aan de scholieren met een beperking gevraagd aan te geven in welke mate ze last hebben van hun beperking op school. Bijna de helft geeft aan dat ze vrijwel nooit last hebben van hun beperking, ongeveer één op de drie scholieren heeft wel last van hun beperking op school.

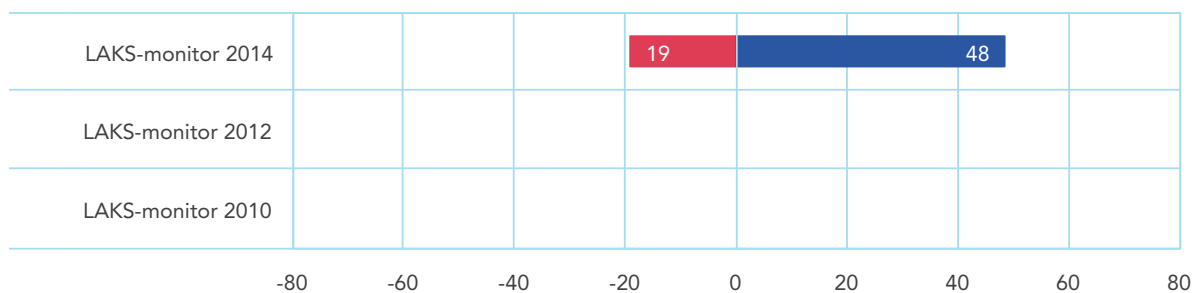

Figuur 73 Heb je bij je school aangegeven dat je een beperking hebt? (blauw: ja; alleen scholieren met een beperking)

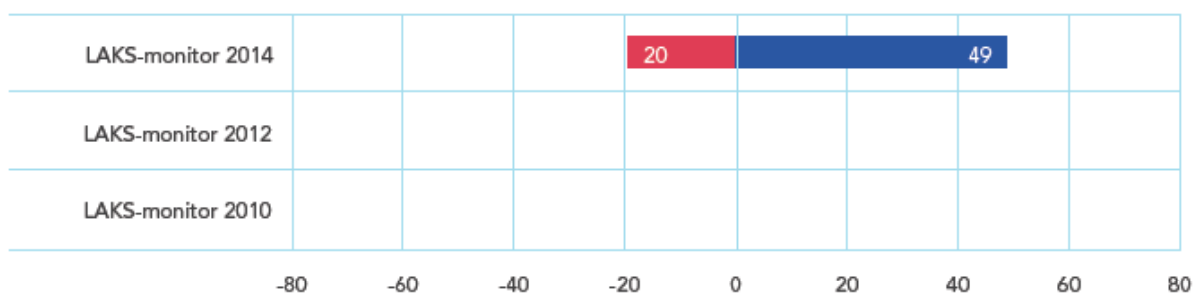

Figuur 74 Heb je last van je beperking(en) in je opleiding? (blauw: (bijna) nooit; alleen scholieren met een beperking)

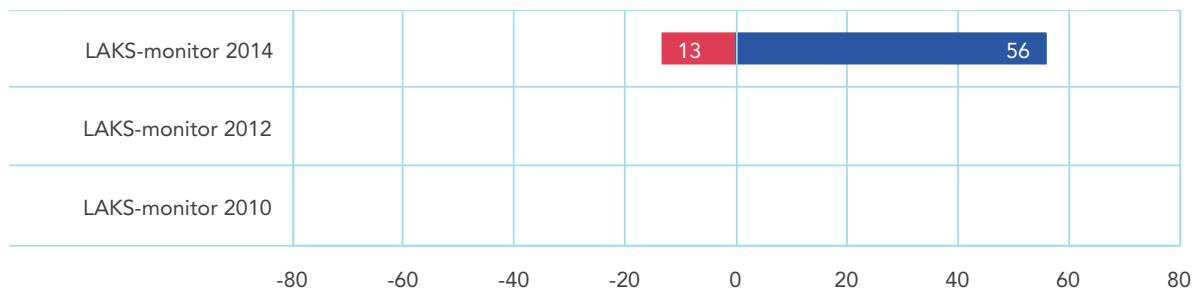
Ongeveer de helft van de scholieren met een beperking is tevreden over de hoeveelheid aandacht die ze van hun docenten krijgen voor hun beperking, één op de vijf scholieren met een beperking is dat niet (figuur 75). Dit figuur heeft alleen betrekking op de groep scholieren die aangeeft een beperking te hebben en niet heeft aangekruist de aandacht van de docenten niet nodig te hebben. Dit laatste geldt voor een kwart van de leerlingen met een beperking. Bijna dertien procent van de scholieren met een beperking geeft aan daarvoor op school geen speciale hulpmiddelen of aanpassingen nodig te hebben (zoals speciale rust- of werkruimtes, werkplekaanpassingen, extra verlichting, scanner, computeraanpassingen zoals spraak of braille, etc.). Van de scholieren die aangeven wel hulpmiddelen of aanpassingen nodig te hebben, is ongeveer de helft tevreden over wat er op school hiervoor beschikbaar is. Eén op de vijf scholieren is ontevreden over de beschikbare hulpmiddelen en aanpassingen die er op school voor hun beperking zijn. Van de scholieren met een beperking geeft 15 procent aan dat er voor hun beperking in de school geen aanpassingen aan het gebouw nodig zijn (bijv. weggewerkte drempels, liften, voldoende brede deuren, aangepaste toiletten, etc.). Van de scholieren met een beperking die aangeven deze aanpassingen aan het gebouw wel nodig te hebben, is 56 procent tevreden over de geschiktheid van het gebouw, dertien procent van deze scholieren is daarover ontevreden.

Figuur 75 Ben je tevreden over de hoeveelheid aandacht die je van docenten krijgt voor jouw beperking? (alleen scholieren met een beperking, excl. de groep die aangeeft de extra aandacht niet nodig te hebben)

Figuur 76 Ben je tevreden over de beschikbare hulpmiddelen en aanpassingen die er op school zijn voor jouw beperking? (alleen scholieren met een beperking, excl. de groep die aangeeft de aanpassingen niet nodig te hebben)

Figuur 77 Ben je tevreden over de geschiktheid van het gebouw voor mensen met jouw beperking? (alleen scholieren met een beperking, excl. de groep die aangeeft de aanpassingen aan het gebouw niet nodig te hebben)

7.4.2 Verschillen in tevredenheid tussen scholieren met en zonder beperking

In deze paragraaf gaan we na in hoeverre scholieren die al dan niet te kampen hebben met een beperking verschillen in hun oordelen over het onderwijs. Zijn er bepaalde zaken die voor de scholieren met een beperking meer aandacht behoeven dan voor de overige scholieren? Op de volgende punten zien we de grootste verschillen in tevredenheid tussen beide groepen scholieren (minstens 5%-punt verschil):

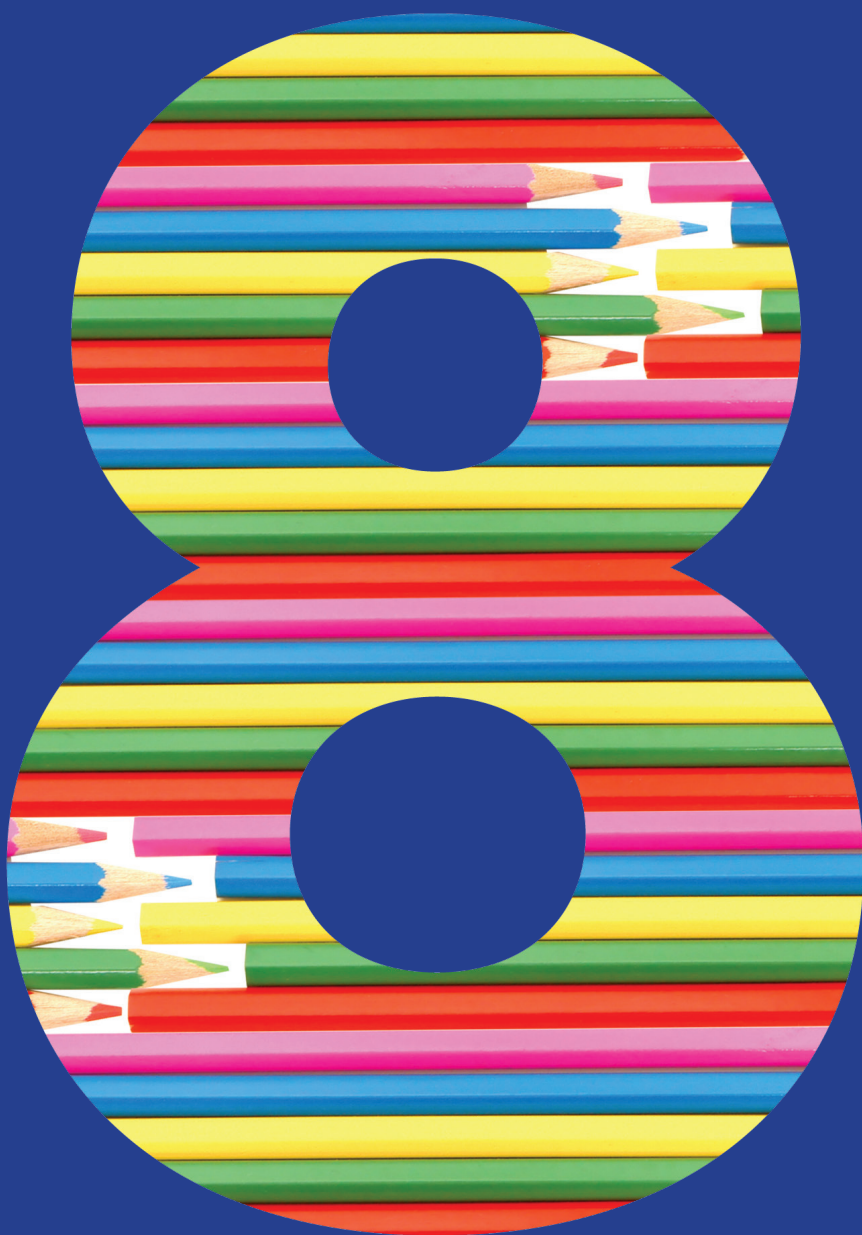
- op tijd weten wanneer er een toets is (met beperking 56% tevreden; zonder beperking 62%);
- weten wat je moet leren (met beperking 51% tevreden; zonder beperking 57%);
- bibliotheek/mediatheek/OLC (met beperking 51% tevreden; zonder beperking 56%);
- veiligheid op school (met beperking 63% tevreden; zonder beperking 69%);
- sfeer op school (met beperking 64% tevreden; zonder beperking 70%);
- keuze voor profiel of sector (met beperking 63% tevreden; zonder beperking 68%);
- keuze voor de school (met beperking 66% tevreden; zonder beperking 71%).

7.5 / Samenvatting

In dit hoofdstuk hebben we gekeken naar de tevredenheid van scholieren over de schoolorganisatie met betrekking tot onderwijsvoorzieningen en andere faciliteiten, maar ook wat het naar school gaan met een beperking betreft. Veranderingen ten opzichte van eerdere jaren zijn er weinig. Bijna de helft van de scholieren is tevreden over de onderwijsvoorzieningen, zo'n 60 procent is te spreken over de leefbaarheid en sfeer, en de helft is tevreden over de faciliteiten op school. Aangaande die faciliteiten zijn scholieren veruit het vaakst ontevreden over de netheid van de toiletten.

60 procent van de scholieren is te spreken over de leefbaarheid en sfeer, de helft is tevreden over de faciliteiten op school.

Eén op de drie scholieren in het voortgezet onderwijs geeft aan te kampen te hebben met een beperking (vaakst genoemd zijn dyslexie, ADHD/ADD en longproblemen). Drie kwart van de scholieren meldt op school dat ze een beperking hebben. Minder dan de helft van de scholieren heeft op school last van zijn of haar beperking. Van de groep die extra aandacht nodig heeft van docenten voor hun beperking, is de helft tevreden over de hoeveelheid aandacht die door de docenten gegeven wordt. Ook over aanpassingen en hulpmiddelen op school is de helft van de scholieren die aangeeft hier behoefte aan te hebben, tevreden over de beschikbaarheid daarvan. Over de geschiktheid van het gebouw oordeelt 56 procent positief. Verschillen in tevredenheid tussen scholieren met en zonder beperking, zijn er niet veel. Verschillen die er zijn hebben veelal betrekking op duidelijkheid rondom toetsen en op de voorzieningen en leefbaarheid op school (bibliotheek, veiligheid, sfeer). Opmerkelijk is ook dat de scholieren met een beperking minder vaak opnieuw voor de huidige school zouden kiezen, als zij daartoe de kans zouden krijgen.

8 Algemene tevredenheid

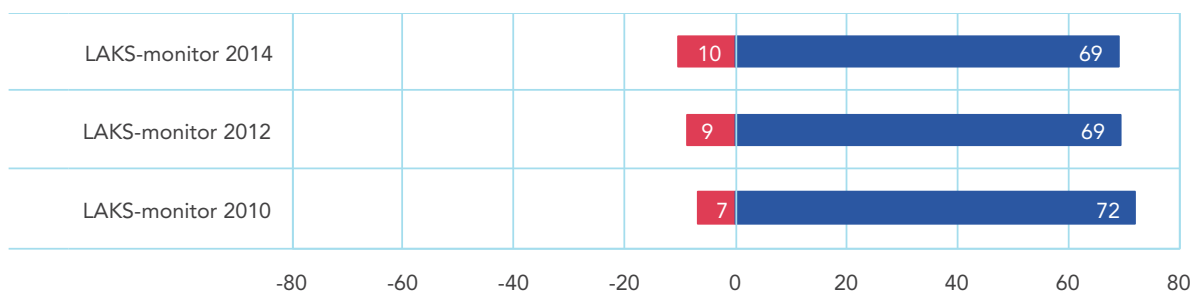
In dit laatste hoofdstuk richten we ons op de algehele tevredenheid van de scholieren: zouden zij desgevraagd opnieuw voor deze school kiezen en welk rapportcijfer geven zij hun school? Ook duiken we nog wat dieper in de data: welke aspecten binnen het onderwijs zijn nu het meest bepalend voor het al dan niet tevreden zijn van scholieren?

8.1 / Algemene tevredenheid over de schoolkeuze

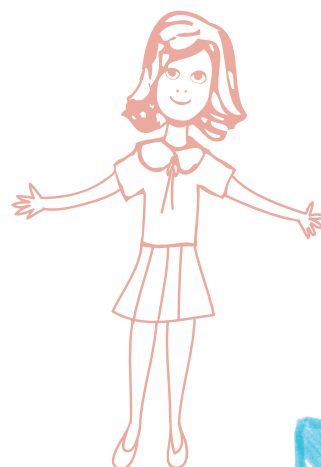
Zoals hierboven aangegeven, meten we de algemene tevredenheid van scholieren op twee manieren: we vragen ze om hun school een rapportcijfer te geven en we stellen ze de vraag of ze nog steeds tevreden zijn over de keuze die ze destijds voor hun school gemaakt hebben. In deze paragraaf gaan we allereerst in op die tevredenheid met hun schoolkeuze.

8.1.1 Veranderingen ten opzichte van eerdere jaren

Het aandeel scholieren dat tevreden is over de keuze voor de huidige school, is ten opzichte van de eerste LAKS-monitor in 2010 gezakt van 72 procent naar 69 procent. Die daling deed zich echter twee jaar geleden in de LAKS-monitor 2012 al voor. Sindsdien is het stabiel.

Figuur 78 Ben je tevreden over jouw keuze voor deze school?

8.1.2 Verschillen tussen scholieren

Leerjaar

De tevredenheid over de keuze voor de school is het meest aanwezig bij eersteklassers (83%), gevolgd door zesdeklassers (78%). Ook tweedeklassers (71%) en vijfdeklassers (70%) zijn relatief vaak tevreden over hun keuze. Die tevredenheid is het laagst bij de derdeklassers (62%) en vierdeklassers (58%).

Niveau

Ook naar schoolniveau zijn er verschillen. Meest positief over hun keuze voor een school zijn vwo'ers (79%), gevolgd door de brugklassers (77%), de havisten (64%), de vmbo'ers (50%) en de scholieren in het praktijkonderwijs (43%). In het vmbo en het praktijkonderwijs is één op de vijf scholieren (19%) ontevreden over de schoolkeuze.

Geslacht

Jongens en meisjes verschillen niet in de mate waarin ze tevreden zijn over hun keuze voor hun huidige school.

Etniciteit

Autochtone scholieren zijn vaker tevreden over hun schoolkeuze dan allochtone scholieren (72% tegenover 60%).

Vmbo-leerweg

Vmbo-gl'ers zijn het vaakst positief over hun schoolkeuze (69%), gevolgd door vmbo-tl'ers (60%) en vmbo-bl'ers (58%). Vmbo-kl'ers zijn het minst vaak tevreden (56%).

Vmbo-sector

De verschillen tussen vmbo-sectoren (alleen leerjaar 3 en 4) zijn geringer dan die tussen leerwegen. Meest tevreden zijn de scholieren in de sector landbouw (54%), minst tevreden zijn scholieren in de sector economie (46%). De vmbo'ers in de overige sectoren scoren tussen deze beide uitersten (te: 53%; zw: 48%; com: 52%).

Havo-/vwo-profiel

De tevredenheid over de schoolkeuze is onder de havisten en vwo'ers in de bovenbouw het hoogst onder de groep die het N&T-profiel koos (77%), gevolgd door de N&G'ers (71%), de E&M'ers (69%) en de C&M'ers (67%).

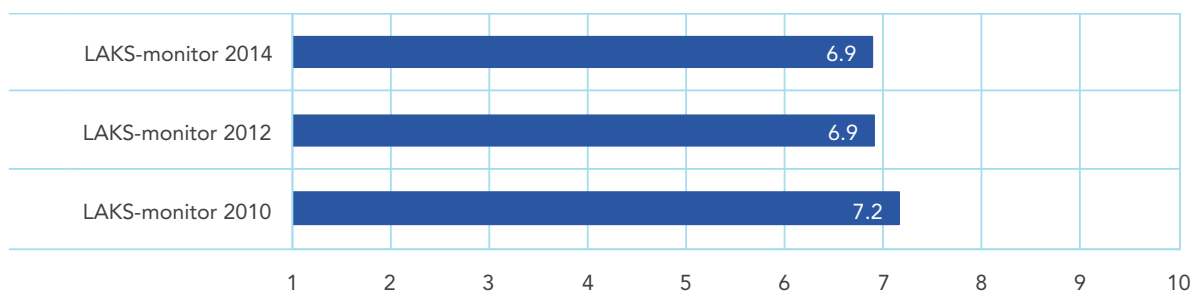

8.2 / Rapportcijfer voor de school

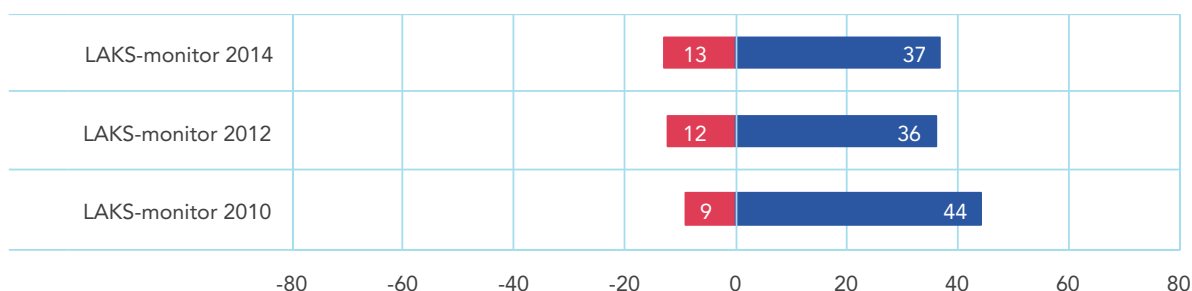
Zoals scholieren door school beoordeeld worden met cijfers, vragen we ze nu zelf een rapportcijfer te geven: hoe goed vinden zij hun school?

8.2.1 Veranderingen ten opzichte van eerdere jaren

In gelijke tred met de afname die we in de vorige paragraaf zagen met betrekking tot de tevredenheid in schoolkeuze, zien we in figuur 79 een afname in het rapportcijfer voor de school ten opzichte van de LAKS-monitor 2010. Het gemiddelde rapportcijfer blijft stabiel ten opzichte van 2012: de scholieren waarderen hun school nog steeds met een keurige voldoende, een 6,9 gemiddeld. In figuur 80 zijn de uitersten wat betreft rapportcijfers weergegeven: in blauw het percentage scholieren dat minimaal een 7,5 geeft (zeer tevreden) en in rood het percentage dat een onvoldoende geeft (ontevreden). We zien dat de groep zeer tevreden scholieren ten opzichte van 2010 gedaald is, van 44 procent naar 37 procent in 2014. Ten opzichte van 2012 zijn de aandelen zeer tevreden scholieren en ontevreden scholieren niet wezenlijk veranderd.

Figuur 79 Hoe goed vind je jouw school / welk rapportcijfer geef je jouw school?

Figuur 80 Percentage ontevreden (5,5 of lager: rood) en zeer tevreden (7,5 of hoger: blauw) scholieren

1234567890

8.2.2 Verschillen tussen scholieren

Leerjaar

Brugklassers geven het hoogste cijfer voor hun school (7,6), gevolgd door tweedeklassers (7) en zesdeklassers (6,9). De andere klassen volgen daarna in hun gemiddelde waardering: vijfdeklassers waarderen hun school met een 6,8, derdeklassers geven gemiddeld een 6,6 en vierdeklassers gemiddeld een 6,4. Dit laagste rapportcijfer is echter ook nog altijd een keurige voldoende. Het percentage scholieren dat een onvoldoende aan school geeft, is het hoogst onder vierdeklassers (20% tegenover 1e klas: 5%).

Niveau

Vergelijken we de scholieren naar het onderwijstype dat ze volgen, dan zien we de hoogste waardering bij de brugklassers (7,3) en de vwo'ers (7). Havisten geven hun school gemiddeld een 6,6 en vmbo'ers een 6,2. Scholieren in het praktijkonderwijs zijn het minst positief in hun waardering, maar ook zij geven hun school gemiddeld nog een voldoende, namelijk een 6. Het percentage dat een onvoldoende geeft aan de school is het hoogst onder scholieren in het praktijkonderwijs (30%) en vmbo (24%). Bij deze onderwijsniveaus zijn de percentages scholieren die onvoldoendes geven hoger dan de percentages zeer tevreden scholieren (pro: 27% zeer tevreden tegenover vmbo 19% zeer tevreden). Dat geldt niet voor de overige niveaus, daar is het percentage zeer tevreden scholieren telkens hoger dan het percentage ontevreden scholieren.

Brugklassers geven het hoogste cijfer voor hun school (7,6), gevolgd door tweedeklassers (7) en zesdeklassers (6,9).

Geslacht

Meisjes geven gemiddeld een hoger rapportcijfer (7) aan hun school dan jongens (6,8). Jongens geven in vergelijking met meisjes relatief vaak een onvoldoende (15% tegenover 11%).

Etniciteit

Autochtone scholieren waarderen hun school gemiddeld met een 7, allochtone scholieren oordelen iets kritischer en geven een 6,6 gemiddeld. De groep die zeer tevreden is, is relatief het grootst onder de autochtone scholieren (38% tegenover 33%). Allochtone scholieren geven relatief vaker een onvoldoende (19% tegenover 11%).

Vmbo-leerweg

Verschillen tussen vmbo-scholieren naar gelang de leerweg die zij volgen, zijn gering. Vmbo-gl'ers zijn het meest positief (gemiddeld geven zij een 7), in de overige leerwegen ontlopen de rapportcijfers elkaar niet veel (bl: 6,5 tegenover kl en tl: 6,6). In deze gemengde leerweg vinden we ook het hoogste percentage zeer tevreden scholieren (43%). In de andere leerwegen is steeds een derde van de vmbo'ers tevreden.

Vmbo-sector

De verschillen naar vmbo-sector zijn nog beperkter: landbouw-scholieren geven gemiddeld een 6,4, scholieren in

de sector zorg en welzijn, de sector techniek en de combinatiesector geven gemiddeld een 6,2 en de economie-scholieren geven gemiddeld een 6,1. Die rangorde zien we ook wanneer we kijken naar de verdeling van de aandelen zeer tevreden scholieren. Tevreden vmbo'ers vinden we het meest bij de sector landbouw (22%) en het minst bij de sector economie (16%).

havo/vwo-profiel

Verschillen naar profiel zijn klein, maar significant aanwezig. N&T'ers zijn het meest positief (7), gevolgd door de scholieren binnen de profielen N&G en C&M die hun school met een 6,8 waarderen. Scholieren die E&M doen geven de school gemiddeld een 6,7. De percentages ontevreden scholieren verschillen nauwelijks tussen de profielen (telkens zo'n 10% is ontevreden). Het percentage zeer tevreden scholieren is wel beduidend hoger bij scholieren met een N&T-profiel (36%, tegenover C&M: 25%; E&M 23%; N&G: 25%).

8.3 / Welke aspecten zijn het meest bepalend voor de tevredenheid?

Om zicht te krijgen op wat nu het verschil maakt tussen een tevreden scholier en een ontevreden scholier, hebben we de twee uiterste groepen (rapportcijfer van 5,5 of lager in vergelijking met rapportcijfer 7,5 of hoger) met elkaar vergeleken in een logistische regressie. Deze analysetechniek stelt ons in staat om te bepalen op welke tevredenheidsaspecten deze twee groepen het sterkst van elkaar verschillen en ook welke achtergrondkenmerken van de scholieren er het meest toe doen (zijn er bepaalde groepen scholieren wezenlijk meer tevreden dan andere?). In de analyse worden de kenmerken door het statistisch pakket één voor één aan het model toegevoegd, zodat er een lijst op volgorde ontstaat van kenmerken die het sterkst van invloed zijn op de tevredenheid. Omdat in het uiteindelijke model alle kenmerken die ertoe doen, gezamenlijk zijn opgenomen, zorgt dit ervoor dat het effect van het ene kenmerk gecorrigeerd is voor dat van alle andere.

Deze analyse wijst uit dat de volgende tien onderliggende tevredenheidsaspecten naarmate ze meer positief beoordeeld worden door de scholieren, het meest van invloed zijn op de kans dat een scholier tot de groep behoort die een hoog rapportcijfer uitdeelt (in volgorde van belangrijkheid):

- tevredenheid over keuze voor deze school;
- tevredenheid over de manier waarop klachten worden behandeld op school;
- tevredenheid over de regels op school;
- tevredenheid over of scholieren kunnen meepraten over besluiten van school;
- tevredenheid over hulp krijgen bij persoonlijke problemen;
- tevredenheid over mentor/tutor/coach;
- tevredenheid over de sfeer op school;
- tevredenheid over de veiligheid op school;
- tevredenheid over hoe schoon de toiletten zijn;
- tevredenheid over hoe schoon het is op school.

Daarnaast blijken de volgende kenmerken van de scholieren bepalend voor hun tevredenheid (wederom in volgorde van belangrijkheid):

- etniciteit (de zeer tevreden scholier is vaker van autochtone afkomst);
- geslacht (de zeer tevreden scholier is vaker een meisje);
- niveau (vwo'ers behoren vaker tot de groep zeer tevreden scholieren dan havisten, scholieren in het vmbo en het praktijkonderwijs juist minder vaak);
- leerjaar (de zeer tevreden scholier is vaker een eerste- of tweedeklasser, minder vaak een vierde- of vijfdeklasser).
Het hebben van een beperking en het zitten hebben in de leerlingenraad zijn niet van invloed.

8.4 / Samenvatting

In dit hoofdstuk is gekeken naar de algemene tevredenheid van scholieren. We kunnen concluderen dat het daarmee goed zit: scholieren zijn over het algemeen zeker tevreden. Gemiddeld geven ze hun school met een 6,9 een ruime voldoende en de meerderheid van de scholieren is nog steeds tevreden over de keuze die ze destijds voor hun huidige school maakten. Opvallend is wel de relatief grote ontevredenheid in het praktijkonderwijs: bijna één op de drie scholieren in dit type voortgezet onderwijs geeft een onvoldoende aan hun school. Het percentage dat nogmaals voor de huidige school zou kiezen is in dit type onderwijs dan ook lager. We zochten naar het profiel van de tevreden scholier. Daarvoor keken we naar de verschillen tussen de groep scholieren die een onvoldoende aan school geeft en de groep die juist zeer tevreden is en dat toont met een 7,5 of hoger. Het bleek dat de tevreden scholier een grotere kans heeft van autochtone afkomst te zijn, een meisje is, op het vwo zit en eerste- of tweedeklasser is. Meest bepalend (top 5) voor een positief algemeen oordeel van de scholier zijn de tevredenheid over de schoolkeuze, over de manier waarop de school klachten behandelt, over de regels op school, over de ruimte die er is om mee te praten over schoolbesluiten en over de hulp die geboden wordt bij persoonlijke problemen.

Meest bepalend voor een positief algemeen oordeel van de scholier zijn de tevredenheid over schoolkeuze, over de manier waarop de school klachten behandelt, over de regels op school, over de ruimte die er is om mee te praten over schoolbesluiten en over de hulp die geboden wordt bij persoonlijke problemen.

BIJ

LA

G

EN

Bijlage A Respons naar achtergrondkenmerken

Tabel 2 Verdeling respons naar leerjaar

	Aantal	%
Leerjaar 1	13.664	23,1
Leerjaar 2	11.490	19,4
Leerjaar 3	18.304	31,0
Leerjaar 4	10.113	17,1
Leerjaar 5	4.237	7,2
Leerjaar 6	1.267	2,1
Totaal	59.075	100,0

Bron: LAKS-monitor 2014, ongewogen aantallen

Tabel 3 Verdeling respons naar niveau

	Aantal	%
brugklas	25.718	43,5
pro	235	0,4
vmbo	15.086	25,5
havo	9.185	15,5
vwo	8.851	15,0
Totaal	59.075	100,0

Bron: LAKS-monitor 2014, ongewogen aantallen

Tabel 4 Verdeling respons naar geslacht

	Aantal	%
Jongens	28.676	48,5
Meisjes	30.399	51,5
Totaal	59.075	100,0

Bron: LAKS-monitor 2014, ongewogen aantallen

Tabel 5 Verdeling respons naar etniciteit

	Aantal	%
Autochtoon	47.980	81,2
Allochtoon	11.095	18,8
Totaal	59.075	100,0

Bron: LAKS-monitor 2014, ongewogen aantallen

Tabel 6 Verdeling respons naar vmbo-leerweg

	Aantal	%
Basisberoepsgerichte leerweg	5.568	21,5
Kaderberoepsgerichte leerweg	7.629	29,4
Gemengde leerweg	3.056	11,8
Theoretische leerweg	9.669	37,3
Totaal	25.922	100,0

Bron: LAKS-monitor 2014, ongewogen aantallen, alleen vmbo

Tabel 7 Verdeling respons naar vmbo-sector

	Aantal	%
Landbouw / Groen onderwijs	3.487	23,2
Techniek	2.712	18,1
Zorg en Welzijn	3.591	23,9
Economie	3.873	25,8
Combinatie	1.351	9,0
Totaal	15.014	100,0

Bron: LAKS-monitor 2014, ongewogen aantallen, alleen vmbo leerjaar 3 en 4

Tabel 8 Verdeling respons naar havo-/vwo-profiel

	Aantal	%
Cultuur & Maatschappij	1.352	13,0
Economie & Maatschappij	3.962	38,2
Natuur & Gezondheid	2.784	26,8
Natuur & Techniek	2.287	22,0
Totaal	10.385	100,0

Bron: LAKS-monitor 2014, ongewogen aantallen, alleen havo leerjaar 4 en 5 en vwo leerjaar 4, 5 en 6

Tabel 9 Verdeling respons naar provincie

	Aantal	%
Groningen	402	0,7
Friesland	3.676	6,2
Drenthe	3.173	5,4
Overijssel	3.183	5,4
Flevoland	1.774	3,0
Gelderland	5.548	9,4
Utrecht	2.837	4,8
Noord-Holland	13.203	22,3
Zuid-Holland	7.418	12,6
Zeeland	1.508	2,6
Noord-Brabant	9.628	16,3
Limburg	6.725	11,4
Totaal	59.075	100,0

Bron: LAKS-monitor 2014, ongewogen aantallen

Tabel 10 Verdeling respons naar schoolgrootte

	Aantal	%
0-250 leerlingen	2.078	23,1
251-500 leerlingen	9.436	19,4
501-1.000 leerlingen	19.191	31,0
1.001-1.500 leerlingen	16.190	17,1
1.501-2.000 leerlingen	12.146	7,2
Onbekend*	34	2,1
Totaal	59.075	100,0

Bron: LAKS-monitor 2014, ongewogen aantallen. *Geen informatie beschikbaar.

Bijlage B Indeling in clusters

Tabel 11 Indeling vragen in clusters

Cluster	Cronbach's alpha
Lesmateriaal	0,73
Ben je tevreden over het lesmateriaal?	
Ben je tevreden over hoe docenten lesmateriaal gebruiken?	
Ben je tevreden over praktijkmateriaal voor gym/techniek/kunst?	
Docenten	0,83
Ben je tevreden over hoe docenten met je omgaan?	
Kun je met jouw vragen terecht bij jouw docenten?	
Ben je tevreden over wat jouw docenten van hun vak weten?	
Ben je tevreden over of docenten jou motiveren?	
Ben je tevreden over hoe je begeleid wordt bij zelfstandig werken?	
Manier van lesgeven	0,76
Ben je tevreden over de hoeveelheid theorie die je krijgt in de lessen?	
Ben je tevreden over de hoeveelheid praktijk die je krijgt in de lessen?	
Ben je tevreden over het gebruik van opdrachten en groepswerk?	
Ben je tevreden over hoe vakken op elkaar aansluiten?	
Ben je tevreden over of de lessen zin hebben?	
Ben je tevreden over de hoeveelheid huiswerk die je krijgt?	

Bron: LAKS-monitor 2014, ongewogen aantallen

Vervolg Tabel 11 Indeling vragen in clusters

Cluster	Cronbach's alpha
Ict	0,81
Ben je tevreden over hoe docenten met ict werken?	
Ben je tevreden over hoe goed de ict werkt?	
Ben je tevreden over hoe de lesstof digitaal wordt gepresenteerd?	
Ben je tevreden over hoeveel ict er wordt gebruikt?	
Toetsen	0,83
Ben je tevreden over of je op tijd weet dat je een toets hebt?	
Ben je tevreden over dat je weet wat je moet leren?	
Ben je tevreden over hoe snel je de uitslag van een toets krijgt?	
Ben je tevreden over hoe de leerstof terugkomt in de toets?	
Ben je tevreden over de beoordeling van de toetsen?	
Ben je tevreden over de moeilijkheid van de toetsen?	
Onderwijsvoorziening	0,72
Ben je tevreden over de klaslokalen?	
Ben je tevreden over de studieplekken op school?	
Ben je tevreden over het aantal zelfstudie-uren?	
Ben je tevreden over het aantal computers op school?	
Faciliteiten	0,70
Ben je tevreden over de bibliotheek/mediatheek/Open Leercentrum?	
Ben je tevreden over de conciërges?	
Ben je tevreden over hoe schoon het is op school?	
Ben je tevreden over de kantine?	
Ben je tevreden over hoe schoon de toiletten zijn?	

Cluster	Cronbach's alpha
Leefbaarheid en sfeer	0,79
Ben je tevreden over de veiligheid op school?	
Ben je tevreden over de sfeer op school?	
Ben je tevreden over jouw mentor/tutor/coach?	
Ben je tevreden over hoe school iets tegen pesten doet?	
Ben je tevreden over hulp krijgen bij persoonlijke problemen?	
Inspraak	0,81
Ben je tevreden over of leerlingen kunnen meepraten over besluiten van jouw school?	
Ben je tevreden over de leerlingenraad?	
Ben je tevreden over de mate waarin je gehoord wordt door de leerlingenraad of de medezeggenschapsraad?	
Ben je tevreden over de mate waarin jouw school het mogelijk maakt deel te nemen aan de medezeggenschapsraad?	
Regels en klachten	0,82
Ben je tevreden over de regels op school?	
Ben je tevreden over wat je weet over jouw rechten en plichten?	
Ben je tevreden over de manier waarop klachten worden behandeld op school?	
Vmbo-beroepsstage	(corr.:0,73)
Ben je tevreden over wat je geleerd hebt tijdens jouw beroepsstage?	
Ben je tevreden over de begeleiding op jouw beroepsstageplaats?	

Bron: LAKS-monitor 2014

Bijlage C Vragenlijst

Voorafgaand aan de vragen over jouw school en onderwijs volgen hier eerst ongeveer 10 algemene vragen.

Algemeen

1. Ben je man of vrouw?
 - a. Man
 - b. Vrouw

2. Wat is je geboortedatum?
dag __ maand _____ jaar ____

3. In welk leerjaar zit je? ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6

4. Welk type school volg je?
 - a. Brugklas vmbo/havo
 - b. Brugklas havo/vwo
 - c. Brugklas vmbo/havo/vwo
 - d. Praktijkonderwijs
 - e. Vmbo
 - f. Havo
 - g. Vwo

5. Welke leerweg volg je? [Alleen voor vmbo leerjaar 1 en 2; twee antwoorden mogelijk]
 - a. Basisberoepsgerichte leerweg
 - b. Kaderberoepsgerichte leerweg
 - c. Gemengde leerweg
 - d. Theoretische leerweg (vmbo-t)

6. In welke leerweg doe je eindexamen? [Alleen voor vmbo leerjaar 3 en 4]
 - a. Basisberoepsgerichte leerweg
 - b. Kaderberoepsgerichte leerweg
 - c. Gemengde leerweg
 - d. Theoretische leerweg (vmbo-t)

7. Heb je ook leerwegondersteuning? [Alleen voor vmbo]
 - a. Ja
 - b. Nee
 - c. Weet ik niet

8. Welk profiel heb je gekozen? Indien je meerdere profielen volgt, kies dan je hoofdprofiel. [Alleen voor havo of vwo leerjaar 4 of hoger]
 - a. Cultuur & Maatschappij
 - b. Economie & Maatschappij
 - c. Natuur & Gezondheid

- d. Natuur & Techniek
- e. Nog geen profiel gekozen

9. Welke sector heb je gekozen? [Alleen voor vmbo leerjaar 3 of hoger]

- a. Landbouw / Groen onderwijs
- b. Techniek
- c. Zorg en Welzijn
- d. Economie
- e. Intersectoraal programma [i]

[i] Als je vakken volgt van verschillende sectoren

10. Waar ben je geboren?

- a. Nederland
- b. Suriname
- c. Antillen (inclusief Aruba)
- d. Marokko
- e. Turkije
- f. Een ander land in het Midden-Oosten
- g. Molukken
- h. Een ander Europees land
- i. Noord-Amerika, Oceanië (Australië, Nieuw-Zeeland), Japan of Indonesië/Nederlands-Indië
- j. Een ander land in Azië, Afrika of Zuid-Amerika

11. Waar is je moeder geboren?

- a. Nederland
- b. Suriname
- c. Antillen (inclusief Aruba)
- d. Marokko
- e. Turkije
- f. Een ander land in het Midden-Oosten
- g. Molukken
- h. Een ander Europees land
- i. Noord-Amerika, Oceanië (Australië, Nieuw-Zeeland), Japan of Indonesië/Nederlands-Indië
- j. Een ander land in Azië, Afrika of Zuid-Amerika

12. Waar is je vader geboren?

- a. Nederland
- b. Suriname
- c. Antillen (inclusief Aruba)
- d. Marokko
- e. Turkije
- f. Een ander land in het Midden-Oosten
- g. Molukken
- h. Een ander Europees land
- i. Noord-Amerika, Oceanië (Australië, Nieuw-Zeeland), Japan of Indonesië/Nederlands-Indië
- j. Een ander land in Azië, Afrika of Zuid-Amerika

Instructie

Je staat nu aan het begin van de vragen over je onderwijs. Er zijn 14 thema's, zoals: lessen, toetsen en docenten. Je kunt jouw tevredenheid aangeven door een van de vijf hokjes aan te kruisen.

Voorbeeld:

Over wat ik leer op school ben ik heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden

Als een vraag niet van toepassing is of je het antwoord niet weet, kun je bij sommige vragen n.v.t. aankruisen.

N.v.t. betekent: niet van toepassing.

Hoe tevreden ben je over de organisatie op school?

13. Hoeveel lessen vallen er uit? [heel weinig ☐☐☐☐☐ heel veel]
14. Over het op tijd doorgeven van roosterwijzigingen ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]
15. Over mijn rooster ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]
16. Het bijhouden van afwezigheid [i] gebeurt [nooit ☐☐☐☐☐ altijd]
- [i] Of de leraar aan het begin van de les opschrijft wie er niet in de klas aanwezig is.*
17. Over buitenschoolse activiteiten [i] ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden + ☐ nvt]
- [i] We bedoelen hiermee met school naar het museum, schoolreisje etc.*

Hoe tevreden ben je over het lesmateriaal?

18. Over het lesmateriaal [i] ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]
- [i] Met lesmateriaal bedoelen we bijvoorbeeld boeken.*
19. Over hoe docenten lesmateriaal [i] gebruiken ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]
- [i] Met lesmateriaal bedoelen we bijvoorbeeld boeken.*
20. Over praktijkmateriaal [i] voor gym/techniek/kunst ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]
- [i] Met praktijkmateriaal bedoelen we bijvoorbeeld gymtoestellen, labjassen, rekenmachines, kwasten, verf.*

Hoe tevreden ben je over je docenten?

Dit is niet makkelijk in te vullen, want het verschilt natuurlijk per vak en docent, maar probeer toch een gemiddelde voor docenten op jouw school in te vullen!

21. Over hoe docenten met mij omgaan ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]
22. Ik kan met mijn vragen terecht bij mijn docenten [zeer zeker ☐☐☐☐☐ helemaal niet]
23. Over wat mijn docenten van hun vak weten ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]
24. Over of docenten mij motiveren ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]
25. Over hoe ik begeleid word bij zelfstandig werken ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]

Hoe tevreden ben je over de manier van lesgeven?

26. Over de hoeveelheid theorie [i] die ik krijg in de lessen ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]
- [i] Het leren uit boeken of leren door te luisteren naar het verhaal van je docent.*
27. Over de hoeveelheid praktijk [i] die ik krijg in de lessen ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]
- [i] Het leren door te 'doen' in de les, zoals excursies of scheikunde-proefjes in plaats van luisteren of opgaven maken.*
28. Over het gebruik van opdrachten en groepswork ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]
29. Over hoe vakken op elkaar aansluiten [i] ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]
- [i] We bedoelen hiermee of je wat je bij het ene vak leert ook weer kunt gebruiken bij een ander vak.*
30. Over of de lessen zin hebben [i] ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]
- [i] Hiermee bedoelen we of je de lessen nuttig vindt.*

31. Over de hoeveelheid huiswerk die ik krijg ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]

Hoe tevreden ben je over het ict-gebruik op jouw school?

In dit onderdeel van de vragenlijst kijken we naar het ict-gebruik op jouw school. Je moet hierbij denken aan bijvoorbeeld het werken met computers, elektronische leeromgevingen of smartboards.

32. Over hoe docenten met ict [i] werken ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]
[i] Met ict bedoelen we bijvoorbeeld computers, digitale leeromgevingen of smartboards.
33. Over hoe goed de ict [i] werkt ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]
[i] Met ict bedoelen we bijvoorbeeld computers, digitale leeromgevingen of smartboards.
34. Over hoe de lesstof digitaal wordt gepresenteerd ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]
35. Over hoeveel ict [i] er wordt gebruikt ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]
[i] Met ict bedoelen we bijvoorbeeld computers, digitale leeromgevingen of smartboards.

Hoe tevreden ben je over de toetsen?

36. Over of ik op tijd weet dat ik een toets heb ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]
37. Over dat ik weet wat ik moet leren ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]
38. Over hoe snel ik de uitslag van een toets krijg ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]
39. Over hoe de leerstof terugkomt in de toets ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]
40. Over de beoordeling van de toetsen ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]
41. Over de moeilijkheid van de toetsen ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]

Hoe tevreden ben je over de onderwijsvoorzieningen?

42. Over de klaslokalen ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]
43. Over de studieplekken [i] op school ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]
[i] Hiermee bedoelen we bijvoorbeeld de studieplekken in het Open Leercentrum, in de bibliotheek/mediatheek en in studielokalen
44. Over het aantal zelfstudie-uren ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]
45. Over het aantal computers op school ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]

Hoe tevreden ben je over de voorzieningen / faciliteiten?

46. Over de bibliotheek/mediatheek/Open Leercentrum ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]
47. Over de conciërges ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]
48. Over hoe schoon het is op school ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]
49. Over de kantine ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]
50. Over hoe schoon de toiletten zijn ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]

Hoe tevreden ben je over de leefbaarheid en sfeer op school?

51. Over de veiligheid [i] op school ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]
[i] Hiermee bedoelen we of je je prettig voelt op school, of er geen agressie is op school, of er geen geweld gebruikt wordt, of er voldoende camerabewaking is, enzovoort.
52. Over de sfeer op school ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]
53. Over mijn mentor/tutor/coach ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]
54. Over hoe school iets tegen pesten doet [i] ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]
[i] Hiermee bedoelen we of de school regels heeft om het pesten te voorkomen, of er posters tegen het pesten op school hangen of dat er in de klas gesproken wordt over pesten enzovoort
55. Over hulp krijgen bij persoonlijke problemen ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden + ☐ nvt]

Op school met een beperking

56. Heb je een van de volgende lichamelijke handicaps, functiebeperkingen of (chronische) ziektes? We vragen dit om te meten of je school hier goed mee omgaat. Je kunt meerdere antwoorden aankruisen.
- a. Nee [exclusief, naar vraag 63]
 - b. Spraak- en/of taalproblemen (bijv. stotteren, afasie)
 - c. Blind of zeer slechthorend (ook met bril nog slechthorend)
 - d. Doof of zeer slechthorend
 - e. Problemen met (trap)lopen, bewegen en/of gebruik van armen
 - f. Ik zit in een rolstoel
 - g. Dyslexie
 - h. Dyscalculie
 - i. Chronische pijnklachten
 - j. RSI (pijn / tintelingen in armen, nek en rug door computergebruik)
 - k. Migraine / ernstige hoofdpijn
 - l. Eetstoornis (boulimie, anorexia, obesitas)
 - m. Long- en ademhalingsprobleem (bijv. cara, astma, chronische bronchitis, CF)
 - n. Huidaandoening (bijv. eczeem, psoriasis)
 - o. Suikerziekte / diabetes
 - p. ADHD of ADD
 - q. Psychisch probleem / aandoening (bijv. psychose, depressie, angststoornis, dwangneurose)
 - r. Verslaafd aan drugs, alcohol, gamen of gokken
 - s. Een vorm van autisme (bijv. PDD-NOS, Asperger, klassiek autisme)
 - t. Chronisch vermoeidheidssyndroom (ME, CVS)
 - u. Artrose, reuma of andere gewrichtsklachten
 - v. Spierdystrofie, spasme of andere spierziekte
 - w. Een vorm van kanker
 - x. Epilepsie
 - y. Andere neurologische aandoening (bijv. MS, NAH)
 - z. Hart- en vaatziekte (bijv. hartaandoening, hoge bloeddruk, vernauwde vaten)
 - aa. Ernstige darmstoornis (bijv. ziekte van Crohn, colitis)
 - bb. Anders
57. Is dit vastgesteld door een specialist? [alleen als vraag 56a ≠ 1; apart voor alle aangekruiste beperkingen]
- a. Ja
 - b. Nee
58. Heb je bij je school aangegeven dat je een beperking hebt? [alleen als vraag 56a ≠ 1]
- a. Ja
 - b. Nee
59. Heb je hier last van in je opleiding? [grid5: nooit – heel vaak; alleen als vraag 56a ≠ 1]
60. Ben je tevreden over de hoeveelheid aandacht die je van docenten krijgt voor jouw beperking? [heel ontevreden ☐☐☐☐☐ heel tevreden + ☐ ik heb dat niet nodig; alleen als vraag 56a ≠ 1]

61. Ben je tevreden over de beschikbare hulpmiddelen en aanpassingen[i] die er op school zijn voor jouw beperking? [helemaal niet ☐☐☐☐☐ ja zeker + ☐ ik heb dat niet nodig; alleen als vraag 56a ≠ 1]

[i] We bedoelen hiermee rust- of werkruimtes, werkplekaanpassingen, extra verlichting, scanner, computeraanpassingen zoals spraak of braille, enzovoort.

62. Ben je tevreden over de geschiktheid van het gebouw [i] voor mensen met jouw beperking?

[nooit ☐☐☐☐☐ heel vaak + ☐ ik heb dat niet nodig; vraag 56a ≠ 1]

[i] We bedoelen hiermee of je makkelijk het gebouw in kan komen en je makkelijk kan bewegen in het gebouw, bijvoorbeeld door drempels, liften, breedte van de deuren, aangepaste toiletten enzovoort.

Hoe tevreden ben je over de inspraak op school?

63. Heb je een leerlingenraad [i] op school?

- a. Ja
- b. Nee
- c. Weet ik niet

[i] De leerlingenraad is een groep leerlingen die de school beter en leuker voor de leerlingen probeert te maken (door bijv. een schoolfeest te organiseren of met de directie te praten)

64. Heb je een medezeggenschapsraad[i]/ouderraad [i] op school?

- a. Ja
- b. Nee
- c. Weet ik niet

[i] In de medezeggenschapsraad bespreken leerlingen, docenten en ouders allerlei belangrijke schooldocumenten met de schoolleiding. De leerlingen zijn voor deze taak gekozen.

[i] In de ouderraad bespreken docenten en ouders allerlei belangrijke schooldocumenten

65. Zit je in een leerlingenraad of medezeggenschapsraad? [Alleen als vraag 63 = 1 en/of vraag 64 = 1]

- a. Ja
- b. Nee

66. Over of leerlingen kunnen meepraten over besluiten van mijn school ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]

67. Hoeveel behoefte heb je aan inspraak [i] op school? [heel veel ☐☐☐☐☐ heel weinig]

[i] Of je mee mag praten over wat er op school gebeurt.

68. Over de leerlingenraad ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden; alleen als vraag 63 = 1]

69. Over de mate waarin je gehoord wordt door de leerlingenraad of medezeggenschapsraad ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden; alleen als vraag 63 = 1 en/of vraag 64 = 1]

70. Over de mate waarin mijn school het mogelijk maakt deel te nemen aan de medezeggenschapsraad ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden; alleen als vraag 64 = 1]

71. Over de regels op school ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]

72. Over wat ik weet over mijn rechten en plichten ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]

73. Over de manier waarop klachten worden behandeld op school ben ik
[heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]

Hoe tevreden ben je over begeleiding bij en/of keuzes tijdens je schooltijd?

74. Over de begeleiding bij mijn profiel- of sectorkeuze ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden;
alleen vmbo leerjaar 2-3-4 en vraag 9a $\neq$ 1, havo leerjaar 3-4-5, vwo leerjaar 3-4-5]
75. Over mijn profiel- of sectorkeuze ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden; alleen vmbo leerjaar
3-4 en vraag 9a $\neq$ 1, havo leerjaar 4-5 en vraag 8e $\neq$ 1, vwo leerjaar 4-5-6 vraag 8e $\neq$ 1]
76. Over de begeleiding bij de overgang van basisschool naar middelbare school ben ik
[heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden; alleen vraag 3 = 1]
77. Over begeleiding en voorbereiding op een vervolgstudie ben ik
[heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden; alleen vmbo leerjaar 3-4, havo leerjaar 4-5, vwo leerjaar 5-6]
78. Over informatie over eindexamens [i] ben ik
[heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden, alleen vmbo 4, havo 5, vwo 6]
[i] We bedoelen hiermee de informatie over wanneer de eindexamens zijn, waar de eindexamens gehouden worden, hoe je voorbereid wordt in de klas enzovoort

Hoe tevreden ben je over je beroepsstage? Alleen vmbo

79. Heb je al beroepsstage [i] gelopen?
a. Ja
b. Nee
[i] De beroepsstage is de stage die je loopt om te ontdekken welke baan je later leuk zou vinden.
80. Over de begeleiding van school tijdens mijn beroepsstage ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]
81. Over wat ik geleerd heb tijdens mijn beroepsstage ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]
82. Over de begeleiding op mijn beroepsstageplaats ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]

Het algemene oordeel over jouw school

83. Hoe goed vind je jouw school / welk rapportcijfer geef je jouw school?
84. Over mijn keuze voor deze school ben ik [heel tevreden ☐☐☐☐☐ heel ontevreden]
85. Heb je nog opmerkingen over jouw school of onderwijs die je kwijt wilt?
[max. 200 woorden]

Bijlage D

Gebruikte afkortingen

C&M	cultuur en maatschappij
E&M	economie en maatschappij
havo	hoger algemeen voorbereidend onderwijs
LAKS	Landelijk Actie Komitee Scholieren
MR	medezeggenschapsraad
N&G	natuur en gezondheid
N&T	natuur en techniek
sector com	sector combinatie
sector ec	sector economie
sector lb	sector landbouw/groen
sector te	sector techniek
sector zw	sector zorg en welzijn
vmbo	voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs
vmbo-bl	vmbo basisberoepsgerichte leerweg
vmbo-gl	vmbo gemengde leerweg
vmbo-kl	vmbo kaderberoepsgerichte leerweg
vmbo-tl	vmbo theoretische leerweg
vwo	voorbereidend wetenschappelijk onderwijs

Bijlage E Lijst met tabellen en figuren

Tabellen

Tabel 1	Overzicht respons LAKS-monitor 2014	11
Tabel 2	Verdeling respons naar leerjaar	87
Tabel 3	Verdeling respons naar niveau	87
Tabel 4	Verdeling respons naar geslacht	88
Tabel 5	Verdeling respons naar etniciteit	88
Tabel 6	Verdeling respons naar vmbo-leerweg	88
Tabel 7	Verdeling respons naar vmbo-sector	89
Tabel 8	Verdeling respons naar havo-/vwo-profiel	89
Tabel 9	Verdeling respons naar provincie	90
Tabel 10	Verdeling respons naar schoolgrootte	90
Tabel 11	Indeling vragen in clusters	91

Figuren

Figuur 1	Aanwezigheid leerlingenraad en/of medezeggenschapsraad/ouderraad en deelname aan leerlingenraad of medezeggenschapsraad	20
Figuur 2	Oordeel over inspraak (totaaloordeel)	22
Figuur 3	Ben je tevreden over of leerlingen kunnen meepraten over besluiten van jouw school?	22
Figuur 4	Ben je tevreden over de leerlingenraad?	23
Figuur 5	Ben je tevreden over de mate waarin je gehoord wordt door de leerlingenraad of medezeggenschapsraad?	23
Figuur 6	Ben je tevreden over de mate waarin jouw school het mogelijk maakt deel te nemen aan de medezeggenschapsraad?	23
Figuur 7	Hoeveel behoefte heb je aan inspraak op school? (blauw: veel)	25
Figuur 8	Oordeel over regels en klachten (totaaloordeel)	26
Figuur 9	Ben je tevreden over de regels op school?	27
Figuur 10	Ben je tevreden over wat je weet over jouw rechten en plichten?	27
Figuur 11	Ben je tevreden over de manier waarop klachten worden behandeld op school?	27
Figuur 12	Oordeel over lesmateriaal (totaaloordeel)	31
Figuur 13	Ben je tevreden over het lesmateriaal?	32
Figuur 14	Ben je tevreden over hoe docenten lesmateriaal gebruiken?	32
Figuur 15	Ben je tevreden over praktijkmateriaal voor gym/techniek/kunst?	32
Figuur 16	Oordeel over ict-gebruik (totaaloordeel)	34
Figuur 17	Ben je tevreden over hoe docenten met ict werken?	35
Figuur 18	Ben je tevreden over hoe goed de ict werkt?	35

Figuur 19	Ben je tevreden over hoe de lesstof digitaal wordt gepresenteerd?	35
Figuur 20	Ben je tevreden over hoeveel ict er wordt gebruikt?	35
Figuur 21	Hoeveel lessen vallen er uit? (blauw: weinig)	37
Figuur 22	Ben je tevreden over het op tijd doorgeven van roosterwijzigingen?	37
Figuur 23	Ben je tevreden over je rooster?	38
Figuur 24	Hoe vaak gebeurt het bijhouden van afwezigheid? (blauw: altijd)	38
Figuur 25	Ben je tevreden over buitenschoolse activiteiten?	38
Figuur 26	Oordeel over toetsen (totaaloordeel)	41
Figuur 27	Ben je tevreden over of je op tijd weet dat je een toets hebt?	41
Figuur 28	Ben je tevreden over dat je weet wat je moet leren?	42
Figuur 29	Ben je tevreden over hoe snel je de uitslag van een toets krijgt?	42
Figuur 30	Ben je tevreden over hoe de leerstof terugkomt in de toets?	42
Figuur 31	Ben je tevreden over de beoordeling van de toetsen?	42
Figuur 32	Ben je tevreden over de moeilijkheid van de toetsen?	43
Figuur 33	Oordeel over docenten (totaaloordeel)	47
Figuur 34	Ben je tevreden over hoe docenten met je omgaan?	48
Figuur 35	Kun je met jouw vragen terecht bij jouw docenten?	48
Figuur 36	Ben je tevreden over wat jouw docenten van hun vak weten?	48
Figuur 37	Ben je tevreden over of docenten jou motiveren?	49
Figuur 38	Ben je tevreden over hoe je begeleid wordt bij zelfstandig werken?	49
Figuur 39	Oordeel over manier van lesgeven (totaaloordeel)	51
Figuur 40	Ben je tevreden over de hoeveelheid theorie die je krijgt in de lessen?	52
Figuur 41	Ben je tevreden over de hoeveelheid praktijk die je krijgt in de lessen?	52
Figuur 42	Ben je tevreden over het gebruik van opdrachten en groepswerk?	52
Figuur 43	Ben je tevreden over hoe vakken op elkaar aansluiten?	52
Figuur 44	Ben je tevreden over of de lessen zin hebben?	53
Figuur 45	Ben je tevreden over de hoeveelheid huiswerk die je krijgt?	53
Figuur 46	Oordeel over beroepsstage vmbo (totaaloordeel)	56
Figuur 47	Ben je tevreden over wat je geleerd hebt tijdens jouw beroepsstage?	56
Figuur 48	Ben je tevreden over de begeleiding op jouw beroepsstageplaats?	56
Figuur 49	Ben je tevreden over de begeleiding van school tijdens jouw beroepsstage?	57
Figuur 50	Ben je tevreden over de begeleiding bij de overgang van basisschool naar middelbare school?	58
Figuur 51	Ben je tevreden over de begeleiding bij jouw profiel- of sectorkeuze?	59
Figuur 52	Ben je tevreden over jouw profiel- of sectorkeuze?	59
Figuur 53	Ben je tevreden over begeleiding en voorbereiding op een vervolgstudie?	60
Figuur 54	Ben je tevreden over informatie over eindexamens?	60
Figuur 55	Oordeel over onderwijsvoorzieningen (totaaloordeel)	63
Figuur 56	Ben je tevreden over de klaslokalen?	64
Figuur 57	Ben je tevreden over de studieplekken op school?	64
Figuur 58	Ben je tevreden over het aantal zelfstudie-uren?	64
Figuur 59	Ben je tevreden over het aantal computers op school?	64
Figuur 60	Oordeel over leefbaarheid en sfeer (totaaloordeel)	67
Figuur 61	Ben je tevreden over de veiligheid op school?	67
Figuur 62	Ben je tevreden over de sfeer op school?	67
Figuur 63	Ben je tevreden over jouw mentor/tutor/coach?	68
Figuur 64	Ben je tevreden over hoe school iets tegen pesten doet?	68
Figuur 65	Ben je tevreden over hulp krijgen bij persoonlijke problemen?	68
Figuur 66	Oordeel over faciliteiten (totaaloordeel)	70

Figuur 67	Ben je tevreden over de bibliotheek/mediatheek/open leercentrum?	71
Figuur 68	Ben je tevreden over de conciërges?	71
Figuur 69	Ben je tevreden over hoe schoon het is op school?	71
Figuur 70	Ben je tevreden over de kantine?	72
Figuur 71	Ben je tevreden over hoe schoon de toiletten zijn?	72
Figuur 72	Percentages type beperking en vastgesteld door specialist (meerdere antwoorden mogelijk; alleen scholieren met beperking; tien meest voorkomende beperkingen (afgezien van anders) zijn geselecteerd in dit figuur)	74
Figuur 73	Heb je bij je school aangegeven dat je een beperking hebt? (blauw: ja; alleen scholieren met een beperking)	75
Figuur 74	Heb je last van je beperking(en) in je opleiding? (blauw: (bijna) nooit; alleen scholieren met een beperking)	75
Figuur 75	Ben je tevreden over de hoeveelheid aandacht die je van docenten krijgt voor jouw beperking? (alleen scholieren met een beperking, excl. de groep die aangeeft de extra aandacht niet nodig te hebben)	76
Figuur 76	Ben je tevreden over de beschikbare hulpmiddelen en aanpassingen die er op school zijn voor jouw beperking? (alleen scholieren met een beperking, excl. de groep die aangeeft de aanpassingen niet nodig te hebben)	76
Figuur 77	Ben je tevreden over de geschiktheid van het gebouw voor mensen met jouw beperking? (alleen scholieren met een beperking, excl. de groep die aangeeft de aanpassingen aan het gebouw niet nodig te hebben)	76
Figuur 78	Ben je tevreden over jouw keuze voor deze school?	79
Figuur 79	Hoe goed vind je jouw school / welk rapportcijfer geef je jouw school?	81
Figuur 80	Percentage ontevreden (5,5 of lager: rood) en zeer tevreden (7,5 of hoger: blauw) scholieren	81

